

Eiliv Mørk

Forbruksundersøkelse på Svalbard, Longyearbyen 2007

Rapporter

I denne serien publiseres statistiske analyser, metode- og modellbeskrivelser fra de enkelte forsknings- og statistikkområder. Også resultater av ulike enkeltundersøkelser publiseres her, oftest med utfyllende kommentarer og analyser.

Reports

This series contains statistical analyses and method and model descriptions from the various research and statistics areas. Results of various single surveys are also published here, usually with supplementary comments and analyses.

© Statistisk sentralbyrå, mars 2008

Ved bruk av materiale fra denne publikasjonen, skal Statistisk sentralbyrå oppgis som kilde.

ISBN 978-82-537-7335-3 Trykt versjon

ISBN 978-82-537-7336-0 Elektronisk versjon

ISSN 0806-2056

Emnegruppe

00.00.20

05.02

Design: Enzo Finger Design

Trykk: Statistisk sentralbyrå

Standardtegn i tabeller	Symbols in tables	Symbol
Tall kan ikke forekomme	Category not applicable	.
Oppgave mangler	Data not available	..
Oppgave mangler foreløpig	Data not yet available	...
Tall kan ikke offentliggjøres	Not for publication	:
Null	Nil	-
Mindre enn 0,5 av den brukte enheten	Less than 0.5 of unit employed	0
Mindre enn 0,05 av den brukte enheten	Less than 0.05 of unit employed	0,0
Foreløpig tall	Provisional or preliminary figure	*
Brudd i den loddrette serien	Break in the homogeneity of a vertical series	—
Brudd i den vannrette serien	Break in the homogeneity of a horizontal series	
Desimalskilletegn	Decimal punctuation mark	,(,)

Sammendrag

Eiliv Mørk

Forbruksundersøkelse på Svalbard, Longyearbyen 2007

Rapporter 2008/8 • Statistisk sentralbyrå 2008

Statistisk sentralbyrå foretok fra februar til juni 2007 en forbruksundersøkelse i Longyearbyen på Svalbard på oppdrag for Longyearbyen Lokalstyre. Formålet var å kartlegge forbruket og forbruksmønsteret i ulike husholdningstyper bosatt i Longyearbyen. Resultatene skulle sammenliknes med resultater gjort ved tilsvarende undersøkelse i 2001. En sammenstilling av resultatene fra disse undersøkelsene ville gi et bilde av utviklingen av forbruket i Longyearbyen pluss en sammenlikning med fastlandet. Resultatene skal også danne grunnlag for vektene til en konsumprisindeks for Longyearbyen.

Ansvarlig for rapporten har vært rådgiver Eiliv Mørk ved Seksjon for leveårsstatistikk. Seniorrådgiver Bjørn Are Holth ved Seksjon for intervjuundersøkelser har vært ansvarlig for datainnsamlingen og har bidratt til kapitlene kapitlet om datainnsamlingsutvalg, frafall og vekting samt skrevet det mer utfyllende vedlegget om populasjon og utvalg, datainnsamling og datakvalitet, mens Seniorrådgiver Stein Opdahl ved Seksjon for internasjonal utvikling og samarbeid har stått for bearbeidingen av data. Førstekonsulent Soheila Derakhshanfar laget dataapplikasjonen for registrering av data. Konsulent Anne Kristin Pedersen ved Seksjon for databearbeiding har hatt ansvaret for dataregistreringen, førstekonsulent Anne Lodberg-Holm ved Seksjon for leveårsstatistikk for kontroller av data, førstekonsulent Bjørn Nyland ved Seksjon for intervjuundersøkelser for tilrettelegging av filer og førstekonsulent Ove Larsen ved Seksjon for IT personstatistikk for programmer for tabellaggregering.

Prosjektstøtte: Arbeidet er utført på oppdrag for Longyearbyen Lokalstyre.

Innhold

Forord	8
1. Bakgrunn	9
2. Datainnsamling	10
2.1. Datakilde	10
2.2. Utvalg	10
2.3. Frafall	10
2.4. Vekter	11
3. Analyse av forbruket	12
3.1. Problemstillinger, avgrensninger	12
3.2. Egne betingelser for forbruk på Svalbard	13
3.3. Til dels betydelig høyere forbruk i alle husholdningstyper i Longyearbyen enn på fastlandet	13
3.4. Husholdningene i Longyearbyen bruker mer på transport, kultur og fritid, restaurant- og hotelltjenester og klær, men mindre på bolig.	15
3.5. Enpersonhusholdninger bruker mest på transport	16
3.6. Flerpersonehusholdninger uten barn i Longyearbyen bruker mye på kultur og fritid	16
3.7. Barnefamilier i Longyearbyen har et forbruksmønster som likner tilsvarende husholdninger på fastlandet	17
4. Utviklingen i forbruket 2001 - 2006	18
4.1. Gjennomsnittshusholdningen bruker mindre andel av forbruket på klær enn før	19
4.2. Enpersonhusholdningene bruker mindre andel på klær og skotøy, men større andel på å bo	19
4.3. Flerpersonehusholdninger uten barn bruker nesten halvparten av sitt forbruk på reiser og transport samt kultur og fritid	20
4.4. Barnefamilier bruker mer på bolig nå enn før	20
4.5. Prisutviklingen i Longyearbyen bare delvis forskjellig fra på fastlandet	21
5. Forbruk per forbruksenhet	25
6. Oppsummering	27
Referanser	29
Vedlegg	
A. Forbruksundersøkelse på Svalbard 2007 – Metode	30
B. Spesiell behandling av vare- og tjenestegrupper	37
C. Tabeller	38
D. Informasjonsbrev til husholdningene	42
E. Skjema	43

Figurregister

3. Analyse av forbruket

3.1. Utgift per husholdning per år i forskjellige typer av husholdninger og alle husholdningene samlet. Longyearbyen, fastlandet, 2006. kroner	14
3.2. Andeler av samlet forbruk for alle husholdninger etter vare- og tjenestegruppe. Fastlandet og Longyearbyen. 2006. Prosent	15
3.3. Andeler av samlet forbruk for enpersonhusholdninger etter vare- og tjenestegruppe. Fastlandet og Longyearbyen. 2006. Prosent	16
3.4. Andeler av samlet forbruk for flerpersonehusholdninger uten barn etter vare- og tjenestegruppe. Fastlandet og Longyearbyen. 2006. Prosent	17
3.5. Andeler av samlet forbruk for flerpersonehusholdninger med barn etter vare- og tjenestegruppe. Fastlandet og Longyearbyen. 2006. Prosent	17

4. Utviklingen i forbruket 2001 - 2006

4.1. Samlet forbruksutgift per husholdning per år. Longyearbyen og fastlandet. 2001 og 2006. Kroner. Løpende priser	18
4.2. Fastlandet. Andeler av samlet forbruk for alle husholdninger i 2000 og 2006. Prosent	18
4.3. Longyearbyen. Andeler av samlet forbruk for alle husholdninger i 2001 og 2007. Prosent	19
4.4. Fastlandet. Andeler av samlet forbruk for enpersonhusholdninger i 2000 og 2006. Prosent	19
4.5. Longyearbyen. Andeler av samlet forbruk for enpersonhusholdninger i 2001 og 2007. Prosent	20
4.6. Fastlandet. Andeler av samlet forbruk for flerpersonehusholdninger uten barn i 2000 og 2006. Prosent	20
4.7. Longyearbyen. Andeler av samlet forbruk for flerpersonehusholdninger uten barn i 2001 og 2007. Prosent	21
4.8. Fastlandet. Andeler av samlet forbruk for flerpersonehusholdninger med barn i 2000 og 2006. Prosent	21
4.9. Longyearbyen. Andeler av samlet forbruk for flerpersonehusholdninger med barn i 2001 og 2007. Prosent	22
4.10. Samlede forbruksutgifter per husholdning per år. Longyearbyen og fastlandet. 2001 og 2006. 2006-priser. Kroner	23
4.11. Fastlandet. Andeler av samlet forbruk for alle husholdninger i 2000 og 2006. 2006-priser. Prosent	23
4.12. Longyearbyen. Andeler av samlet forbruk for alle husholdninger i 2001 og 2007. 2006-priser. Prosent	23

Tabellregister

2. Datainnsamling

- 2.1. Populasjon og opprinnelig utvalg etter husholdningstype. Antall husholdninger og andel i prosent 10
 2.2. Frafall etter årsak. Prosent 11

3. Analyse av forbruket

- 3.1. Longyearbyen. Utgift per husholdning per år i forskjellige typer av husholdninger, etter vare- og tjenestegruppe. 2007. Kroner. Prosent 13
 3.2. Fastlandet. Utgift per husholdning per år i forskjellige typer av husholdninger, etter vare- og tjenestegruppe. 2006. Kroner. Prosent 14

4. Utviklingen i forbruket 2001 - 2006

- 4.1. Longyearbyen. Utgift per husholdning per år i forskjellige typer av husholdninger, etter vare- og tjenestegruppe. 2001. 2006-priser. Kroner. Prosent 22
 4.2. Fastlandet. Utgift per husholdning per år i forskjellige typer av husholdninger, etter vare- og tjenestegruppe. 2000. 2006-priser. Kroner. Prosent 22

5. Forbruk per forbruksenhet

- 5.1. Gjennomsnittlig forbruksenhet på fastlandet og i Longyearbyen per år 25

Vedlegg

- A1. Nøkkeltall 30
 A2. Populasjon og opprinnelig utvalg etter husholdningstype. Antall husholdninger og andel i prosent 31
 A3. Forskyvninger i strata fra register til svar i undersøkelsen, for nettoutvalget 32
 A4. Avganger etter husholdningstype. Prosent 33
 A5. Frafall etter årsak. Prosent 34
 A6. Fordelingen av husholdningstyper i populasjonen, brutto- og nettoutvalget. Prosent 34
 A7. Standardavvik til samlede forbruksutgifter etter husholdningstype. Svalbard og fastlandet 35
 C1. Longyearbyen. Utgift per husholdning i forskjellige typer av husholdninger, etter vare- og tjenestegruppe. 2006. Kroner. Prosent 38
 C2. Fastlandet. Utgift per husholdning per år i forskjellige typer av husholdninger. 2006. Kroner. Prosent 39
 C3. Svalbard. Utgift per husholdning per år i forskjellige typer av husholdninger, etter vare- og tjenestegruppe. 2000-priser. Kroner. Etter ny COICOP-standard. Vektet (kategorien: alle husholdninger) 40
 C4. Fastlandet. Utgift per husholdning per år i forskjellige typer av husholdninger, etter vare- og tjenestegruppe. Husholdninger hvor hovedperson er under 67 år. 1999-2000. 2000-priser. Kroner. Etter ny COICOP-standard. Andeler av årlig forbruk i prosent 41

Forord

Siden forrige forbruksundersøkelse i 2001 har det skjedd en del endringer i forbruket både for husholdningene på fastlandet og i Longyearbyen.

Totalforbruket har økt i kroner både på fastlandet og i Longyearbyen. Men økningen i forbruket har vært sterkere for husholdningene i Longyearbyen. Fra å ha et gjennomsnittlig totalforbruk som lå noe under fastlandsnivået har husholdningene i Longyearbyen nå et gjennomsnittlig forbruksnivå som ligger drøye 59 000 kroner eller 16 prosent høyere enn forbruket på fastlandet.

Forbruksmønsteret for husholdningene i Longyearbyen er også til dels forskjellig fra forbruksmønsteret for tilsvarende husholdningstyper på fastlandet. Mens boutgiftene er dominerende på fastlandet er det reiser og transport og kultur og friluftsliv som tar de største andelene av totalforbruket i Longyearbyen.

På fastlandet har andelen av totalutgiftene, som går til bolig lys og brensel, økt i perioden 2001 til 2006, mens andelene av forbruket som går til de andre vare- og tjeneste kategoriene har forandret seg minimalt.

For husholdningene i Longyearbyen er det fortsatt utgiftene til reiser og transport som er dominerende, men andelen som går til kultur og fritid er økende. Det er også tendenser til en økning i utgiftene til bolig, lys og brensel for de fleste husholdningene. Andelen av totalutgiftene til denne utgiftsposten har riktig nok hatt en nedgang for flerpersonghusholdninger uten barn, men øker for de andre husholdningstypene.

Den mest markante endringen i forbruksmønsteret for husholdningene i Longyearbyen, er nedgangen i andelen av utgiftene som går til klær og skotøy. Dette gjelder i alle husholdningstyper. Men selv om andelen av totalforbruket som går til klær og skotøy synker er kronebeløpet som brukes på denne varetypen vesentlig større enn på fastlandet for de fleste husholdningene.

1. Bakgrunn

Statistisk sentralbyrå foretok fra februar til juni 2007 en forbruksundersøkelse i Longyearbyen på Svalbard på oppdrag for Longyearbyen Lokalstyre. Formålet var å kartlegge forbruket og forbruksmønsteret i ulike husholdningstyper bosatt i Longyearbyen. Resultatene skulle sammenliknes med resultater gjort ved tilsvarende undersøkelse i 2001. En sammenstilling av resultatene fra disse undersøkelsene ville gi et bilde av utviklingen av forbruket i Longyearbyen, pluss sammenlikning med fastlandet. Resultatene skal også danne grunnlag for vektene til en konsumprisindeks for Longyearbyen.

Forbruksundersøkelser er vanlige i fastlands-Norge og gjennomføres årlig basert på et utvalg på 2200 private husholdninger. Formålet er å gi en detaljert oversikt over private husholdningers forbruk, som grunnlag for beregning av vektorer til konsumprisindeksen. Det er videre tatt sikte på å kartlegge forbruket i forskjellige grupper av befolkningen.

Svalbard er ikke omfattet av de årlige forbruksundersøkelsene. Imidlertid ble det gjennomført en pris- og forbruksundersøkelse i 1990 (Statistisk sentralbyrå 1991¹), en pris- forbruk og inntekts undersøkelse i 2001 (Statistisk sentralbyrå 2002²), og nå en forbruksundersøkelse i 2007 av Statistisk sentralbyrå. Det har vært et sentralt anliggende for forbruksundersøkelsen i 2007 å kunne sammenlikne dataene med undersøkelsen fra 2001. Oppdraget ble også denne gangen avgrenset til en forbruksundersøkelse i Longyearbyen.

¹ Opdahl 1991: "Rapporter 91/15 - Prisenivå på Svalbard 1990".

² Kirkeberg, Holth og Storrud 2002: "Rapporter 2002/14 – Pris, forbruk og inntekt. Økonomiske levekår på Svalbard sammenliknet med fastlandet i 1990 og 2000.

2. Datainnsamling

2.1. Datakilde

Datakilden er en representativ utvalgsundersøkelse basert på besøksintervju og føring av utgiftshefter i et utvalg husholdninger. Besøksintervju ved bruk av PC-basert spørreskjema og føringshefter for private forbruksutgifter i en 14-dagers periode. Halvparten av utvalget ble tildelt føringsperiode 19. februar til 4. mars, de resterende fikk føringsperiode 26. februar til 11. mars.

2.2. Utvalg

I forbruksundersøkelser er det husholdninger og ikke personer som er enheten vi ønsker å si noe om. En husholdning omfatter personer som har felles bolig og felles kost (minst ett måltid per dag). Personregisteret fra likningskontoret ble derfor gruppert i husholdninger basert på opplysninger om personer med felles husstand.

Videre ble denne oversikten over husholdninger gruppert i tre strata³:

- Enpersonhusholdning
- Flerpersonhusholdning uten barn⁴
- Flerpersonhusholdning med barn

Stratifiseringen ble gjort for å sikre et tilstrekkelig antall av hver av de tre husholdningstypene i det endelige utvalget.

Det ble så trukket et utvalg på til sammen 300 husholdninger fra de tre strataene. Det ble trukket disproportjonalt, ved at andelen trukket fra husholdningstype 2 og 3 ble øket noe i forhold til deres respektive andel i populasjonen. Andelen trukket fra husholdningstype 1 ble tilsvarende redusert. Tabell 2.1. viser fordelingen av husholdningstyper i populasjonen og i utvalget.

³ Fordi Likningskontorets register har noe mangelfull registrering/oppdatering var det også denne gangen nødvendig med en relativt omfattende gjennomgang og revisjon av registeret for å konstruere seg frem til husholdningene som skulle utgjøre undersøkelsens populasjon. I dette arbeidet var det nødvendig med et visst skjønn i vurderingen av hvilke personer som skulle regnes som tilhørende samme husholdning og hvilket strata husholdningen skulle plasseres i.

⁴ Barn ble her definert som en person bosatt på samme adresse som en eller begge sine foreldre. Det ble dermed antatt at personen også tilhørte samme husholdning som sine foreldre.

Tabell 2.1. Populasjon og opprinnelig utvalg etter husholdningstype. Antall husholdninger og andel i prosent

Strata	Husholdningstype	Antall hushold. i pop.	Andel av pop.	Antall trukne husholdninger	Andel trukket.
1	Enpersonhusholdning	877	71,9	150	50
2	Flerpersonhusholdning uten barn	112	9,2	60	20
3	Flerpersonhusholdning med barn	231	18,9	90	30
Totalt:		1220	100,0	300	100

Etter at undersøkelsen var avsluttet viste det seg at noen av husholdningene som deltok hadde en annen sammensetning enn den vi tok utgangspunkt i når vi foretok trekningen, og dermed faktisk tilhørte et annet strata enn antatt (se tabell 2.1.). Dette skyldes trolig både mangler ved registeret vi trakk utvalget fra, og endringer i familiesammensetningen fra trekketidspunktet og fram til intervjutidspunktet. Endringene var relativt små. Det var imidlertid 29 husholdninger som vi trakk som enpersonhusholdninger, som ved intervjutidspunktet viste seg å være flerpersonhusholdninger uten barn.

2.3. Frafall

Av de 300 opprinnelig uttrukne husholdningene viste det seg at 29 husholdninger ble definert som ikke bosatte i Longyearbyen. Disse skal ikke være med i utvalget og regnes som avganger. Av de uttrukne 271 gjenstående husholdningene deltok 59,8 prosent.

Tabell 2.2. gir en oversikt over de viktigste årsakene til frafall i denne undersøkelsen. Vi ser at de som oppgir at de ikke ønsker å delta er den i særklasse viktigste bidragsyteren til frafall på denne undersøkelsen. Dette er også i tråd med situasjonen for fastlandsundersøkelsen.

Tabell 2.2. Frafall etter årsak. Prosent

Frafallsgrunner	Antall husholdninger	Prosent av frafallet	Prosent av bruttoutvalget
Frafall i alt	109	100,0	40,2
Ønsker ikke å delta	80	73,3	29,5
Ikke oppnådd kontakt	12	11,0	4,4
Midlertidig fraværende	5	4,5	1,9
Språkproblemer	6	5,5	2,2
Andre frafallsgrunner	6	5,5	2,2

2.4. Vekter

Ved trekkingen av utvalget ble populasjonen delt inn i tre grupper: Enpersonhusholdninger, flerpersonhusholdninger uten barn og flerpersonhusholdninger med barn. Ettersom disse gruppene var av ulik størrelse, ville trekking av et proporsjonalt utvalg gi få observasjoner i de minste gruppene og dermed for tynt grunnlag for statistikk og analyse. Det ble derfor bestemt å trekke disproporsjonalt ved at flerpersonshusholdningene ble noe oversamplet. Ved beregning av resultater for alle husholdninger på Svalbard, må det derfor benyttes vekter som tar hensyn til dette.

To andre forhold kommer også inn i bildet når det gjelder beregning av vekter for korreksjon. Oppslutningen om undersøkelsen varierte mellom ulike husholdningsgrupper. Dernest viste det seg i en del tilfeller at opplysningene i registeret ikke var i samsvar med den faktiske husholdningssammensetningen som intervjuerne registrerte i felt.

Det er derfor beregnet et sett av vekter som korrigerer for ulike trekkesannsynligheter og justerer for de øvrige forholdene. Vektene er beregnet som inverse svarsannsynligheter, estimert ved hjelp av prosedyren PROBIT i SAS. Responsmodellen benytter husholdningstype i register og i felt som forklaringsvariable.

Vektberegningene for Svalbard er gjort med utgangspunkt i fastlandsmodellen. Prinsippet med å vekte via inverse svarsannsynligheter er det samme som i fastlandsundersøkelsen. For en nærmere beskrivelse av metoden ved datainnsamlingen se vedlegg A: Forbruksundersøkelse på Svalbard 2007 - Metode

Eller:

Holth, Bjørn Are (2007) *Forbruksundersøkelse på Svalbard 2007. Dokumentasjonsrapport* Notater 2007/49, Statistisk sentralbyrå.

3. Analyse av forbruket

3.1. Problemstillinger, avgrensninger

I avtalen med Longyearbyen Lokalstyre har Statistisk sentralbyrå tatt på seg å lage en kommentert tabellrapport med følgende problemstillinger.

1. Oppdatere resultatene fra 2001-undersøkelsen
Avdekke sentrale trekk ved forbruket på Svalbard og sammenlikne dette med fastlandet
2. Sammenlikne resultatene fra 2007 undersøkelsen med resultater fra 2001
3. Vise utviklingen i forbruket i Longyearbyen over tid sammenliknet med fastlandet

Den første problemstillingen belyses ved bruk av resultatene fra forbruksundersøkelsen i Longyearbyen i 2007 og forbruksundersøkelsen på fastlandet i 2006. Forbruksundersøkelsen for fastlandet 2006 er i skrivende stund de siste resultatene fra fastlandet. Forbruksundersøkelsen i Longyearbyen 2007 ble gjennomført i perioden februar – juni 2007 med retrospektivt intervju for en 12 måneders periode bakover. Selve utgiftsføringen foregikk i februar – juni, men store deler av forbruket er kartlagt gjennom et intervju (som forholder seg til siste 12 måneder). Dette intervjuet refererer i stor grad til året 2006. Mange av resultatene fra undersøkelsen i Longyearbyen er derfor fra 2006. Vi mener derfor at det ikke vil være nødvendig å foreta noen prisjustering av beløpene fra Longyearbyen selv om tyngdepunktet av undersøkelsen vil ligge noen måneder senere enn fastlandsundersøkelsen. Vi mener også at det ikke er urimelig å sammenlikne resultatene fra undersøkelsen på fastlandet 2006 med undersøkelsen i Longyearbyen 2007 uten å prisomregne resultatene. I det følgende vil vi derfor referere til undersøkelsen i Longyearbyen fra 2007 og sammenlikne dette med resultater fra fastlandet 2006.

Tilsvarende ble også gjort ved sammenlikninger mellom fastlandet og undersøkelsen i Longyearbyen 2001 (Kirkeberg, Holth og Storrud, 2002). Vi vil derfor her bruke samme resultater ved sammenlikning mellom 2001 og 2007 som ble brukt i rapporten for undersøkelsen i 2001. Fastlandsresultater fra 2000 sammen med resultater fra Longyearbyen 2001 vil

derfor bli sammenliknet med fastlandsresultater for 2006 og resultater fra Longyearbyen 2007.

Den andre problemstillingen belyser utviklingen i forbruket fra undersøkelsen i 2001 og fram til undersøkelsen i 2007. Vi vil her se på både totalforbruket for alle husholdninger under ett og forbruket i utvalgte husholdningstyper. Ved sammenlikning av forbruket over tid er det nødvendig med målinger av forbruket på mer enn et tidspunkt. I tillegg er det nødvendig med en metode for å omregne beløpsstørrelsene til samme nivå. En trenger altså muligheten til å prisomregne. For å prisomregne trenger en konsumprisindeks. Det er laget en konsumprisindeks for Svalbard for 2006 (Ingvild Johansen 2007). Denne konsumprisindeksen gjør det mulig å prisomregne fra mars 2001 til oktober 2006. Med bakgrunn i samme vurdering som over, når det gjelder sammenlikning med fastlandet, mener vi det er mulig å prisomregne forbruksutgiftene i 2007 undersøkelsen for Longyearbyen og sammenlikne disse med fastlandet. Det er således mulig å prisomregne resultatene fra 2001-undersøkelsen til priser for 2007.

For å kunne si noe om utviklingen i forbruket vil vi sammenlikne andeler av forbruksutgiftene. Vi vil beregne andeler av forbruket fordelt på hovedgruppene i vare- og tjenesteinndelingen for alle husholdninger under ett og for utvalgte husholdningstyper spesielt. Vi vil så prisjustere mellom 2001 og 2007 og det vil være mulig å si noe om forbruket av en vare- eller tjenestegruppe har økt eller ikke uavhengig av endringene i priser. En økning i en vare- eller tjenestegrupes andel, vil ikke nødvendigvis bety at husholdningene i gruppen har økt forbruket av varen eller tjenesten. Det kan heller bety at prisen på varen eller tjenesten har økt sammenliknet med andre varer eller tjenester. Så lenge vi sammenlikner andeler vil det hele tiden være slik at endringer på et område vil skape forandringer på de andre områdene. Det blir således profilen av andelene sett under ett som blir det viktige bidraget til å si noe om forbruksmønsteret.

Ved sammenlikning over tid er det også avgjørende at vi sammenlikner størrelser som er sammenliknbare. Ved slutten av 1990 tallet ble det i Statistisk

sentralbyrå og forbruksundersøkelsen innført en ny vare- og tjeneste inndeling (COICOP). Den nye inndelingen medførte ikke bare en ny fordeling av varer og tjenester, men også en annen måte å beregne boutgifter i husholdningene. Resultatene fra forbruksundersøkelser som bruker COICOP vare- og tjenesteinndeling er derfor ikke direkte sammenliknbare med resultater fra tidligere undersøkelser. En forsvarlig sammenlikning av utgiftene fra undersøkelsene for fastlandet og Longyearbyen i 2001 og 2007 med forbruksundersøkelsen i 1990 for Longyearbyen og tilsvarende for fastlandet, lar seg derfor ikke gjøre.

Den tredje problemstillingen vil derfor bli belyst ved at vi ser på forbruksmønsteret på fastlandet i 2000 og i 2006 sammenliknet med tilsvarende for Longyearbyen. Vi vil gjøre dette ved å sammenlikne total forbruksutgift for alle husholdninger på fastlandet under ett mot alle husholdninger i Longyearbyen under ett med resultatene fra undersøkelsene i Longyearbyen i 2001 og 2007. Vi vil i tillegg sammenlikne forbruksmønsteret på hovedgrupper av vare- og tjenester i de viktigste husholdningstypene på fastlandet og Longyearbyen i 2001 og 2007.

3.2. Egne betingelser for forbruk på Svalbard

Betingelsene for livet i Longyearbyen har gjennomgått store forandringer de seneste årene. Allikevel er det særlige forhold som ikke forandrer seg og som er bestemmende for deler av forbruket til de som bor i Longyearbyen.

Polar klima

Det polare klima stiller større krav til oppvarming i hjemmet og betyr også at man på Svalbard er mer avhengig av varmt yttertøy og fottøy enn i varmere klima. Permafrosten skaper også spesielle forhold med mye søle i den milde årstiden. Dette fører bl.a. til at barn trenger klær og fottøy som er tilpasset slike forhold. Generelt vil behovet for noen typer varer og tjenester øke, mens andre behov vil avta eller være helt fraværende (Statistisk sentralbyrå 1991).

Avstand til fastlandet

Avstanden til fastlandet gjør at mulighetene for kontakt med slekt og venner blir begrenset av kostnadene ved reising til fastlandet.

Utdanningsnivå

Befolkningen i Longyearbyen har lengre utdanning og et generelt høyere utdanningsnivå enn for fastlandet. (Kleven, Øyvin 2002, Svalbardstatistikk 2005). Vi vet at korrelasjonen mellom utdanningsnivå og inntekt er slik at høyere utdanning gir høyere inntektsnivå. Høyere inntektsnivå gir gjerne høyere forbruk.

Sysselsettingsnivå

I år 2001 var 91 prosent av alle, 16 år og eldre, i Longyearbyen i arbeid. På fastlandet var samtidig 73 prosent i arbeid (Kleven, Øyvin 2002). Det finnes ikke nyere beregninger på dette området enn fra levkårsundersøkelsen 2000, men vi antar at det samme er tilfelle i dag. En grunnleggende forutsetning for bosetning på Svalbard er at en er i arbeid. Høyt sysselsettingsnivå gir samlet sett et høyere inntektsnivå, noe som igjen er en god betingelse for høyere forbruk.

Boligmarkedet

Det er fortsatt vanlig at arbeidsgiver subsidierer bolig o.a. for sine ansatte. Imidlertid er det stadig flere som finansierer sin egen bolig (Johansen og Bjørnsen 2007). Staten har fastsatt rammebetingelser som har medført en større grad av selvfinansiering. Dette har ført til stigende priser på mange offentlige goder slik som energitilførsel, vann og renovasjon.

3.3. Til dels betydelig høyere forbruk i alle husholdningstyper i Longyearbyen enn på fastlandet

Tabell 3.1 og 3.2 viser gjennomsnittelige forbruksutgifter for ulike husholdningstyper for henholdsvis Longyearbyen og fastlandet. Tabellene viser forbruket brutt ned på 12 vare- og tjenestegrupper.

Tabell 3.1. Longyearbyen. Utgift per husholdning per år i forskjellige typer av husholdninger, etter vare- og tjenestegruppe. 2007. Kroner. Prosent

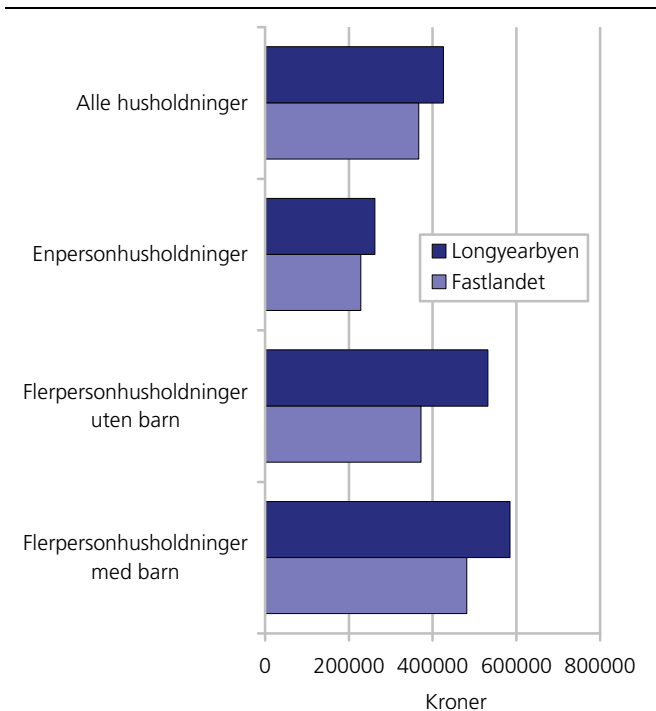
Vare- og tjenestegruppe	Alle husholdninger	Andel i prosent	Enperson husholdninger	Andel i prosent	Flerpersonhusholdninger uten barn	Andel i prosent	Flerpersonhusholdninger med barn	Andel i prosent
Forbruksutgift i alt	426 300	100,0	262 200	100,0	532 600	100,0	585 200	100,0
Matvarer og alkoholfrie drikkevarer	49 400	11,6	26 000	9,9	56 800	10,7	92 000	15,7
Alkoholdrikker og tobakk	9 500	2,2	6 100	2,3	13 300	2,5	9 700	1,7
Klær og skotøy	30 400	7,1	10 900	4,2	38 800	7,3	53 500	9,1
Bolig, lys og brensel	63 000	14,8	55 800	21,3	60 400	11,3	84 200	14,4
Møbler og husholdningsartikler	28 200	6,6	22 100	8,4	33 800	6,3	30 900	5,3
Helsepleie	5 100	1,2	700	0,3	9 500	1,8	6 300	1,1
Transport	94 400	22,1	67 600	25,8	114 300	21,5	115 200	19,7
Post- og teletjenester	11 800	2,8	8 000	3,1	14 500	2,7	15 000	2,6
Kultur og fritid	80 200	18,8	34 400	13,1	127 800	24,0	88 800	15,2
Utdanning	1 200	0,3	0	0,0	1 200	0,2	1 700	0,3
Restaurant- og hotelltjenester	23 500	5,5	13 500	5,1	32 000	6,0	29 200	5,0
Andre varer og tjenester	29 600	6,9	17 100	6,5	30 200	5,7	58 700	10,0

Kilde: Forbruksundersøkelsen i Longyearbyen 2007. Statistisk sentralbyrå.

Tabell 3.2. Fastlandet. Utgift per husholdning per år i forskjellige typer av husholdninger, etter vare- og tjenestegruppe. 2006. Kroner. Prosent

Vare- og tjenestegruppe	Alle husholdninger	Andel i prosent	Enperson husholdninger	Andel i prosent	Flerperson husholdninger uten barn	Andel i prosent	Flerperson husholdninger med barn	Andel i prosent
Forbruksutgift i alt	367 100	100,0	229 000	100,0	372 700	100,0	482 000	100,0
Matvarer og alkoholfrie drikkevarer	41 500	11,3	20 700	9,0	43 100	11,6	58 400	12,1
Alkoholdrikker og tobakk	9 900	2,7	7 900	3,4	12 700	3,4	10 300	2,1
Klær og skotøy	21 500	5,9	11 800	5,2	20 500	5,5	30 200	6,3
Bolig, lys og brensel	107 600	29,3	76 200	33,3	110 300	29,6	133 100	27,6
Møbler og husholdningsartikler	23 300	6,3	16 300	7,1	25 500	6,8	28 100	5,8
Helsepleie	9 600	2,6	6 500	2,8	14 600	3,9	9 800	2,0
Transport	67 000	18,3	40 300	17,6	69 100	18,5	88 800	18,4
Post- og teletjenester	7 900	2,2	4 800	2,1	6 400	1,7	11 300	2,3
Kultur og fritid	43 300	11,8	24 100	10,5	41 400	11,1	60 600	12,6
Utdanning	1 000	0,3	800	0,3	700	0,0	1 400	0,3
Restaurant- og hotelltjenester	12 500	3,4	10 400	4,5	11 900	3,2	14 500	3,0
Andre varer og tjenester	22 000	6,0	9 200	4,0	16 500	4,4	35 500	7,4

Kilde: Forbruksundersøkelsen på fastlandet 2006. Statistisk sentralbyrå.

Figur 3.1. Utgift per husholdning per år i forskjellige typer av husholdninger og alle husholdninger samlet. Longyearbyen, fastlandet. 2006. Kroner

Kilde: Forbruksundersøkelsen i Longyearbyen 2007 og forbruksundersøkelsen på fastlandet 2006. Statistisk sentralbyrå.

Figur 3.1. illustrerer forholdet mellom Longyearbyen og fastlandet når det gjelder samlet forbruk og for ulike husholdningstyper. Det samlede utgiftsnivået for alle husholdninger ligger om lag 16 prosent høyere i Longyearbyen enn på fastlandet. For enpersonhusholdninger i Longyearbyen ligger forbruket i overkant 14 prosent høyere enn nivået på fastlandet. For flerpersonhusholdninger uten barn ligger utgiftsnivået i underkant av 43 prosent høyere i Longyearbyen, og for flerpersonhusholdninger med barn, i overkant av 21 prosent høyere i Longyearbyen.

Det kan derfor konkluderes med at alle husholdningstyper har et høyere forbruk i Longyearbyen enn på fastlandet. Det er imidlertid viktig å understreke at forbruksnivået ikke er kontrollert for andre egenskaper ved befolkningen.

Vi vet for eksempel at befolkningen i Longyearbyen har et høyere utdanningsnivå enn i Norge for øvrig (Kleven, Øyvin 2002), Svalbardstatistikk 2005). Vi vet at utdanningsnivå gjennomgående er korrelert med inntekt på den måte at høy utdanning gjerne medfører høyere inntekt, som igjen medfører et høyere forbruk.

Vi vet også at det er flere menn enn kvinner i Longyearbyen (Kleven, Øyvin 2002) (Johansen og Bjørnsen 2007). Menn tjener erfaringsmessig i gjennomsnitt noe mer enn kvinner, og kan dermed også holde seg med et høyere forbruk. Vi kan anta at det samme forholdet også gjelder i Longyearbyen.

Utviklingen i det generelle inntektsnivået for husholdningene i Longyearbyen, i forhold til tilsvarende på fastlandet, er ikke kjent. Dette vil bli avklart i en inntektsundersøkelse som Statistisk sentralbyrå vil gjennomføre i løpet av 2008. Resultatene fra denne vil avklare om en inntektsøkning for husholdningene i Longyearbyen kan forklare resten av økningen i nivået i forbruket.

Det er en målsetting i Svalbardpolitikken at Longyearbyen skal være et familiesamfunn. Det blir i større grad lagt til rette for dette. Det er derfor grunn til å tro at andelen flerpersonhusholdninger er økende.

Også ved undersøkelsen i 2001 var forbruksnivået i alle husholdningstypene høyere i gjennomsnitt i Longyearbyen enn for tilsvarende på fastlandet. Men for gjennomsnittet for alle husholdninger samlet ble nivået lavere for Svalbard. Dette skyldes at det er en vesentlig høyere andel flerpersonhusholdninger på

fastlandet, og disse har høyere utgifter enn enpersonhusholdninger, som er i flertall i Longyearbyen.

At forholdet mellom Longyearbyen og fastlandet nå har snudd for alle husholdninger sett under ett, kan bero på at andelen flerpersonhusholdninger i Longyearbyen er økende, mens andelen enpersonhusholdninger er økende på fastlandet.

Imidlertid er befolkningens sammensetning fortsatt forskjellig i forhold til fastlandet. Det er lavere kvinneandel på Svalbard og andelen barn og unge er relativt lav (Johansen og Bjørnsen 2007).

Økende andel flerpersonhusholdninger gir økende forbruk totalt ettersom flerpersonhusholdninger har et høyere forbruk enn enpersonhusholdninger.

Samtidig vet vi at sysselsettingsraten er høyere i Longyearbyen enn på fastlandet (Kleven, Øyvinn 2002). Det finnes ikke nyere beregninger på dette området enn fra levekårsundersøkelsen 2000, men vi antar at det samme er tilfelle i dag. Dette gir flere inntekter og muligheten til et høyere forbruk.

Både sysselsettingsraten og endringer i sammensetningen av husholdningene vil bli kartlagt i en ny levekårsundersøkelse som er planlagt gjennomført i 2009.

Vi ser dermed at det finnes egenskaper ved befolkningen i Longyearbyen som trekker i retning av et høyere forbruksnivå. Når vi finner at forbruksnivået i Longyearbyen er høyere enn for fastlandet trenger dette derfor ikke å tilskrives strukturelle rammebetingelser i Longyearbyen. Dette kan likegodt skyldes trekk ved befolkningen som velger å bo der. Sagt på en annen måte er det ikke gitt at de samme personene/husholdningene i gjennomsnitt ville hatt et lavere forbruk hvis de hadde bodd på fastlandet i stedet for i Longyearbyen.

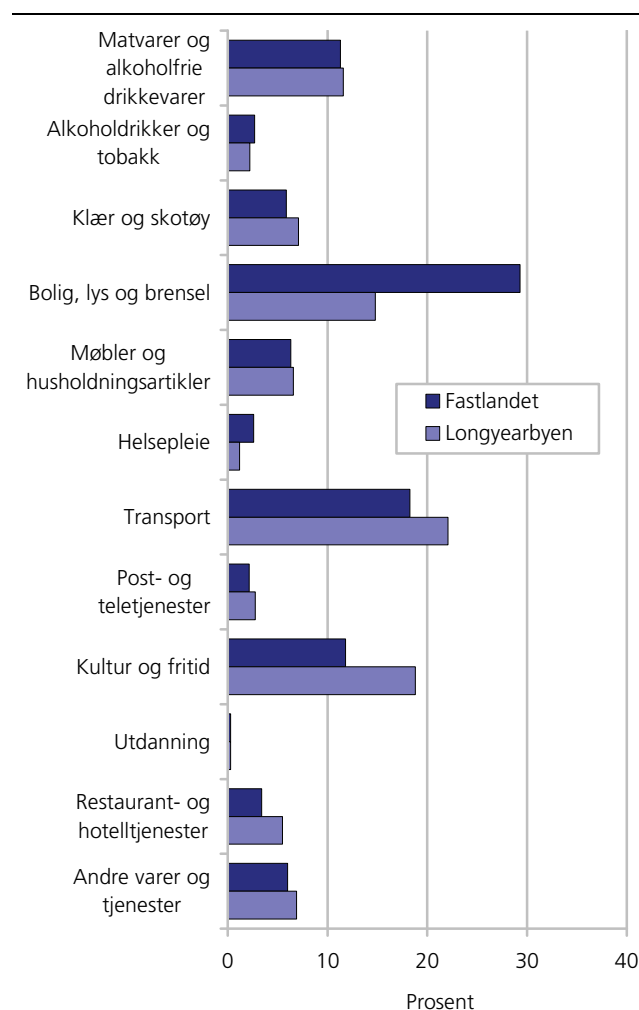
3.4. Husholdningene i Longyearbyen bruker mer på transport, kultur og fritid, restaurant- og hotelltjenester og klær, men mindre på bolig.

Figur 3.2. illustrerer hvor store andeler av det samlede forbruket som går til ulike formål. Forbruksmønsteret i Longyearbyen og på fastlandet har klare likheter på noen områder mens det også er markante forskjeller på andre. Særlig er det utgiftene til bolig, lys og brensel som utmerker seg. Husholdningene på fastlandet bruker om lag dobbelt så mye av det totale forbruket på bolig, lys og brensel i forhold til gjennomsnittet i Longyearbyen. Dette skyldes i hovedsak at boligmarkedet i Longyearbyen og på fastlandet er vesentlig forskjellig. Mens boligmarkedet på fastlandet er preget av selveide romslige boliger, er boligene i Longyearbyen overveiende eiet av arbeidsgiver og er gjennomgående mindre enn på fastlandet (Kleven, Øyvinn 2002). Denne

situasjonen har endret seg gradvis. Mot slutten av 1990-tallet kom stadig flere private utbyggere og boligentreprenører på banen, og boligbyggingen skjøt fart. Boligene ble solgt til virksomheter eller privatpersoner. Det er allikevel fortsatt slik at mange har bolig som en del av lønna. Dette gjelder dem som jobber i Store Norske, UNIS og LL som har subsidierte boliger, og de som jobber i staten. Boligene eiet av arbeidsgiver, som ofte er subsidiert, og statsansatte med fri bolig er i liten grad utbredt på fastlandet (Johansen og Bjørnsen 2007).

Særlig er det utgifter til kultur og fritid og transport som skiller husholdningene i Longyearbyen fra husholdningene på fastlandet når en ser bort fra utgiftene til det å bo. Mens gjennomsnittshusholdningen på fastlandet bruker 67 000 kroner som er 18 prosent av totalforbruket på transport, bruker husholdningen i Longyearbyen drøye 94 000 kroner eller 22 prosent av det samlede forbruket på dette.

Figur 3.2. Andeler av samlet forbruk for alle husholdninger, etter vare- og tjenestegruppe. Fastlandet og Longyearbyen. 2006. Prosent

Kilde: Forbruksundersøkelsen i Longyearbyen 2007 og forbruksundersøkelsen på fastlandet 2006. Statistisk sentralbyrå.

Husholdningene i Longyearbyen bruker også betydelig mer enn husholdningene på fastlandet på kultur og fritid. På fastlandet bruker en husholdning i gjennomsnitt drøye 43 000 kroner eller 12 prosent av forbruket på kultur og fritid, mens en husholdning i Longyearbyen i gjennomsnitt bruker drøye 80 000 kroner eller 19 prosent. Dette tyder på at husholdningene i Longyearbyen har et mer aktivt uteliv enn husholdningene på fastlandet og at fritidsaktivitetene i Longyearbyen er av typen som koster mer enn de på fastlandet.

Utgiftsnivået brukt på restaurant og hotelltjenester kan også tyde på at husholdningene i Longyearbyen har et mer aktivt uteliv enn husholdningene på fastlandet. Med mindre prisene på restaurant- og hotelltjenester er vesentlig høyere i Longyearbyen har husholdningene i Longyearbyen et høyere forbruksnivå av disse tjenestene enn husholdningene på fastlandet. Gjennomsnittshusholdningen i Longyearbyen brukte 23 500 kroner eller 6 prosent av sitt total forbruk i året på slike tjenester mens husholdningene på fastlandet brukte 12 500 kroner eller 3 prosent. Dette skyldes nok at selv om det er en villet økning i antallet familiehusholdninger er det fortsatt en stor andel enpersonhusholdninger i Longyearbyen.

Klimaforholdene på Svalbard forklarer at husholdningene i Longyearbyen i gjennomsnitt bruker drøye 30 000 kroner eller 7 prosent av totalforbruket på klær og skotøy, mens fastlandshusholdningen i gjennomsnitt bruker drøye 21 000 kroner som er 6 prosent av deres totalforbruk.

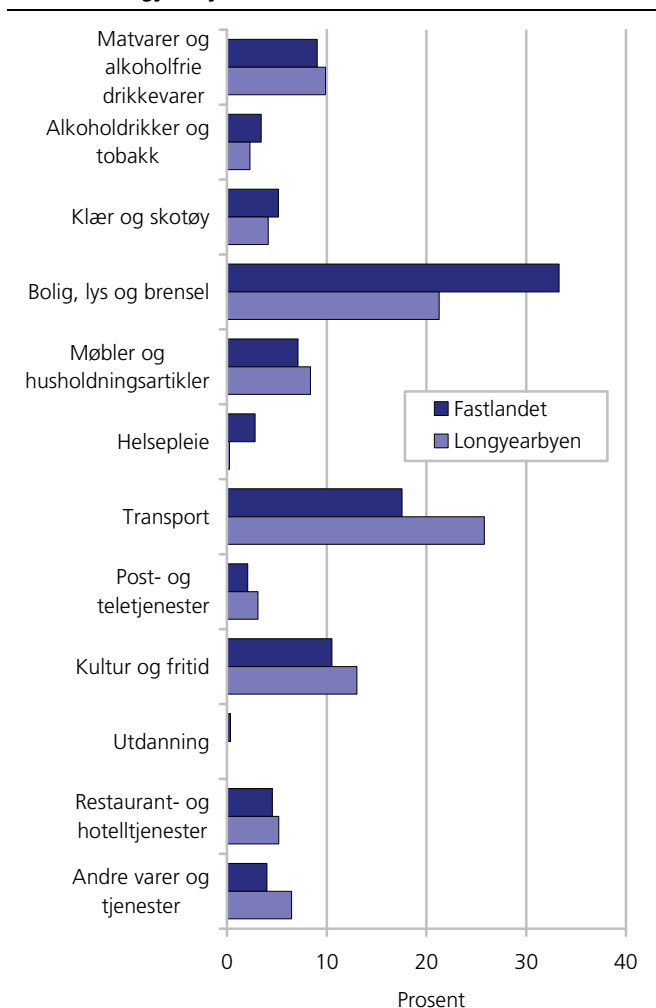
3.5. Enpersonhusholdninger bruker mest på transport

Også for enpersonhusholdninger er det særlig utgifter til bolig, lys og brensel som skiller Longyearbyen og fastlandet markant fra hverandre. På fastlandet bruker en enslig over 76 000 kroner til bolig, lys og brensel i løpet av et år, mens en enslig på Svalbard i gjennomsnitt bare bruker drøye 55 000 kroner til dette formål.

Vi ser at utgifter til bolig, lys og brensel utgjør 33 prosent av forbruket for en enpersonhusholdning på fastlandet, mens en enpersonhusholdning på Svalbard bruker tilsvarende 21 prosent av sitt samlede forbruk til boligformål.

Derimot bruker en enpersonhusholdning på Svalbard i gjennomsnitt godt over 67 000 kroner i året på transport, og dette utgjør ca. 26 prosent av det samlede forbruket. Dette er den desidert største utgiftsposten for en enpersonhusholdning på Svalbard. En enpersonhusholdning på fastlandet bruker i overkant av 40 000 kroner til transport, og dette utgjør bare om lag 18 prosent av deres totale forbruk.

Figur 3.3. Andeler av samlet forbruk for enpersonhusholdninger, etter vare- og tjenestegruppe. Fastlandet og Longyearbyen. 2006. Prosent

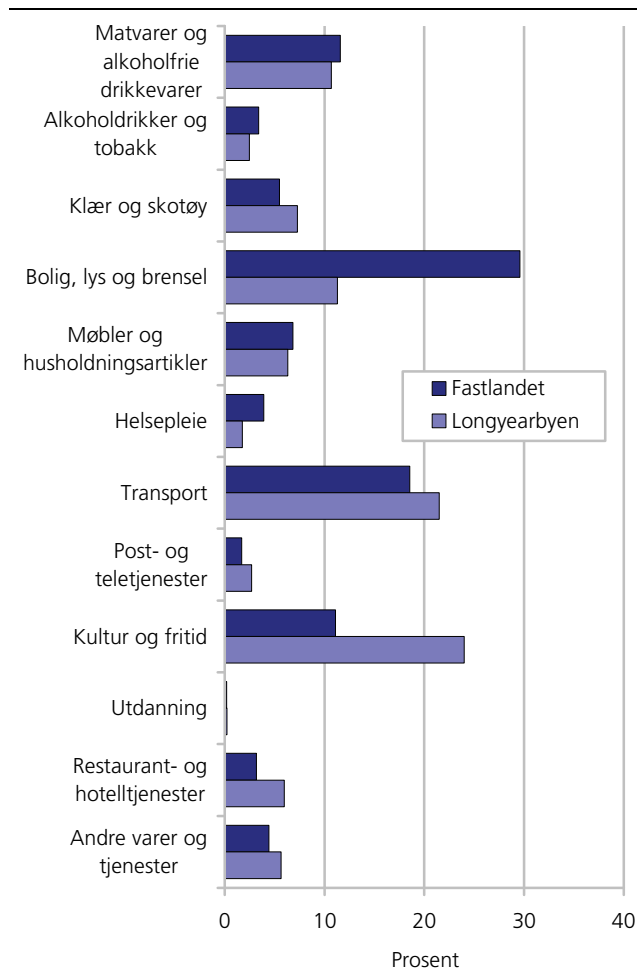
Kilde: Forbruksundersøkelsen i Longyearbyen 2007 og forbruksundersøkelsen på fastlandet 2006. Statistisk sentralbyrå.

For de øvrige vare- og tjenestegruppene er forskjellene mellom Svalbard og fastlandet relativt små. En enpersonhusholdning på Svalbard bruker noe mer på mat og drikke enn tilsvarende på fastlandet, mens fastlandsboeren bruker mer på alkohol. Det siste er neppe uttrykk for et høyere alkoholkonsum på fastlandet, men kan nok forklares med lavere priser på alkohol i Longyearbyen.

3.6. Flerpersonhusholdninger uten barn i Longyearbyen bruker mye på kultur og fritid

Vi ser mye av det samme mønsteret for flerpersonhusholdninger uten barn som vi så for en enpersonhusholdning. Figur 3.4. viser at par uten barn på fastlandet også bruker betydelig mer på bolig enn tilsvarende på Svalbard.

Figur 3.4. Andeler av samlet forbruk for flerpersonhusholdninger uten barn, etter vare- og tjenestegruppe. Fastlandet og Longyearbyen. 2006. Prosent

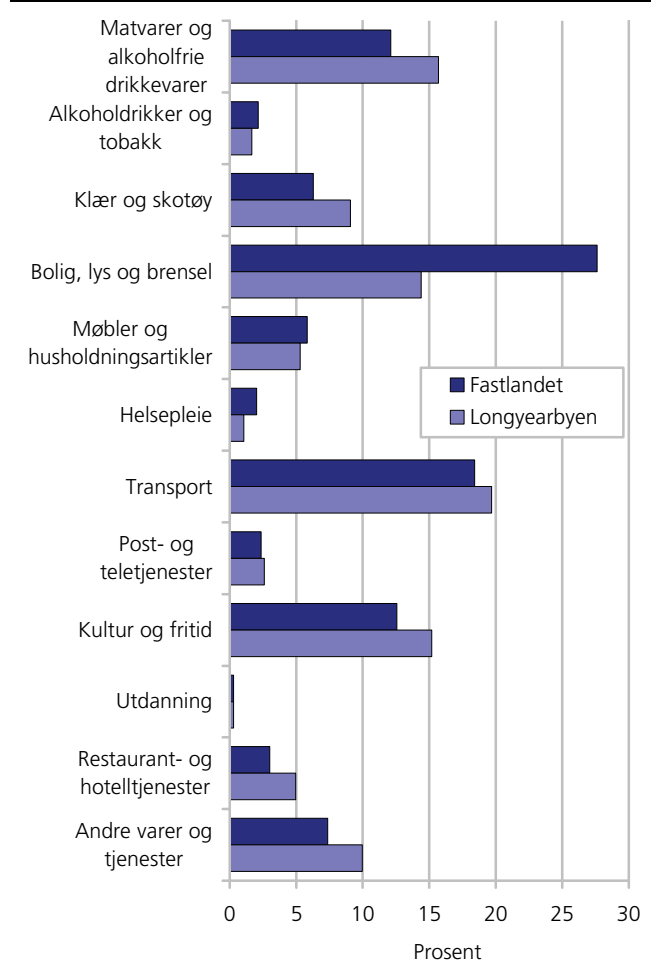

Kilde: Forbruksundersøkelsen i Longyearbyen 2007 og forbruksundersøkelsen på fastlandet 2006. Statistisk sentralbyrå.

Det mest interessante trekket viser seg for vare- og tjenestegruppen kultur og fritid. Par uten barn i Longyearbyen bruker godt i overkant av 127 000 kroner i året til dette formålet. Dette er faktisk den største utgiftsposten for denne husholdningstypen i Longyearbyen, tett fulgt av utgifter til transport. Mens en Longyearbyen-husholdning bruker 24 prosent av forbruket til kultur og fritid, utgjør denne forbruksposten bare om lag 11 prosent av forbruket for en tilsvarende fastlandshusholdning. En flerpersonhusholdning uten barn på fastlandet bruker betydelig mer på bolig og transport enn på kultur og fritid.

For de øvrige vare- og tjenestegruppene er forskjellene mellom Longyearbyen og fastlandet også her relativt små. Vi ser at for varegruppen matvarer og alkoholfrie drikkevarer har forholdet endret seg fra hva vi så for enpersonhusholdninger. For par uten barn brukes det noe mindre i Longyearbyen enn på fastlandet til dette formålet.

Figur 3.5. Andeler av samlet forbruk for flerpersonhusholdninger med barn, etter vare- og tjenestegruppe. Fastlandet og Longyearbyen. 2006. Prosent

Kilde: Forbruksundersøkelsen i Longyearbyen 2007 og forbruksundersøkelsen på fastlandet 2006. Statistisk sentralbyrå.

3.7. Barnefamilier i Longyearbyen har et forbruksmønster som likner tilsvarende husholdninger på fastlandet

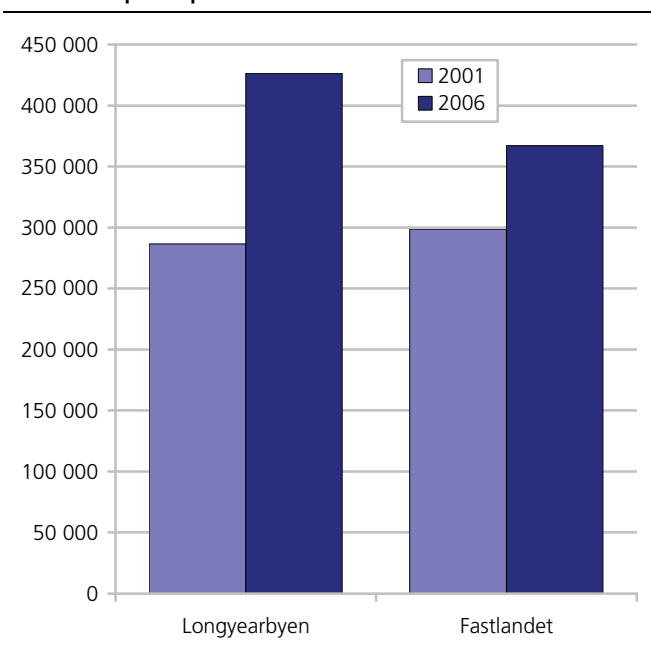
Det mest markante trekket som viser seg når vi sammenlikner Svalbard og fastlandet for flerpersonhusholdninger, er hvor like de er (se figur 3.4. og 3.5.). Ser vi bort fra varegruppene bolig og kultur og fritid, er søylene forbausende like. Et unntak her er utgiftene til klær og skotøy som for barnefamilie er høyere, med en utgift på 53 500 kroner for Longyearbyen-husholdningen mot fastlandshusholdningen som bruker drøye 30 000 kroner på dette. Henholdsvis 9 og 6 prosent av de totale forbruksutgiftene. Dette tyder på at når barn kommer inn i husholdningen strukturerer dette også forbruksmønsteret og gjør det mer ensartet uavhengig av bosted. Vi ser videre at transport igjen har blitt den største utgiftsposten med en forbruksandel på 20 prosent, slik kultur og fritid var det for flerepersonhusholdninger uten barn. Kultur og fritid finner vi nå som den tredje største forbruksposten etter både transport og matvarer. Vi ser hvordan barn i familien setter grenser for hvor mye de voksne kan utnytte kultur- og fritidstilbud.

4. Utviklingen i forbruket 2001 - 2006

I løpet av perioden fra år 2001 til 2007 har det skjedd en markant endring i nivået på forbruket i Longyearbyen sammenliknet med fastlandet. I 2001 lå det samlede forbruket per husholdning for alle husholdninger sett under ett i Longyearbyen under tilsvarende for fastlandet. I 2007 ligger forbruket per gjennomsnittshusholdning i Longyearbyen drøye 59 000 kroner eller 16 prosent høyere enn forbruket på fastlandet.

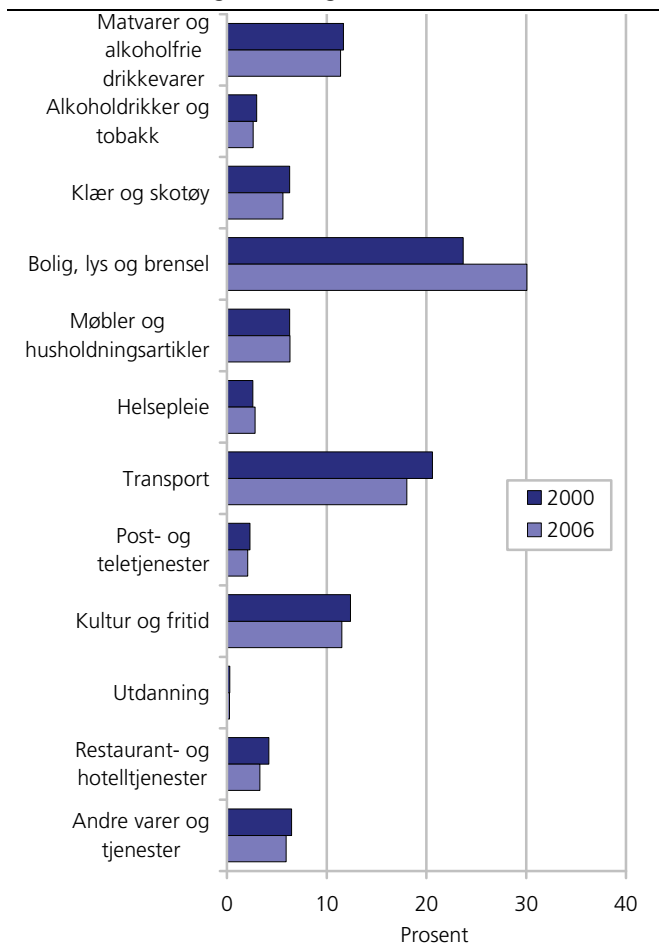
Når man beregnet et gjennomsnitt for alle husholdninger i 2001 ble nivået lavere for Svalbard. Dette hang sammen med at det da var en betydelig høyere andel flerpersonhusholdninger (med og uten barn) på fastlandet, og disse hadde høyere utgifter enn enpersonhusholdninger, som igjen var i flertall på Svalbard.

Figur 4.1. Samlet forbruksutgift per husholdning per år. Longyearbyen og fastlandet. 2001 og 2006. Kroner. Løpende priser

Kilde: Forbruksundersøkelsene i Longyearbyen 2001 og 2007 og forbruksundersøkelsene på fastlandet 1999 og 2000 og 2006. Statistisk sentralbyrå.

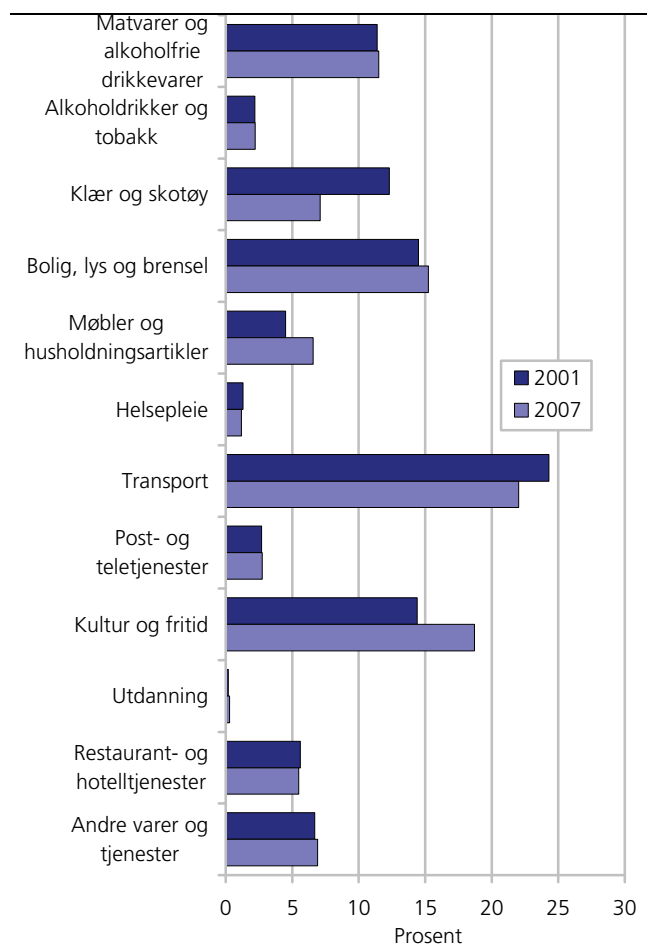
Figur 4.2. Fastlandet, Andeler av samlet forbruk for alle husholdninger i 2000 og 2006. Prosent

Kilde: Forbruksundersøkelsene på fastlandet 1999 og 2000 og 2006. Statistisk sentralbyrå.

Det ser nå ut til at denne skjevheten har jevnet seg ut noe. Slik at det nå er en noe større andel reelle flerpersonhusholdninger i Longyearbyen enn det var i 2001, men det er fortsatt en større andel enpersonhusholdninger i Longyearbyen enn på fastlandet. (Johansen og Bjørnsen 2007). Endringen i husholdningsstrukturen forklarer derfor bare en del av økningen i forbruket per husholdning. Det ser altså ut til at det også har vært en reell økning i det gjennomsnittlige forbruket i husholdningene i Longyearbyen.

Figur 4.3. Longyearbyen. Andeler av samlet forbruk for alle husholdninger i 2001 og 2007. Prosent

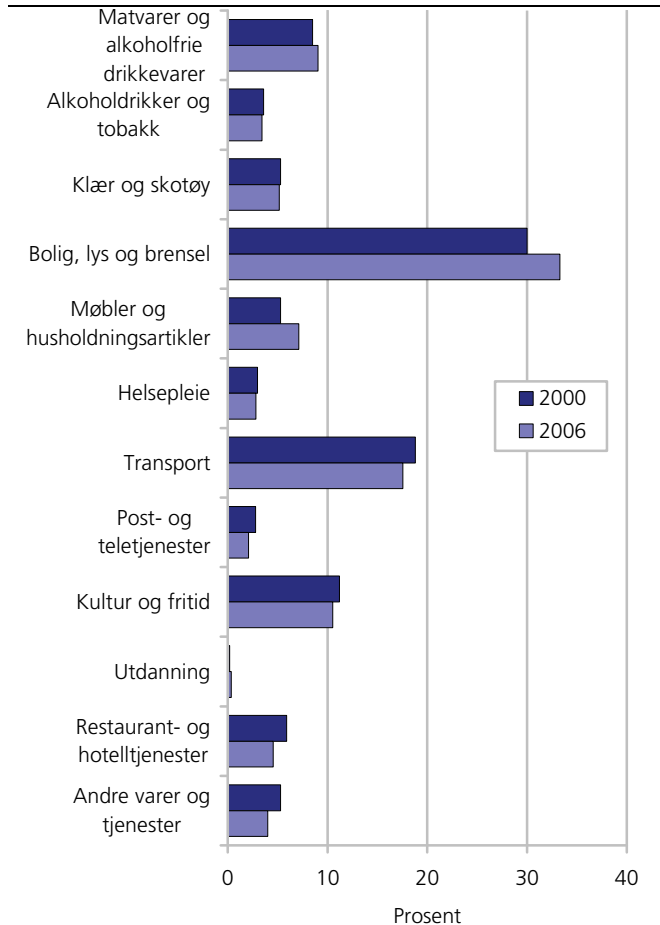
Kilde: Forbruksundersøkelsene i Longyearbyen 2001 og 2007. Statistisk sentralbyrå.

4.1. Gjennomsnittshusholdningen bruker mindre andel av forbruket på klær enn før

Forbruksmønsteret har på de fleste områder av varer og tjenester ikke forandret seg mye i perioden. På fastlandet har andelen til boutgifter økt fra 24 til 30 prosent, mens andelen til transport har gått ned fra 21 til 18 prosent. På andre vare og tjeneste områder er det bare små endringer.

I Longyearbyen har det vært en økning i andelen av forbruket som går til kultur og fritid fra 14 til 19 prosent. Det har vært en liten tilbakegang på andelen til transportutgifter som er den samme tendensen som på fastlandet. Den mest påfallende endringen i forbruksmønsteret i perioden er tilbakegangen i andelen som går til klær. Fra å bruke 12 prosent av utgiftene i gjennomsnitt i år 2001 på klær og skotøy bruker husholdningene nå ikke mer en 7 prosent av utgiftene på dette området. Det er nær det samme nivået i andel som gjennomsnittshusholdningene på fastlandet bruker på klær og skotøy (6 prosent). Vi må hele tiden huske på at totalforbruket i gjennomsnittshusholdningene i Longyearbyen er godt over tilsvarende på fastlandet, noe som betyr at budsjettposten til klær og skotøy allikevel er betydelig høyere i kroner i Longyearbyen enn på fastlandet.

Figur 4.4. Fastlandet. Andeler av samlet forbruk for enpersonhusholdninger i 2000 og 2006. Prosent

Kilde: Forbruksundersøkelsene på fastlandet 1999 og 2000 og 2006. Statistisk sentralbyrå.

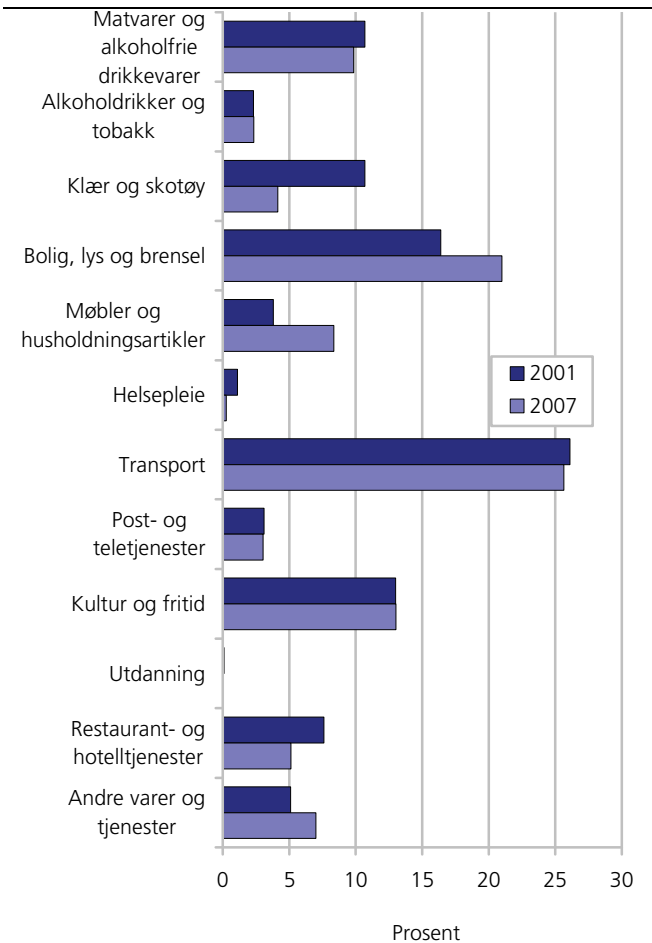
4.2. Enpersonhusholdningene bruker mindre andel på klær og skotøy, men større andel på å bo

På fastlandet er det bare små endringer i forbruksmønsteret for enpersonhusholdninger i perioden. Den største endringen for enpersonhusholdningene på fastlandet er en liten økning i andelen som går til bolig, lys og brensel.

I Longyearbyen har enpersonhusholdningene hatt en endring i forbruksmønsteret. Både andelen til transport og andelen til kultur og fritid har ligget og ligger fortsatt høyere enn for tilsvarende på fastlandet. Men det har vært en økning i andelen som går til bolig, lys og brensel for enpersonhusholdningene i Longyearbyen.

Dette bekrefter en fortsatt utvikling på Svalbard i retning av et mer normalisert boligmarked. Det arbeidsgiverfinansierte felleshusholdet har blant annet forsvunnet helt og statsansatte og ansatte i statsaksjeselskapene har fått redusert sine goder i form av subsidiert bolig. Denne reduksjonen har normalt vært ledsaget av en viss kompensasjon i form av høyere lønn. Ansatte i private selskaper mottar få slike goder fra arbeidsgiver, og denne gruppen har økt siden 90-tallet. Alle disse faktorene bidrar til at forbruksandelen til bolig har økt så vidt kraftig.

Figur 4.5. Longyearbyen, Andeler av samlet forbruk for enperson-husholdninger i 2001 og 2007. Prosent

Kilde: Forbruksundersøkelsene i Longyearbyen 2001 og 2007. Statistisk sentralbyrå.

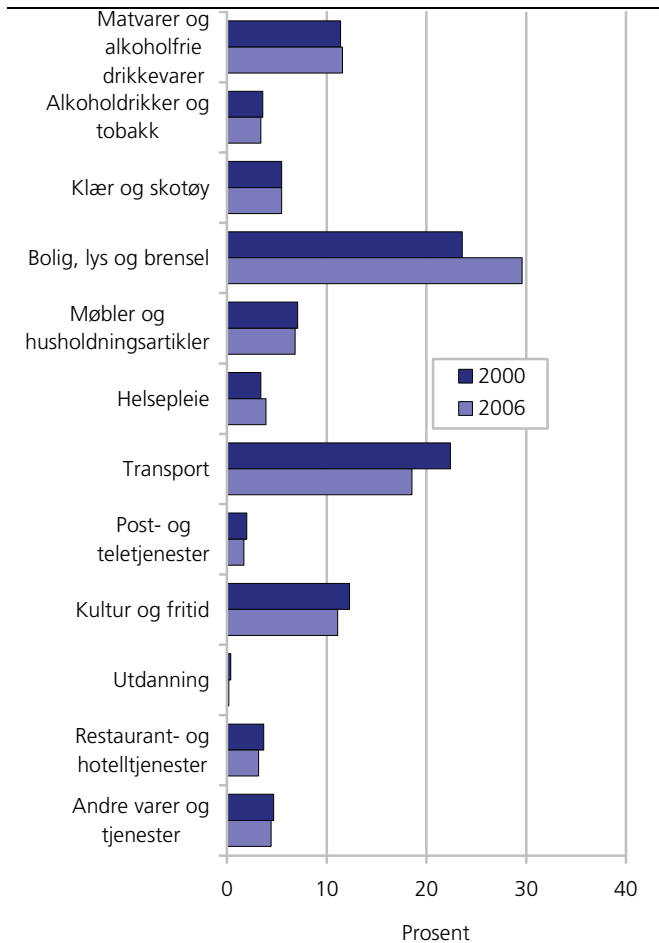
Den største endringen er andelen av totalutgiftene som går til klær og skotøy. For enpersonhusholdningene har andelen som går til klær og skotøy sunket fra 11 prosent av totalutgiftene i 2001 til 4 prosent i 2006. Andelen av utgiftene som går til klær og sko for denne husholdningstypen er nå mer på linje med tilsvarende husholdninger på fastlandet.

4.3. Flerspersonhusholdninger uten barn bruker nesten halvparten av sitt forbruk på reiser og transport samt kultur og fritid

På fastlandet øker andelen av totalforbruket som går til bolig, lys og brensel mens andelen til transport går noe ned for flerspersonhusholdninger uten barn i perioden 2001 til 2006. Ellers er det bare små endringer i forbruksmønsteret i perioden også for denne husholdningstypen.

I Longyearbyen er reiser og transport sammen med kultur og fritid fortsatt de to største utgiftspostene for flerspersonhusholdninger uten barn. Disse to dominerende postene til sammen utgjør nær halvparten av totalforbruket for denne typen husholdninger i Longyearbyen. Nivået på disse postene har endret seg lite i perioden.

Figur 4.6. Fastlandet, Andeler av samlet forbruk for flersperson-husholdninger uten barn i 2000 og 2006. Prosent

Kilde: Forbruksundersøkelsene på fastlandet 1999 og 2000 og 2006. Statistisk sentralbyrå.

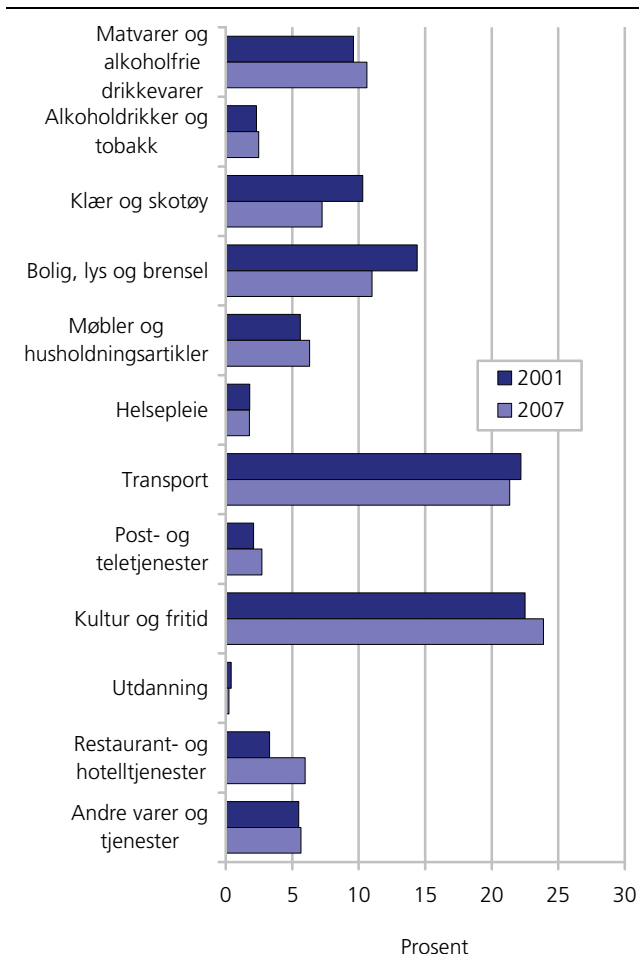
I den grad det har vært noen særlig endring i forbruksmønsteret for flerspersonhusholdninger uten barn i Longyearbyen, så er det for utgiftene til klær og skotøy og utgifter til bolig lys og brensel. Andelen av totalutgiftene som denne husholdningstypen bruker på klær og skotøy har gått ned fra 10 prosent i 2001 til 7 prosent i 2006. En andel som nå bare er litt over nivået for tilsvarende husholdninger på fastlandet. Utgiftsandelen til bolig, lys og brensel har for disse husholdningene også gått ned fra 14 til 12 prosent.

4.4. Barnefamilier bruker mer på bolig nå enn før

På fastlandet er bolig, lys og brensel også for flerspersonhusholdninger med barn den utgiftsposten som øker i perioden. For de andre utgiftspostene er endringene minimale.

Reiser og transport er den desidert største utgiftsposten for flerspersonhusholdninger med barn i Longyearbyen, men størrelsen på denne posten har gått litt tilbake fra 23 til 20 prosent. Utgiftsandelen til bolig, lys og brensel, sammen med kultur og fritid, har økt fra 12 til henholdsvis 14 og 15 prosent for begge postene. Andelen av totalutgiftene som går til mat og alkoholfri drikke

Figur 4.7. Longyearbyen, Andeler av samlet forbruk for flerperson-husholdninger uten barn i 2001 og 2007. Prosent

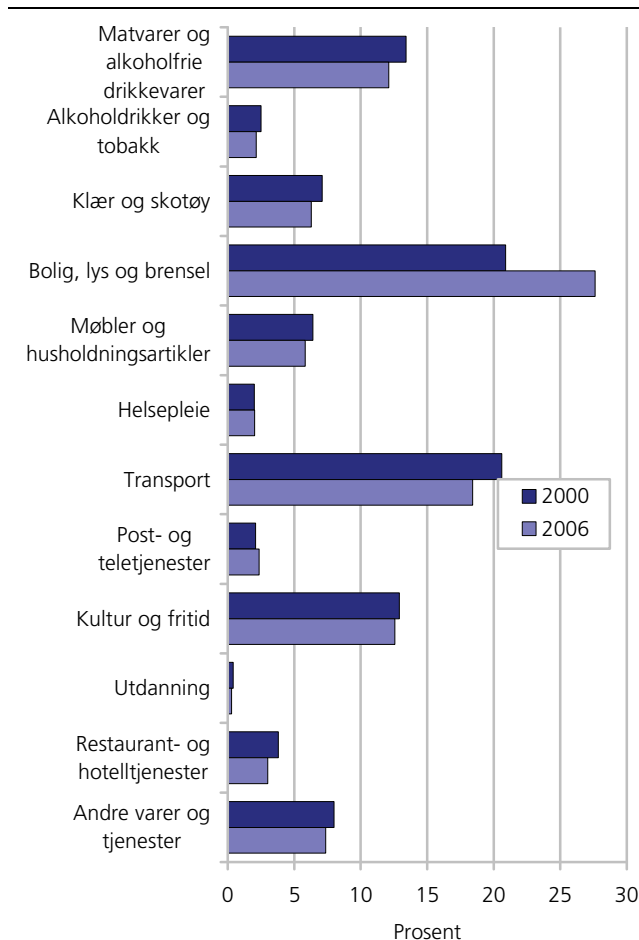
Kilde: Forbruksundersøkelsene i Longyearbyen 2001 og 2007. Statistisk sentralbyrå.

har økt for denne husholdningstypen. Fra en andel på 13 prosent har den økt til 16 prosent i perioden. Den største endringen i forbruksmønsteret for flerperson-husholdninger med barn er imidlertid også her andelen av totalforbruket som går til klær og skotøy. Mens denne husholdningstypen brukte 16 prosent av totalutgiftene på klær og skotøy i 2001 har andelen i 2007 sunket til 9 prosent. Det er en klar nedgang i andel, men fortsatt er andelen av totalutgiftene som går til klær og skotøy større for denne husholdningstypen i Longyearbyen enn for tilsvarende på fastlandet hvor de bruker 6 prosent. Vi må heller ikke her glemme at når totalforbruket i Longyearbyen er større enn for tilsvarende husholdninger på fastlandet, vil andelen av totalforbruket i kroner også bli tilsvarende større.

4.5. Prisutviklingen i Longyearbyen bare delvis forskjellig fra på fastlandet

For å sammenlikne forbruket på et tidspunkt med forbruket på et annet tidspunkt for å se om det har vært en realendring i forbruket, må vi kontrollere for eventuelle endringer i prisene. En tilsynelatende endring i forbruksvolumet behøver ikke å bety at forbruket har endret seg. Det kan være endringer i

Figur 4.8. Fastlandet, Andeler av samlet forbruk for flerperson-husholdninger med barn i 2000 og 2006. Prosent

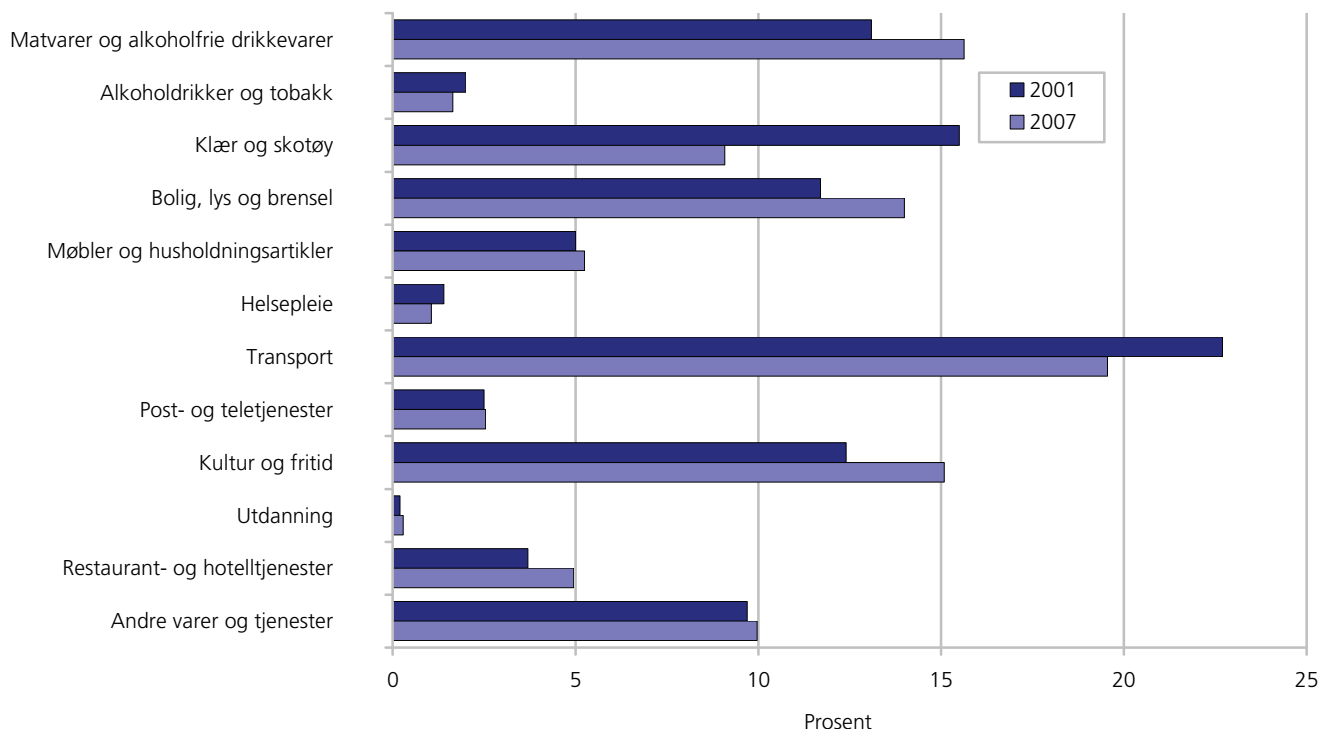

Kilde: Forbruksundersøkelsene på fastlandet 1999 og 2000 og 2006. Statistisk sentralbyrå.

prisene som er årsaken til volumendringen. Vi vil i det følgende derfor prisomregne resultatene fra 2001 til 2006 priser ved hjelp av konsumprisindeksen for Svalbard (Ingvild Johansen 2007) og ved hjelp av den ordinære konsumprisindeksen for fastlandet.

Konsumprisindeksen for Svalbard viste at konsumprisene samlet sett steg med 5,8 prosent fra mars 2001 til oktober 2006. På konsumgruppenivå bidro prisene innen, "Helsepleie", "Matvarer og alkoholfrie drikkevarer" og "Transport" til å trekke opp den generelle konsumprisveksten, mens det var "Utdanning" i tillegg til "Bolig, lys og brensel" som viste sterkest prisvekst. Prisene innen konsumgruppen "Hotell- og restaurant-tjenester" hadde også en prisoppgang klart over gjennomsnittet. Prisnedgang innen konsumgruppene "Klær og skotøy", "Post- og teletjenester" og "Kultur og fritid", bidro mest til å dempe den generelle prisveksten. Til sammenlikning steg konsumprisindeksen for fastlandet med 9,7 prosent i samme periode (Ingvild Johansen 2007).

Figur 4.9. Longyearbyen, Andeler av samlet forbruk for flerperson husholdninger med barn i 2001 og 2007. Prosent

Kilde: Forbruksundersøkelsene i Longyearbyen 2001 og 2007. Statistisk sentralbyrå.

Tabell 4.1. Longyearbyen. Utgift per husholdning per år i forskjellige typer av husholdninger, etter vare- og tjeneste gruppe. 2001. 2006-priser. Kroner. Prosent

Vare- og tjenestegruppe	Alle husholdninger	Andel i prosent	Enperson husholdninger	Andel i prosent	Flerperson husholdninger uten barn	Andel i prosent	Flerpersonhusholdninger med barn	Andel i prosent
Forbruksutgift i alt	303 200	100,0	238 700	100,0	379 800	100,0	425 200	100,0
Matvarer og alkoholfrie drikkevarer	36 800	12,1	27 400	11,5	39 100	10,3	59 600	14,0
Alkoholdrikker og tobakk	6 600	2,2	5 300	2,2	8 700	2,3	8 500	2,0
Klær og skotøy	29 000	9,6	19 900	8,3	30 600	8,1	51 600	12,1
Bolig, lys og brensel	48 100	15,9	42 900	18,0	60 100	15,8	54 700	12,9
Møbler og husholdningsartikler	13 600	4,5	9 100	3,8	21 100	5,6	20 900	4,9
Helsepleie	4 300	1,4	2 900	1,2	7 300	1,9	6 500	1,5
Transport	74 700	24,6	63 200	26,5	85 500	22,5	97 800	23,0
Post- og teletjenester	7 100	2,3	6 300	2,6	7 000	1,8	9 100	2,1
Kultur og fritid	40 000	13,2	28 400	11,9	78 300	20,6	48 300	11,4
Utdanning	800	0,3	400	0,2	2 000	0,5	1 200	0,3
Restaurant- og hotelltjenester	17 800	5,9	19 300	8,1	13 100	3,4	16 800	4,0
Andre varer og tjenester	21 200	7,0	12 700	5,3	21 600	5,7	42 800	10,1

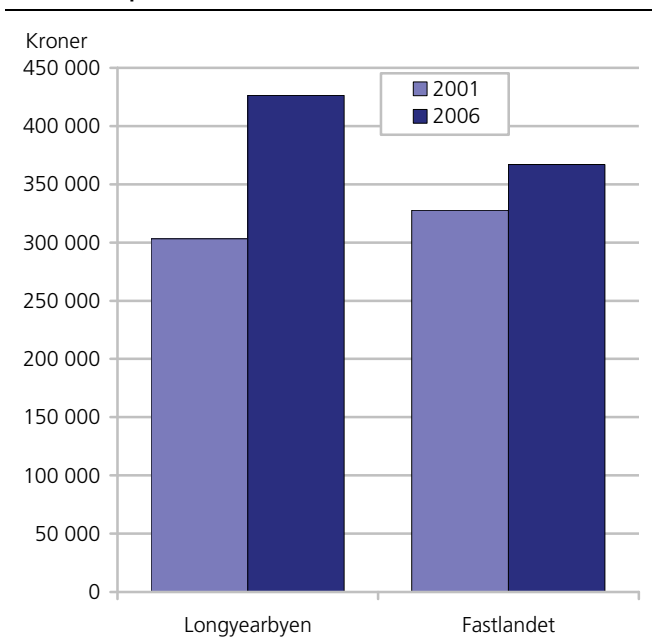
Kilde: Forbruksundersøkelsen i Longyearbyen 2001. Statistisk sentralbyrå.

Tabell 4.2. Fastlandet. Utgift per husholdning per år i forskjellige typer av husholdninger, etter vare- og tjeneste gruppe. 2000. 2006-priser. Kroner. Prosent

Vare- og tjenestegruppe	Alle husholdninger	Andel i prosent	Enperson husholdninger	Andel i prosent	Flerperson husholdninger uten barn	Andel i prosent	Flerpersonhusholdninger med barn	Andel i prosent
Forbruksutgift i alt	327 600	100,0	222 400	100,0	340 100	100,0	406 300	100,0
Matvarer og alkoholfrie drikkevarer	36 200	11,1	17 900	8,0	36 300	10,7	51 100	12,6
Alkoholdrikker og tobakk	10 200	3,1	8 400	3,8	12 600	3,7	10 400	2,6
Klær og skotøy	13 900	4,2	8 000	3,6	12 600	3,7	19 500	4,8
Bolig, lys og brensel	90 100	27,5	77 500	34,8	93 200	27,4	98 700	24,3
Møbler og husholdningsartikler	18 000	5,5	10 200	4,6	21 100	6,2	22 600	5,6
Helsepleie	9 400	2,9	7 400	3,3	12 900	3,8	9 100	2,2
Transport	69 000	21,1	42 700	19,2	77 700	22,8	85 500	21,0
Post- og teletjenester	6 200	1,9	5 200	2,3	5 900	1,7	7 200	1,8
Kultur og fritid	38 000	11,6	23 400	10,5	39 300	11,6	49 200	12,1
Utdanning	1 400	0,4	700	0,3	1 500	0,4	1 800	0,4
Restaurant- og hotelltjenester	15 000	4,6	14 000	6,3	13 500	4,0	16 500	4,1
Andre varer og tjenester	21 300	6,5	11 700	5,3	15 700	4,6	32 200	7,9

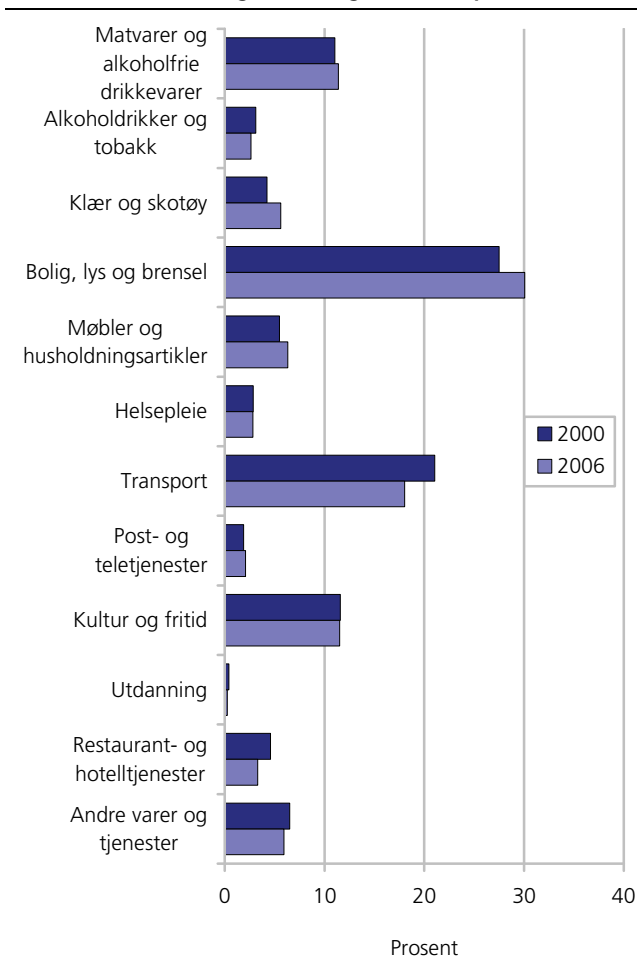
Kilde: Forbruksundersøkelsene på fastlandet 1999 og 2000. Statistisk sentralbyrå.

Figur 4.10. Samlede forbruksutgifter per husholdning per år. Longyearbyen og fastlandet. 2001 og 2006. 2006-priser. Kroner

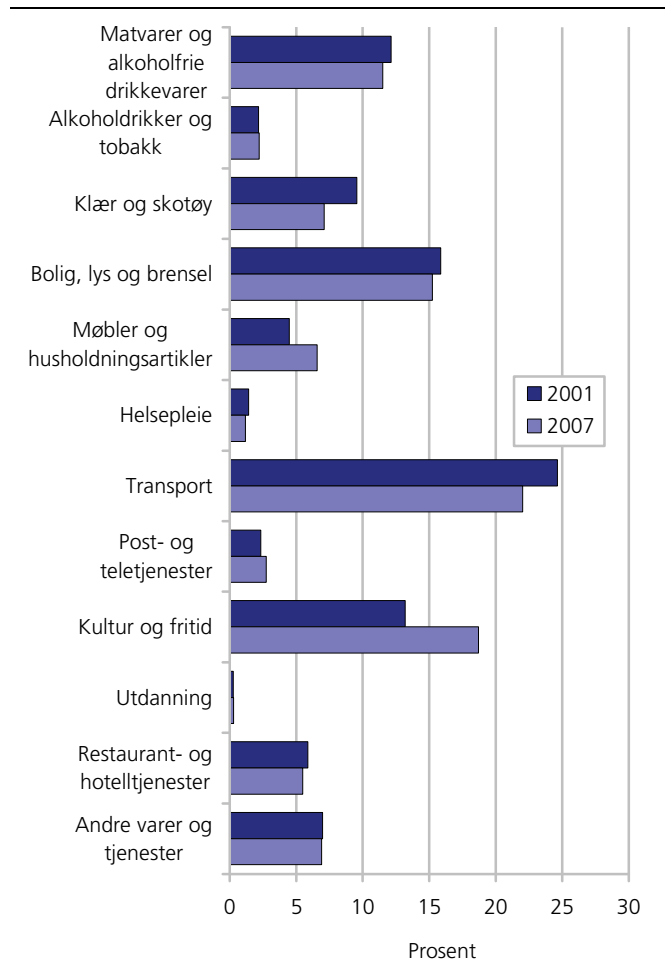
Kilde: Forbruksundersøkelsene på fastlandet 1999 og 2000 og 2006. Forbruksundersøkelsene i Longyearbyen 2001 og 2007. Statistisk sentralbyrå.

Figur 4.11. Fastlandet, Andeler av samlet forbruk for alle husholdninger i 2000 og 2006. 2006-priser. Prosent

Kilde: Forbruksundersøkelsene på fastlandet 1999 og 2000 og 2006. Statistisk sentralbyrå.

Figur 4.12. Longyearbyen, Andeler av samlet forbruk for alle husholdninger i 2001 og 2007. 2006-priser. Prosent

Kilde: Forbruksundersøkelsene i Longyearbyen 2001 og 2007. Statistisk sentralbyrå.

Regnet i faste 2006 priser ser vi at det ikke er prisøkningen i seg selv som er årsaken til det økede forbruket i husholdningene i Longyearbyen (figur 4.10). Det har vært en reell og kraftig forbruksvekst for husholdningene i Longyearbyen.

Regnet i 2006-kroner ser vi at det har vært en økning i realforbruket for husholdningene både på fastlandet og i Longyearbyen i perioden 2001 til 2006. Størst har økningen i forbruket vært for husholdningene i Longyearbyen. Husholdningene i Longyearbyen har økt forbruket med 40 prosent eller 123 100 kroner, mens husholdningene på fastlandet har hatt en økning i forbruket på 12 prosent eller 39 500 fra 2001 til 2006.

Når det totale forbruket under ett har økt og dette ikke skyldes prisutviklingen kan det allikevel være at det er forskjeller i prisutviklingen som er årsaken til endringene i forbruksmønsteret. Endringene i priser for de forskjellige vare- og tjeneste gruppene har variert betraktelig mellom gruppene.

Når vi kontrollerer for prisendringer blir endringene i forbruksmønsteret dempet ned noe. Ved å regne om til samme prisnivå får vi fram de reelle endringene i forbruksmønsteret.

På fastlandet dempes økningen i utgiftsandelen som går til bolig, lys og brensel fra en økning på 6 prosentpoeng fra 2000 til 2006 til en økning på bare to prosentpoeng. Fire prosentpoeng av økningen skyldes altså prisøkninger, mens to prosentpoeng er en økning av forbruket på dette området. Nedgangen i utgifter til transport holder seg stabil med en nedgang på 3 prosentpoeng.

For klær og skotøy har det vært en betydelig prisnedgang i denne perioden (en nedgang på drøye 25 prosent) på fastlandet. Når vi prisomregner for perioden slår dette ut i at andelen av utgiftene hos husholdningene som brukes på klær og skotøy faktisk stiger med 2 prosentpoeng i perioden. Husholdningene kjøper altså mer klær og skotøy enn prisnedgangen tilsier, det er en økning i volumet.

For husholdningene i Longyearbyen dempes endingene i forbruksmønsteret lite når en kontrollerer for prisendringer ved å prisomregne til 2006-priser.

Nedgangen i andelen som går til klær og skotøy, som er den mest markerte forbruksendringen, dempes bare noe ved kontrollen for prisendring. I Longyearbyen har prisnedgangen på klær og skotøy vært mindre enn på fastlandet (drøye 17 prosent i perioden). Fra å bruke 12 prosent av utgiftene i gjennomsnitt i år 2001 på klær og skotøy er andelen 10 prosent når en prisomregner til 2006-priser for 2001. I følge undersøkelsen har denne andelen gått ned til 7 prosent i 2007. For de andre varer og tjenestegruppene er det bare minimale endringer i forbruksmønsteret når vi kontrollerer for prisendringene.

5. Forbruk per forbruksenhet

Når en ønsker å sammenlikne forbruket til husholdninger av ulik størrelse og sammensetning, justerer man vanligvis det samlede husholdningsforbruket ved hjelp av forbruksvekter, eller såkalte ekvivalensskalaer. Husholdningenes samlede forbruk fordeles på antall forbruksenheter i husholdningen. Hver person i husholdningen får en forbruksvekt, avhengig av hvilken ekvivalensskala man velger å bruke.

For å kontrollere for ulik størrelse og sammensetning på husholdningene i Longyearbyen og på fastlandet, har vi beregnet gjennomsnittlig forbruksenhet for husholdningene i Longyearbyen og for husholdningene på fastlandet.

Forbruksundersøkelsen for 1999 og 2000 på fastlandet gir en gjennomsnittlig forbruksenhet på 1,52. Forbruksundersøkelsen for 2001 i Longyearbyen ga en gjennomsnittlig forbruksenhet på 1,31. Forskjellen i gjennomsnittlig forbruksenhet mellom fastlands-husholdningene og husholdningene i Longyearbyen utgjorde 0,21.

Ved forbruksundersøkelsen i Longyearbyen i 2007 utgjorde den gjennomsnittlige forbruksenheten 1,41 og på fastlandet i 2006 1,51. Forskjellen i gjennomsnittlig forbruksenhet mellom fastlandshusholdningene og husholdningene i Longyearbyen utgjorde 0,10. Forskjellen i størrelse på forbruksenhet mellom fastlandet og Longyearbyen er altså halvert i løpet av perioden.

Ekvivalensskala

Det finnes flere ulike skalaer. Vi har her benyttet den såkalte EU-skalaen. Denne skalaen anses å ha moderate antakelser når det gjelder graden av stordriftsfordeler, det vil si hvor fordelaktig det er å bo i en stor husholdning. Dette er den ekvivalensskalaen for forbruksutgifter som er mest brukt i Statistisk sentralbyrå. I følge denne skalaen skal første voksne husholdningsmedlem ha vekt lik 1,0 mens neste voksne får vekt lik 0,5 og barn vekt lik 0,3.

Tabell 5.1. Gjennomsnittlig forbruksenhet på fastlandet og i Longyearbyen per år

	1999/2000/2001	2006/2007
Fastlandet	1,52	1,51
Longyearbyen	1,31	1,41

Dette viser at i perioden fra 2001 til 2007 har størrelsen og sammensetningen på husholdningene i Longyearbyen og på fastlandet forandret seg slik at mens gjennomsnittlig forbruksenhet på fastlandet har minket noe, har forbruksenheten i Longyearbyen økt mer. Sammensetningen av husholdningene på fastlandet og i Longyearbyen har altså blitt likere.

Fortsatt er det en del enslige menn som drar til Svalbard for å jobbe og legge seg opp penger. Imidlertid må det sies at myndighetenes politikk med å utvikle et familiesamfunn i Longyearbyen har lyktes (Johansen og Bjørnsen 2007). Utviklingen i gjennomsnittlig forbruksenhet viser dette til fulle. Økningen i andelen flerpersonghusholdninger som lever et familieliv gir seg utslag i nivået på forbruket, det vil si at totalforbruket blir høyere.

Gjennomsnittlig total forbruksutgift for alle husholdninger i Longyearbyen i 2001 var 286 600 kroner, mens tilsvarende for fastlandshusholdningene var 298 600 kroner. For alle husholdninger sett under ett var altså gjennomsnittlig forbruksutgift på fastlandet høyere enn for husholdningene i Longyearbyen.

Gjennomsnittlig forbruk per forbruksenhet i Longyearbyen i 2001 var 218 500 kroner. På fastlandet var gjennomsnittlig forbruk per forbruksenhet i 1999-2000 på 196 600 kroner. Dette viser en differanse i forbruk per forbruksenhet mellom Longyearbyen og fastlandet på 21 900 kroner som utgjør 11 prosent høyere forbruk per forbruksenhet i Longyearbyen enn på fastlandet. Per forbruksenhet var altså forbruket i Longyearbyen høyere enn på fastlandet allerede i 2001.

I perioden fra 2001 til 2007 har størrelsen og sammensetningen av husholdningene både på fastlandet og i Longyearbyen endret seg, noe som gir utslag i gjennomsnittlig forbruk per forbruksenhet.

Gjennomsnittlig forbruk per forbruksenhet i Longyearbyen i 2007 var 303 400 kroner. På fastlandet var gjennomsnittlig forbruk per forbruksenhet i 2006 243 900 kroner. Dette viser en differanse i forbruk per forbruksenhet mellom Longyearbyen og fastlandet på 59 500 kroner som utgjør 24 prosent høyere forbruk per forbruksenhet i Longyearbyen enn på fastlandet.

Det har altså vært en høyere økning i forbruket per forbruksenhet i husholdningene i Longyearbyen enn på fastlandet.

6. Oppsummering

Siden forrige forbruksundersøkelse i 2001 har det skjedd en del endringer i forbruket både for husholdningene på fastlandet og i Longyearbyen.

Totalforbruket har økt i kroner både på fastlandet og i Longyearbyen. Men økningen i forbruket har vært sterkere for husholdningene i Longyearbyen. Fra å ha et gjennomsnittlig totalforbruk som lå noe under fastlandsnivået for husholdningene sett under ett har husholdningene i Longyearbyen nå et gjennomsnittlig forbruksnivå som ligger drøye 59 000 kroner eller 16 prosent høyere enn forbruket på fastlandet.

Forbruksmønsteret for husholdningene i Longyearbyen er også til dels forskjellig fra forbruksmønsteret for tilsvarende husholdningstyper på fastlandet. Mens boutgiftene er dominerende på fastlandet er det reiser og transport og kultur og friluftsliv som tar de største andelene av totalforbruket i Longyearbyen.

På fastlandet har andelen av totalutgiftene som går til bolig lys og brensel økt i perioden 2001 til 2006, mens andelene av forbruket som går til de andre vare- og tjenestekategoriene har forandret seg minimalt.

For husholdningene i Longyearbyen er det fortsatt utgiftene til reiser og transport som er dominerende, men andelen som går til kultur og fritid er økende. Det er også tendenser til en økning i utgiftene til bolig, lys og brensel for de fleste husholdningene. Andelen av totalutgiftene til denne utgiftsposten har riktig nok hatt en nedgang for flerpersonghusholdninger uten barn, men øker for de andre husholdningstypene.

Den mest markante endringen i forbruksmønsteret for husholdningene i Longyearbyen er nedgangen i andelen av utgiftene som går til klær og skotøy. Dette gjelder i alle husholdningstyper. Men selv om andelen av totalforbruket som går til klær og skotøy synker er kronebeløpet som brukes på denne vare typen vesentlig større enn på fastlandet for de fleste husholdningene.

Det kan konkluderes med at alle husholdningstyper har et høyere forbruk i Longyearbyen enn på fastlandet.

Det er også klart at forbruksmønsteret for husholdninger i Longyearbyen fortsatt er forskjellig fra tilsvarende på fastlandet. Det er imidlertid viktig å understreke at forbruksnivået ikke er kontrollert for andre egenskaper ved befolkningen.

Vi vet for eksempel at befolkningen i Longyearbyen har et høyere utdanningsnivå enn i Norge for øvrig (Kleven, Øyvin 2002), Svalbardstatistikk 2005). Vi vet at utdanningsnivå gjennomgående er korrelert med inntekt på den måte at høy utdanning gjerne medfører høyere inntekt, som igjen medfører et høyere forbruk.

Vi vet også at det er flere menn enn kvinner i Longyearbyen (Kleven, Øyvin 2002) (Johansen og Bjørnsen 2007). Menn tjener erfaringsmessig i gjennomsnitt noe mer enn kvinner, og kan dermed også holde seg med et høyere forbruk. Vi kan anta at det samme forholdet også gjelder i Longyearbyen.

Utviklingen i det generelle inntektsnivået for husholdningene i Longyearbyen i forhold til tilsvarende på fastlandet er ikke kjent. Dette vil bli avklart i en inntekstundersøkelse som Statistisk sentralbyrå vil gjennomføre i løpet av 2008. Resultatene fra denne vil avklare om en inntektsøkning for husholdningene i Longyearbyen kan forklare resten av økningen i nivået i forbruket.

Det er en målsetting i Svalbardpolitikken at Longyearbyen skal være et familiesamfunn. Det blir i større grad lagt til rette for dette. Det er derfor grunn til å tro at andelen flerpersonghusholdninger er økende. Også ved undersøkelsen i 2001 var forbruksnivået i alle husholdningstypene høyere i gjennomsnitt i Longyearbyen enn for tilsvarende på fastlandet. Men for gjennomsnittet for alle husholdninger samlet ble nivået lavere for Svalbard. Dette skyldes at det er en vesentlig høyere andel flerpersonghusholdninger på fastlandet, og disse har høyere utgifter enn enpersonghusholdninger, som er i flertall i Longyearbyen.

At forholdet i forbruksutgift mellom Longyearbyen og fastlandet nå har snudd for alle husholdninger sett

under ett kan bero på at andelen flerpersonhusholdninger er økende i Longyearbyen, mens andelen enpersons husholdninger er økende på fastlandet. Imidlertid er befolkningens sammensetning fortsatt forskjellig i forhold til fastlandet. Det er lavere kvinneandel på Svalbard og andelen barn og unge er relativt lav (Johansen og Bjørnsen 2007).

Økende andel flerpersonhusholdninger gir økende forbruk totalt ettersom flerpersonhusholdninger har et høyere forbruk enn enpersonhusholdninger.

Samtidig vet vi at sysselsettingsraten er høyere i Longyearbyen enn på fastlandet. Noe som gir flere inntekter og muligheten til et høyere forbruk.

Vi ser dermed at det finnes egenskaper ved befolkningen i Longyearbyen som trekker i retning av et høyere forbruksnivå. Når vi finner at forbruksnivået i Longyearbyen er høyere enn for fastlandet trenger dette derfor ikke bare å tilskrives strukturelle rammebetingelser i Longyearbyen, men kan også skyldes trekk ved befolkningen som velger å bo der. Sagt på en annen måte er det ikke gitt at de samme personene/husholdningene i gjennomsnitt ville hatt et lavere forbruk hvis de hadde bodd på fastlandet i stedet for i Longyearbyen.

Forbruksnivået og strukturen på dette for husholdningene i Longyearbyen skyldes derfor både de spesielle forhold og betingelser husholdningene på Svalbard lever under, i tillegg til antatt særegne strukturelle egenskaper ved befolkningen.

Referanser

Holth, Bjørn Are (2007) Forbruksundersøkelse på Svalbard 2007. Dokumentasjonsrapport, Notater 2007/49, Statistisk sentralbyrå.

Johansen Ingvild (2007) *Konsumprisindeks for Svalbard 2006*, Rapporter 2007/5, Statistisk sentralbyrå

Kirkeberg, Mads Ivar, Bjørn Are Holth og Ayfer E. Storrud (2002) *Pris, forbruk og inntekt. Økonomiske levekår på Svalbard sammenlignet med fastlandet 1990 og 2000*, Rapporter 2002/14, Statistisk sentralbyrå

Kleven, Øyvin (2000) Levekår i Longyearbyen 2000. Dokumentasjon og tabellrapport, Notater 2000/31, Statistisk sentralbyrå.

Kleven, Øyvin (2002): *Levekår i Longyerbyen. En sammenlikning mellom Svalbard og fastlandet*, Rapporter 2002/17, Statistisk sentralbyrå.

Statistisk sentralbyrå (2005): *Svalbardstatistikk 2005*, NOS D303

Statistisk sentralbyrå (1991) *Prisnivå på Svalbard 1990*, Rapporter 91/15, Statistisk sentralbyrå.

Steinar Johansen og Hild-Marte Bjørnsen (2007) *Samfunns- og næringsanalyse for Svalbard 2007*, NIBR-rapport 2007:23

Forbruksundersøkelse på Svalbard 2007 – Metode

A1. Populasjon og utvalg⁵

A1.1. Befolkningsstrukturen på Svalbard

Tabell A1. Nøkkeltall

Nøkkeltall	Antall husholdninger	Prosent
Opprinnelig utvalg (husholdninger trukket ut for intervju)	300	
Avgang (husholdninger flyttet fra Svalbard)	29	9,7
Bruttoutvalg	271	100,0
Frafall	109	40,2
Nettutvalg (husholdninger oppnådd intervju med)	162	59,8
Innsamlingsmetode: Besøk	140	86,4
Innsamlingsmetode: Telefon	22	13,6
Komplette husholdninger: intervju og føringshefte	144	53,1
Feltperiode: 12. februar – 26. juni		
Gjennomsnittlig intervjuetid: 60 minutter		

Befolkningsstrukturen på Svalbard er svært ulik den man finner på fastlandet. De aller fleste som ”bosetter” seg på Svalbard gjør det for å arbeide der i kortere eller lengre tid, ikke for å slå seg ned for godt. De som bor på Svalbard har som regel en tilhørighet og et hjemsted på fastlandet, og dette gjenspeiles også ved at Svalbardbefolkningen har sin faste bostedsadresse i en kommune på fastlandet. Det finnes derfor svært få eldre og pensjonister på Svalbard.

Husholdningssammensetningen skiller seg også mye fra hva vi finner på fastlandet. Omlag 72 prosent av husholdningene på Svalbard er enpersonhusholdninger (se tabell I.II.). Enpersonhusholdningene utgjør tilsvarende en andel på ca. 35 prosent av alle husholdninger på fastlandet. Det store overtallet av enpersonhusholdninger på Svalbard er nok delvis historisk betinget ved at ansatte i gruvedriften tradisjonelt har vært unge, og ofte enslige menn.

Denne ulikheten i husholdningssammensetning mellom Svalbard og fastlandet må vi ta hensyn til ved utarbeiding av undersøkelsens design. Fra tidligere forbruksundersøkelser på fastlandet og fra forbruksundersøkelsen vi gjennomførte på Svalbard i 1990 og i 2001, vet vi at en enpersonhusholdning generelt har et forbruksmønster som skiller seg en del fra andre grupper. Når enpersonhusholdningene utgjør en så mye større andel av befolkningen enn tilfellet er på fastlandet ville en sammenligning mellom de to bli skjev hvis ikke ulike husholdningsgrupper ble holdt fra hverandre. Det er også av selvstendig interesse å kartlegge forbruksmønsteret for ulike grupper for seg.

Vi vet også at pensjonister - både en enpersonhusholdning og flerpersonehusholdninger - jevnt over har et betydelig lavere forbruk enn gjennomsnittet. Også pensjonistenes forbruksmønster vet vi skiller seg fra andre grupper i befolkningen. De har lavere inntekter og bruker relativt mer til basisvarer. Siden pensjonister i praksis er fraværende på Svalbard ville vi få en skjevhet hvis vi inkluderte pensjonister i tallene fra fastlandet ved sammenlikning av de to befolkningene.

På bakgrunn av disse særtrekkene ved husholdningene på Svalbard ble det som for undersøkelsene i 1990 og 2001 besluttet å legge følgende premisser til grunn i det videre arbeidet:

- Holde alderspensjonister utenfor ved beregning av forbrukstall for fastlandet.
- Foreta separate beregninger for enpersonhusholdninger, flerpersonehusholdninger uten barn og flerpersonehusholdninger med barn.

Det er ikke tatt hensyn til andre strukturelle ulikheter mellom befolkningsgruppene.

Undersøkelsen ble i utgangspunktet begrenset til å omfatte den ”fastboende” befolkningen i Longyearbyen. Det ble utarbeidet en oversikt over bosatte basert på det lokale likningskontorets register over befolkningen per 22.12.2007. I dette registeret er alle personer registrert som har oppholdt seg eller har planer om å oppholde seg

⁵ De følgende vedleggene om populasjon og utvalg, Er en letter omarbeiding av en tidligere publikasjon, Holth 2007: *Forbruksundersøkelse på Svalbard 2007*. Dokumentasjonsrapport 2007/49.

på Svalbard i mer enn 30 dager. På den måten ble populasjonen begrenset til personer med opphold av en viss permanent karakter.

A1.2. Utenlandske statsborgere er inkludert denne gangen

Da vi gjennomførte forbruksundersøkelsen i 2001 var det svært få utenlandske statsborgere bosatt på Svalbard, og de var ikke med i trekkegrunnlaget for undersøkelsen. Dette ble hovedsakelig gjort av trekketekniske årsaker siden disse ikke har personnummer på linje med den øvrige befolkningen. Siden den gang er denne gruppen økt betydelig på Svalbard og utgjør i dag i underkant av 12 prosent av husholdningene. De fleste av dem er enpersonhusholdninger. Vi besluttet derfor at det ville være uheldig å ikke inkludere denne gruppen denne gang, og vi utførte derfor et manuelt konverteringsarbeid slik at de utenlandske statsborgernes såkalte "D-nummer" kunne utnyttes som trekkegrunnlag.

Det er ikke metodemessig forsvarlig (for liten gruppe i utvalget) å skille ut denne gruppens forbruk spesielt. Derfor kan vi ikke si noe om hva denne gruppen måtte ha å si for forskjeller i forbruket fra 2001 til 2007.

A1.3. Stratifisering etter husholdningstype

I forbruksundersøkelser er det husholdninger og ikke personer som er enheten vi ønsker å si noe om. En husholdning omfatter personer som har felles bolig og felles kost (minst ett måltid per dag). Personregisteret fra likningskontoret ble derfor gruppert i husholdninger basert på opplysninger om personer med felles husstand.

Videre ble denne oversikten over husholdninger gruppert i tre strata⁶:

1. Enpersonhusholdning
2. Flerpersonhusholdning uten barn⁷
3. Flerpersonhusholdning med barn

Stratifiseringen ble gjort for å sikre et tilstrekkelig antall av hver av de tre husholdningstypene i det endelige utvalget.

Det ble så trukket et utvalg på til sammen 300 husholdninger fra de tre strataene. Det ble trukket disproporsjonalt, ved at andelen trukket fra husholdningstype 2 og 3 ble øket noe i forhold til deres respektive andel i populasjonen. Andelen trukket fra husholdningstype 1 ble tilsvarende redusert. Tabell I.II. viser fordelingen av husholdningstyper i populasjonen og i utvalget.

Tabell A2. Populasjon og opprinnelig utvalg etter husholdningstype. Antall husholdninger og andel i prosent

Strata	Husholdningstype	Antall hushold. i pop.	Andel av pop.	Antall trukne husholdninger	Andel trukket
1	Enpersonhusholdning	877	71,9	150	50
2	Flerpersonhusholdning uten barn	112	9,2	60	20
3	Flerpersonhusholdning med barn	231	18,9	90	30
Totalt:		1220	100	300	100

Etter at undersøkelsen var avsluttet viste det seg at noen av husholdningene som deltok hadde en annen sammensetning enn den vi tok utgangspunkt i når vi foretok trekningen, og dermed faktisk tilhørte et annet strata enn antatt (se tabell I.III.). Dette skyldes trolig både mangler ved registeret vi trakk utvalget fra, og endringer i familiesammensetningen fra trekketidspunktet og fram til intervjutidspunktet. Endringene var relativt små. Det var imidlertid 29 husholdninger som vi trakk som enpersonhusholdninger, som ved intervjutidspunktet viste seg å være flerpersonhusholdninger uten barn.

Vi skal ikke spekulere for mye i hvorfor mange husholdninger ser ut til å være registrert som enpersonhusholdninger, når de selv rapporterer ikke å være det. Det er naturlig at en endring i status over tid fra enpersonhusholdning til flerpersonhusholdning er mer hyppig enn den motsatte bevegelsen siden enpersonhusholdningene utgjør en større andel av husholdningene på Svalbard. Det er også mulig at det kan ligge andre økonomiske

⁶ Fordi Likningskontorets register har noe mangelfull registrering/oppdatering var det også denne gangen nødvendig med en relativt omfattende gjennomgang og revisjon av registeret for å konstruere seg frem til husholdningene som skulle utgjøre undersøkelsens populasjon. I dette arbeidet var det nødvendig med et visst skjønn i vurderingen av hvilke personer som skulle regnes som tilhørende samme husholdning og hvilket strata husholdningen skulle plasseres i.

⁷ Barn ble her definert som en person bosatt på samme adresse som en eller begge sine foreldre. Det ble dermed antatt at personen også tilhørte samme husholdning som sine foreldre.

disposisjoner til grunn for at flere står registrert i det sentrale skatteregisteret som enpersonhusholdninger når de i virkeligheten lever i flerpersonghusholdninger. Denne undersøkelsen har ikke testet en slik hypotese nærmere, da dette ligger utenfor undersøkelsens mål.

Tabell A3. Forskyvninger i strata fra register til svar i undersøkelsen, for nettoutvalget

Husholdningstype fra register	Husholdningstype i undersøkelsen	Antall husholdninger
Enpersonhusholdninger	Flerperson uten barn	29
Enpersonhusholdninger	Flerperson med barn	1
Flerperson uten barn	Enpersonhusholdninger	3
Flerperson uten barn	Flerperson med barn	5
Flerperson med barn	Flerperson uten barn	7
Flerperson med barn	Enpersonhusholdninger	0

A2. Datainnsamling

A2.1. Innsamlingsmåte

Fordi vi også denne gangen ønsket å sammenlikne resultatene med tidligere undersøkelser på Svalbard og tilsvarende undersøkelser på fastlandet var det et sentralt siktemål så langt det var mulig å følge prinsippene og fremgangsmåten som ble benyttet i 2001-undersøkelsen og som benyttes i den ordinære forbruksundersøkelsen på fastlandet. Av hensyn til både tid og kostnader var det imidlertid nødvendig å foreta en del tilpasninger i forhold til fastlandsundersøkelsen.

I Forbruksundersøkelsen på fastlandet blir forbruksutgiftene samlet inn ved "regnskapsføring" og intervju. Husholdningen fører selv opp sine private forbruksutgifter i en 14-dagersperiode. Føringsperiodene er jevnt fordelt over året. Undersøkelsen i Longyearbyen ble i utgangspunktet lagt til februar/mars, som med tanke på forbrukskartlegging er regnet som relativt "normale" måneder, også på Svalbard. Vi kan regne med at de løpende utgifter til for eksempel mat og husholdningsartikler blir tilfredsstillende kartlagt på denne måten. Det samme gjelder utgifter med en syklus på en måned eller mindre, for eksempel tipping, ukeblader osv. Også tilfeldige utgifter vil bli anslått rimelig presist.

Når føringsperiodene er jevnt fordelt over hele året, slik det gjøres i den ordinære forbruksundersøkelsen på fastlandet, vil sesongavhengige utgifter og utgifter med en lengre syklus enn én måned bli forholdsmessig riktig representert i materialet. Sjeldne og store utgifter blir likevel bedre kartlagt ved intervju også i fastlandsundersøkelsen. På Svalbard ble en større andel av utgiftene kartlagt gjennom intervjuet fordi utgiftsføringen kun foregikk over en kort periode av året. Dette gjaldt utgifter som enten ikke forekom i føringsperioden, eller som ville bli kartlagt med en uakseptabel stor usikkerhet. De viktigste utgiftspostene var: klær, skotøy, reiser, telefon, fjernsyn, bøker, avis- og tidsskriftabonnementer og drift og vedlikehold av transportmidler (bil, snøscooter etc).

A2.2. Feltarbeid

Alle husholdninger i utvalget ble tilskrevet med en orientering om undersøkelsen og en oppfordring om å delta. Føringshefter og informasjon om undersøkelsen ble lagt ved brevet. Halvparten av utvalget ble tildelt føringsperiode 19. februar til 4. mars, de resterende fikk føringsperiode 26. februar til 11. mars. Det ble i størst mulig utstrekning forsøkt å oppnå kontakt med husholdningen på telefon i forkant at føringsperioden for å motivere husholdningen til deltakelse og orientere om føringen av utgifter. Befolkningen i Longyearbyen viste seg imidlertid å være mye borte fra hjemmet slik at det ikke var mulig å oppnå kontakt med alle husholdninger før føringsperiodens start. En del husholdninger hadde heller ikke tid og anledning til å føre i oppsatt føringsperiode. Vi forsøkte i slike tilfeller i første omgang å motivere husholdningen til å føre utgifter i den andre av de oppsatte føringsperiodene. Der det ikke var mulig åpnet vi opp for føring på et senere tidspunkt, men innenfor en avtalt 14-dagers periode. Dette ble gjort for å unngå frafall på heftet grunnet manglede utgiftsføring. Vår fleksible policy mht når heftføring kunne gjennomføres medførte at den opprinnelige feltperioden måtte forlenges betydelig. De siste heftene ble returnert til SSB 25. juni 2007. Imidlertid har de fleste husholdninger ført sine utgifter i mars og april 2007.

De 300 husholdningene ble så fordelt mellom fire intervjuere fra Statistisk sentralbyrå. Intervjuerne gjennomførte besøk i Longyearbyen i perioden 5. til 17. mars og foretok intervju med sine respektive husholdninger. Det ble foretatt personlige intervjuer med til sammen 162 husholdninger på bakgrunn av et strukturert spørreskjema.

Det var imidlertid problematisk å komme i kontakt med alle husholdninger i de 14 dagene våre intervjuere tilbrakte i Longyearbyen. Husholdningene man ikke kom i kontakt med ved besøk ble derfor kontaktet og forsøkt intervjuet på telefon av de samme fire intervjuerne etter hjemkomst fra Svalbard.

Spørsmålene både ved besøks- og telefonintervju er stilt ved EDB-assistert intervjuing. Det blir gjort nærmere rede for denne teknikken nedenfor. Andelen husholdninger intervjuet ved besøk var denne gangen 86 prosent. 14 prosent ble således intervjuet over telefon.

A2.3. Registerkoplinger

For å gjøre intervjuet kortere og for å øke utbyttet av svarene, er det koplet på opplysninger fra offentlige registre over inntekt, formue og utdanning.

A3. Datakvalitet

I en utvalgsundersøkelse er kvaliteten på dataene som samles inn betinget av en rekke forhold. Vi skal her se nærmere på noen slike forhold som kan ha betydning for kvaliteten av dataene i denne undersøkelsen.

A3.1. Utvalgsskjevhet

I både totaltelling og utvalgsundersøkelser kan det oppstå utvalgsskjevhet. Utvalgsskjevhet innebærer at fordelingen etter et bestemt kjennemerke er annerledes blant dem som svarte enn blant dem man opprinnelig ønsket å si noe om (populasjonen). I utvalgsundersøkelser kan skjevhet introduseres på tre forskjellige trinn i arbeidsprosessen: Ved trekkingen, ved avganger eller ved frafall.

A3.2. Skjevhet ved trekkingen

Kvaliteten på det trukke utvalget i denne undersøkelsen er først og fremst avhengig av kvaliteten på registeret som utvalget er trukket fra. Som tidligere nevnt var registeret oppdatert 22. desember 2006, og trekkingen ble foretatt 6. februar. Dermed har vi sikret at utvalget er trukket fra et relativt "ferskt" register. Imidlertid vil det være en kilde til utvalgsskjevhet hvis Svalbard likningskontors oppdateringsrutiner er mangelfulle slik at personer som skulle ha vært del av populasjonen vi trakk utvalget fra, ikke var ført inn i registeret. Dette har vi små muligheter til å vurdere. Gjennom undersøkelsens forløp ble vi imidlertid oppmerksomme på en systematisk "feilkategorisering" av husholdningstype, slik vi tidligere har kommentert (se tabell 3). Det kan derfor se ut til at enpersonhusholdninger er noe overrepresentert i registeret, uten at vi kan konkludere entydig i den retning. Alt i alt vil vi kunne si at det trukke utvalget med rimelig grad av presisjon gjenspeiler den populasjonen vi her ønsker å si noe om.

A3.3. Skjevhet ved avganger

Med avgang menes her den andelen av husholdningene som står oppført i trekkeregisteret og dermed er del av den populasjonen vi kjenner, men som det viser seg ikke lenger tilhører målgruppen. Til sammen 29 husholdninger ble definert som "ikke bosatt i Longyearbyen" da feltperioden startet. Også personer med kun postadresse i Longyearbyen ble regnet som avganger. Dette var i hovedsak personer med arbeid i Svea, og som pendlet dit i forbindelse med sine turnusvakter. De hadde etter eget utsagt ingen bostedsadresse som de hadde tilhold på under sitt opphold på Svalbard, utenom den overnattingen som var nødvendig under avviklingen av turnusen. Denne kategorien registrerte "Svalbard-boere" ble vurdert å ha liten økonomisk tilknytning til samfunnet i Longyearbyen og dermed også å være utenfor målgruppen for denne studien.

Siden avganger ikke er del av målgruppen vi ønsker å si noe om, er de heller ikke med i beregningen over svarprosent. Tabell III.I. viser antall avganger og andel i prosent for de ulike husholdningstypene. Vi ser at enpersonhusholdninger og flerpersone uten barn har høyere andel avganger enn flerpersonehusholdninger med barn.

Tabell A4. Avganger etter husholdningstype. Prosent

Husholdningstype	Opprinnelig utvalg	Avganger	Avganger prosent
Alle typer samlet	300	29	9,7
Enpersonhusholdninger	150	18	12,0
Flerpersonhusholdninger uten barn	60	8	13,3
Flerpersonhusholdninger med barn	90	3	3,3

A3.4. Frafall

Andelen personer vi oppnådde intervju med kalles nettutvalget. Den andelen som består av differensen mellom bruttoutvalget og nettutvalget kalles frafall. Tabell A5 gir en oversikt over de viktigste årsakene til frafall i denne undersøkelsen. Vi ser at de som oppgir at de ikke ønsker å delta er den i særklasse viktigste bidragsyteren til frafall på denne undersøkelsen. Dette er også i tråd med situasjonen for fastlandsundersøkelsen.

Tabell A5. Frafall etter årsak. Prosent

Frafallsgrunner	Antall husholdninger	Prosent av frafallet	Prosent av bruttoutvalget
Frafall i alt	109	100	40,2
Ønsker ikke å delta	80	73,3	29,5
Ikke oppnådd kontakt	12	11,0	4,4
Midlertidig fraværende	5	4,5	1,9
Språkproblemer	6	5,5	2,2
Andre frafallsgrunner	6	5,5	2,2

Frafall kan føre til skjevhet mellom bruttoutvalget og nettutvalget når fordelingen av et bestemt kjennemerke er annerledes blant dem som svarte, enn blant dem som ble forsøkt intervjuet. Skjevhet innebærer at nettutvalget ikke er statistisk representativt for målgruppen. Skjevhet i forhold til ett kjennemerke medfører ikke nødvendigvis at nettutvalget er skjevt i forhold til andre kjennemerker. På den annen side gir godt samsvar mellom fordelingene i nettutvalget og bruttoutvalget for ett eller flere kjennemerker, ingen garanti for at utvalget ikke er skjevt for andre kjennemerker.

I vurderingen av utvalgsskjevhet bør en knytte størst oppmerksomhet til avvikene mellom nettutvalget og bruttoutvalget. Dette skyldes at de husholdningene som deltar kan skille seg systematisk fra de som ikke deltar. For husholdningene på Svalbard kjenner vi dessverre bare kjennemerket husholdningstype noenlunde sikkert. Vi kan derfor kun undersøke skjevheter mellom brutto og nettutvalget for dette kjennemerket, slik tabell A6. viser.

Tabell A6. Fordelingen av husholdningstyper i populasjonen, brutto- og nettutvalget. Prosent

Husholdningstype	Antall hushold. i populasjon	Prosent	Bruttoutvalg	Prosent	Nettutvalg	Prosent
Alle husholdningstyper	1220	100	271	100	162	100
Enpersonhusholdninger	877	71,9	132	48,7	44	27,1
Flerpersonhusholdninger uten barn	112	9,2	52	19,1	65	40,1
Flerpersonhusholdninger med barn	231	18,9	87	32,1	53	32,7

Vi ser at enpersonhusholdninger utgjør en andel på 27 prosent i nettutvalget, mens gruppen utgjorde ca. 49 prosent av bruttoutvalget - en differanse på 22 prosentpoeng. Flerpersonhusholdninger uten barn er tilsvarende overrepresentert i nettutvalget i forhold til bruttoutvalget. Flerpersonhusholdninger med barn er statistisk noenlunde likt representert i brutto- og nettutvalget. Skjevhetene mellom brutto og nettutvalget på kjennemerket husholdningstype er så betydelige at det må tas hensyn til ved vekkeberegningen.

Tabell A6 viser også forholdet mellom andelen av hver husholdningstype i populasjonen og i nettutvalget. Fordi vi trakk disproporsjonalt er avvikene her naturlig nok større. Vi må derfor vekte husholdningsgruppene for å oppnå et statistisk representativt nettutvalg på tvers av kjennemerket "husholdningstype".

A3.5. Vekter

Ved trekkingen av utvalget ble som nevnt populasjonen delt inn i tre grupper: Enpersonhusholdninger, flerepersonhusholdninger uten barn og flerpersonhusholdninger med barn. Ettersom disse gruppene var av ulik størrelse, ville trekking av et proporsjonalt utvalg gi få observasjoner i de minste gruppene og dermed for tynt grunnlag for statistikk og analyse. Det ble derfor bestemt å trekke disproporsjonalt ved at flerpersonshusholdningene ble noe oversamlet. Ved beregning av resultater for alle husholdninger på Svalbard må det derfor benyttes vekter som tar hensyn til dette.

To andre forhold kommer også inn i bildet når det gjelder beregning av vekter for korreksjon. Oppslutningen om undersøkelsen varierte som vi har sett mellom ulike husholdningsgrupper. Dernest viste det seg i en del tilfeller at opplysningene i registeret ikke var i samsvar med den faktiske husholdningssammensetningen som intervjuerne registrerte i felt.

Det er derfor beregnet et sett av vektorer som korrigerer for ulike trekkesannsynligheter og justerer for de øvrige forholdene. Vektene er beregnet som inverse svarsannsynligheter, estimert ved hjelp av prosedyren PROBIT i SAS. Responsmodellen benytter husholdningstype i register og i felt som forklaringsvariable.

Vektberegningene for Svalbard er gjort med utgangspunkt i fastlandsmodellen. Prinsippet med å vekte via inverse svarsannsynligheter er det samme som i fastlandsundersøkelsen.

A3.6. Utvalgsvarians

I tabell A7 har vi beregnet standardavvikene (standardfeilene) til samlede forbruksutgifter for de tre husholdningstypene, og for alle husholdninger samlet. Vi ser at det er knyttet større usikkerhet til tallene for Svalbard enn for fastlandet. Dette har i første rekke sammenheng med at utvalget på Svalbard absolutt sett er lite. Vi ser også at variasjonskoeffisientene, som gir et prosentuert mål for usikkerheten er høyere for husholdningene på Svalbard enn for tilsvarende husholdningsgruppe på fastlandet.

Vi kan imidlertid konkludere med at det ikke er knyttet urovekkende usikkerhet til kartleggingen av forbruksmønsteret på Svalbard.

Tabell A7. Standardavvik til samlede forbruksutgifter etter husholdningstype. Svalbard og fastlandet

Husholdningstype	Samlede forbruksutgifter (kroner)	Standardavvik (standardfeil) (kroner)	Variasjons-koeffisient (prosent)
SVALBARD			
Alle husholdninger	426 363	20 058	4,7
Enpersonhusholdninger	262 284	16 465	6,3
Flerpersonhusholdninger uten barn	532 497	39 624	7,4
Flerpersonhusholdninger med barn	585 068	29 089	5,0
FASTLANDET			
Alle husholdninger	366 992	9 551	2,6
Enpersonhusholdninger	229 057	12 292	5,4
Flerpersonhusholdninger uten barn	372 756	15 670	4,2
Flerpersonhusholdninger med barn	482 165	12 328	2,6

Kilde: Forbruksundersøkelsen i Longyearbyen 2007. Forbruksundersøkelsen på fastlandet 2006. Statistisk sentralbyrå

A3.7. PC-basert intervjuing - innsamlingsfeil og bearbeidingsfeil

I enhver undersøkelse, både i totaltelling og utvalgsundersøkelser, vil det forekomme svar som er feilaktige. Feilene kan oppstå i forbindelse med innsamlingen og under bearbeidningen av data. Datainnsamlingen i denne undersøkelsen foregikk elektronisk ved at intervjuerne registrerte svarene til respondentene på en bærbar PC. Samme prosedyre benyttes på fastlandet.

En viktig fordel med denne innsamlingsmetoden er at alle hopp i spørreskjemaene programmeres på forhånd. Dermed sikrer man at intervjuerne kun stiller de spørsmålene den enkelte respondenten skal besvare. Ferdigprogrammerte hopp bidrar på denne måten til bedre svarkvalitet enn når intervjueren selv må styre intervjuet ved hjelp av pilhenviisninger og forklaringer i spørreskjemaet.

Forbruksundersøkelsen er forholdsvis stor og komplisert med hensyn til hopp i skjemaet og tildeling av spørsmål etter hvilken gruppe husholdningen tilhører. En så komplisert oppbygd intervjuundersøkelse hadde vært særlig vanskelig å gjennomføre med bruk av papirskjema. Manuell administrasjon av ulike undergrupper og svarruter i skjemaet kunne skapt stor usikkerhet med hensyn til svarkvaliteten.

En annen fordel med PC-basert intervjuing er mulighetene for å tilpasse ordlyden i spørsmålene avhengig av intervjuerpersonenes situasjon eller svar på tidligere spørsmål. Typisk bruk av slike tilpasninger er at det riktige ordet blir stående i spørsmålsformuleringene i stedet for at spørsmålene inneholder skråstreker (han/hun, du/dere, er/var, ektefelle/samboer). Dette gir intervjusituasjonen et mer profesjonelt preg.

Endelig gir PC-basert intervjuing mulighet for direkte kontroll av svarkonsistens mellom ulike spørsmål. For hvert spørsmål er det lagt inn grenser for gyldige verdier. I tillegg er det bygget inn et omfattende feilmeldingssystem dersom intervjueren taster inn et svar som er inkonsistent i forhold til tidligere svar. Slike

svarkontroller er lagt inn på to nivå. En del feilmeldinger er absolutte, og kan ikke overstyres. Dette kan brukes for eksempel ved aldersgrenser. Andre ganger legges det inn advarsler som intervjuerne kan velge å se bort fra.

Alle disse sidene ved PC-basert intervjuing fremmer datakvalitet. Innsamlingsfeil som skyldes intervjuerens feilregistreringer blir langt mindre enn ved bruk av papirskjema. Vi unngår registrering av ugyldige verdier og vi oppnår et redusert frafall på enkeltspørsmål ved at mulighetene for hoppfeil reduseres.

Innsamlingsfeil kan også komme av at intervjupersonen avgir feil svar. Det kan skyldes vansker med å huske forhold tilbake i tid eller at spørsmål blir misforstått. Når det blir spurt om forhold som folk erfaringsmessig finner kompliserte, må en regne med å få en del feilaktige svar.

Innsamlingsfeil kan også oppstå fordi visse spørsmål av enkelte oppfattes som ømtålige. Intervjupersonene kan i slike tilfeller bevisst gi feilaktige svar. De vurderinger som ligger til grunn for svaret kan også bli påvirket av hva intervjupersonen oppfatter som sosialt ønskelig. Spørsmål om arbeid og stemmegivning kan for eksempel oppfattes som sensitiv informasjon. Vi har imidlertid ikke hatt spesielle tilbakemeldinger om problemer på dette området i denne undersøkelsen.

Bearbeidingsfeil er avvik mellom den verdien som registreres inn og den verdien som til slutt rapporteres ut. Slike feil kan oppstå for eksempel under avledninger (omkodinger). Gjennom ulike kontroller har man søkt å finne feil og rette dem opp.

Når en har rettet opp feil så langt det er mulig, er erfaringen at de statistiske resultatene i de fleste tilfeller påvirkes forholdsvis lite av både innsamlingsfeil og bearbeidingsfeil. Virkningen av feil kan likevel være av betydning i noen tilfeller. Det gjelder særlig hvis feilen er systematisk, det vil si at den samme feilen gjøres relativt ofte. En går gjerne ut fra at tilfeldige feil har forventningen 0, og derfor ikke medfører feil i estimatene. En tenker seg at feil som ikke er systematiske trekker like mye i hver retning, og at de derfor har svært liten effekt.

A3.8. Førings av hefter

Det kan oppstå feil ved førings av heftene. Den mest alvorlige feilkilden her er trolig at ikke alle utgifter blir ført opp. Det medfører en systematisk underrapportering av størrelsen på forbruket. Trolig vil denne formen for underrapportering særlig ramme de typer av forbruk som har lav sosial aksept, som for eksempel forbruk av alkohol og tobakk. Den samme feilkilden vil imidlertid også forekomme for førings på fastlandet med samme fortegn og sannsynligvis omtrent samme styrke, så feilkilden vil bety lite ved sammenlikning mellom Svalbard og fastlandet. Det samme resonnementet vil ha gyldighet når en sammenlikner mellom Svalbardundersøkelsene over tid (1990, 2001 og 2007). Imidlertid må en her allikevel være oppmerksom på at holdningen til utgiftsførings generelt kan endre seg over tid, og kanskje særlig i forhold til hva som oppfattes som sosialt akseptert.

En annen målefeil kan oppstå ved at noen fører opp enkelte utgifter to ganger. Denne type feil rettes ofte opp ved registreringen av informasjonen fra heftene. Det er ikke mulig å gjøre den samme korreksjonen for forbruk som ikke er ført opp. Målefeil kan også komme som en følge av at heftene ikke er ført på en måte som gjør dem mulig å kode.

Intervjuerne går igjennom heftene sammen med heftefører for å få avdekket og rettet opp feil så langt det er mulig. Heftene blir også kontrollert før de blir sjekket inn. Videre kontroll og revisjon av data skjer ved Seksjon for dataregistrering og Seksjon for leveårsstatistikk.

Spesiell behandling av vare- og tjenestegrupper

Vi har valgt å behandle vare- og tjenestegruppene på samme måte som det ble gjort i 1990 og 2001. På den måten sikres det en størst mulig sammenlignbarhet med 2001 undersøkelsen.

Mat- og drikkevarer

Svalbard-husholdningenes forbruk av matvarer og drikkevarer i sommerferien er som året for øvrig satt lik forbruket i februar/juni. Man har et lignende problem i fastlandsundersøkelsen, i og med at frafallet er høyere i sommermånedene. Økningen i frafallet henger rimeligvis sammen med at folk er borte på ferie. I og med at de aller fleste på Svalbard reiser på sommerferie, er problemet her noe større, men det er liten grunn til å tro at forholdet har vesentlig innvirkning på de endelige gjennomsnittstallene.

Klær og skotøy

En stor del av forbruket i denne konsumgruppen er kartlagt via intervju. Dette fører til at inndelingen i varegrupper blir nokså grov, men vi regner med at nivået for utgiftene bli bra kartlagt. For denne konsumgruppen skjer mye av innkjøpene i ferier eller ved besøk på fastlandet, ved postordre eller direkte import utenom omsetningsledd på Svalbard. Bruk av snøscooter er spesielt utbredt på Svalbard, og utgifter til scooterdresser ble kartlagt eksplisitt.

Bolig, lys og brensel

Verdien av fri bolig er regnet som forbruksutgift på samme måte som i fastlandsundersøkelsen, med samme sats som benyttes ved skattelikningen.

Utgifter til fritidshus på Svalbard er regnet med i denne konsumgruppen.

Som nevnt er det slik at siden man vanligvis ikke flytter til Svalbard for godt, er det vanlig å ha bolig på fastlandet. Utgiftene til disse boligene er betraktet som utgifter forbundet med et opphold på Svalbard, og regnet med til forbruksutgiftene sammen med utgifter til eventuelle fritidsboliger. Inntektene ved eventuell fremleie er ikke trukket fra. Det hører til unntakene at fastlandsboligen blir leid ut - som oftest står den tom (Kleven, Øyvin 2002). Det er ikke gjort noe forsøk på å utgiftsberegne eventuell verdiforringelse av boliger som står tomme store deler av året.

Der fastlandsboligen var bebodd av familiemedlemmer som ikke fulgte med til Svalbard, har en regnet familiemedlemmene på fastlandet som en separat husholdning i tråd med prinsippet om at forbruksundersøkelsene utføres på kosthusholdninger. Utgiftene til bolig er i disse tilfellene ikke regnet med i forbruksutgiftene for Svalbard-husholdningen, selv om den eller de som bor på Svalbard faktisk dekker utgiftene.

Reiser og transport

På samme måte som for utgifter til bolig, er utgifter til private transportmidler på fastlandet regnet med i forbruksutgiftene.

I forbruksundersøkelsen på fastlandet er verdien av frie reiser regnet som en forbruksutgift. Vi har valgt å beregne en gjennomsnittelig verdi av de frie reisene på Svalbard og inkludert beløpet i utgiftene. Dette er gjort ut fra et resonnement om at dette er en ytelse som hvis den ikke hadde kommet i form av en fri reise ville blitt gitt i form av lønn og anvendt til samme formål.

Vedlegg C

Tabeller

Tabell C1. Longyearbyen. Utgift per husholdning i forskjellige typer av husholdninger, etter vare- og tjenestegruppe. 2006. Kroner. Prosent

Vare- og tjenestegrupp (COICOP)	Alle		En person- husholdninger		Flerpersonhus- holdninger uten barn		Flerperson- husholdninger med barn	
	Alle	Andel	Andel	Andel	Andel	Andel	Andel	
FORBRUKSUTGIFT I ALT	426 363	100,0	262 184	100,0	532 497	100,0	585 068	100,0
01 Matvarer og alkoholfrie drikkevarer	49 350	11,6	25 960	9,9	56 769	10,7	92 018	15,7
011 Matvarer	44 478	10,4	23 729	9,1	50 960	9,6	83 072	14,2
012 Alkoholfrie drikkevarer	4 872	1,1	2 231	0,9	5 809	1,1	8 946	1,5
02 Alkoholdrikker og tobakk	9 517	2,2	6 128	2,3	13 250	2,5	9 717	1,7
021 Alkoholholdige drikkevarer	7 047	1,7	4 241	1,6	10 255	1,9	6 982	1,2
022 Tobakk	2 470	0,6	1 888	0,7	2 995	0,6	2 736	0,5
03 Klær og skotøy	30 418	7,1	10 868	4,1	38 783	7,3	53 502	9,1
031 Klær	26 503	6,2	8 296	3,2	34 594	6,5	47 111	8,1
032 Fottøy	3 915	0,9	2 572	1,0	4 189	0,8	6 391	1,1
04 Bolig, lys og brensel	62 984	14,8	55 822	21,3	60 423	11,3	84 163	14,4
041 Betalt husleie	30 005	7,0	28 302	10,8	30 683	5,8	32 485	5,6
042 Beregnet husleie	11 854	2,8	10 281	3,9	9 518	1,8	20 028	3,4
043 Vedlikehold og reparasjon av bolig	8 213	1,9	7 031	2,7	6 481	1,2	14 310	2,4
044 Andre tjenester knyttet til bolig	3 380	0,8	2 105	0,8	3 511	0,7	5 983	1,0
045 Elektrisitet og brensel	9 533	2,2	8 104	3,1	10 230	1,9	11 357	1,9
05 Møbler og husholdningsartikler	28 222	6,6	22 112	8,4	33 786	6,3	30 902	5,3
051 Møbler, tepper og reparasjoner	14 117	3,3	14 681	5,6	15 976	3,0	9 160	1,6
052 Boligtekstiler	2 489	0,6	1 596	0,6	3 167	0,6	3 149	0,5
053 Husholdningsapparater, inkl rep	4 641	1,1	3 987	1,5	4 285	0,8	6 819	1,2
054 Kjøkkenutstyr, glass, dekketøy	1 236	0,3	163	0,1	2 217	0,4	1 700	0,3
055 Verktøy og utstyr for hus og hage	1 598	0,4	589	0,2	2 272	0,4	2 524	0,4
056 Rengjøring og ettersyn i bolig	4 140	1,0	1 095	0,4	5 869	1,1	7 550	1,3
06 Helsepleie	5 084	1,2	667	0,3	9 485	1,8	6 266	1,1
061 Legemidler, helseartikler, briller	2 288	0,5	492	0,2	4 382	0,8	2 164	0,4
062 Helsetjenester utenom institusjon	2 796	0,7	175	0,1	5 104	1,0	4 102	0,7
07 Transport	94 410	22,1	67 630	25,8	114 263	21,5	115 150	19,7
071 Kjøp av egne transportmidler	36 624	8,6	25 384	9,7	46 151	8,7	42 959	7,3
072 Drift og vedlikehold av transportmidler	23 493	5,5	15 706	6,0	26 997	5,1	34 030	5,8
073 Transporttjenester	34 293	8,0	26 540	10,1	41 115	7,7	38 161	6,5
08 Post- og teletjenester	11 801	2,8	8 002	3,1	14 500	2,7	14 974	2,6
081 Posttjenester	580	0,1	205	0,1	1 054	0,2	482	0,1
082 Teleutstyr	264	0,1	-	-	697	0,1	-	-
083 Teletjenester	10 956	2,6	7 797	3,0	12 750	2,4	14 492	2,5
09 Kultur og fritid	80 243	18,8	34 380	13,1	127 794	24,0	88 842	15,2
091 Audiovisuelt utstyr	19 085	4,5	14 108	5,4	25 108	4,7	18 307	3,1
092 Andre varer, kultur og fritid	25 441	6,0	4 331	1,7	46 437	8,7	31 173	5,3
093 Annet utstyr, fritid og hage	13 814	3,2	2 878	1,1	27 127	5,1	11 945	2,0
094 Tjenester, kultur og fritid	9 749	2,3	6 476	2,5	11 784	2,2	13 062	2,2
095 Aviser, bøker og skrivemateriell	7 437	1,7	3 678	1,4	10 106	1,9	10 581	1,8
096 Feriereiser, pakketurer	4 716	1,1	2 910	1,1	7 232	1,4	3 774	0,6
10 Utdanning	1 205	0,3	-	-	1 239	0,2	1 685	0,3
11 Restaurant- og hotelltjenester	23 501	5,5	13 507	5,2	31 958	6,0	29 160	5,0
111 Restauranttjenester	21 858	5,1	12 798	4,9	29 523	5,5	26 990	4,6
112 Hotelltjenester	1 643	0,4	709	0,3	2 434	0,5	2 170	0,4
12 Andre varer og tjenester	29 628	6,9	17 108	6,5	30 247	5,7	58 690	10,0
121 Personlig pleie	9 509	2,2	6 882	2,6	10 716	2,0	15 177	2,6
123 Andre personlige varer	1 936	0,5	1 017	0,4	2 063	0,4	3 747	0,6
124 Sosiale omsorgstjenester	4 221	1,0	-	-	352	0,1	21 387	3,7
125 Forsikring	13 207	3,1	8 919	3,4	15 973	3,0	17 347	3,0
126 Finansielle tjenester utenom forsikring	652	0,2	290	0,1	934	0,2	908	0,2
127 Andre tjenester	102	0,0	0	0,0	207	0,0	124	0,0

Kilde: Forbruksundersøkelsene i Longyearbyen 2007. Statistisk sentralbyrå.

Tabell C2. Fastlandet. Utgift per husholdning per år i forskjellige typer av husholdninger 2006. Kroner. Prosent

Vare- og tjenestegrupp (COICOP)	Alle		En person-husholdninger		Flerperson-husholdninger uten barn		Flerperson-husholdninger med barn	
	Alle	Andel	Andel	Andel	Andel	Andel	Andel	
FORBRUKSUTGIFT I ALT	366 992	100	229 057	100	372 756	100	482 162	100
01 Matvarer og alkoholfrie drikkevarer	41 462	11	20 734	9	43 148	12	58 384	12
011 Matvarer	37 314	10	18 405	8	39 159	11	52 607	11
012 Alkoholfrie drikkevarer	4 148	1	2 329	1	3 989	1	5 777	1
02 Alkoholdrikker og tobakk	9 879	3	7 861	3	12 675	3	10 289	2
021 Alkoholholdige drikkevarer	6 812	2	5 132	2	9 400	3	7 032	1
022 Tobakk	3 066	1	2 729	1	3 275	1	3 257	1
03 Klær og skotøy	21 502	6	11 834	5	20 486	5	30 242	6
031 Klær	18 207	5	9 924	4	17 136	5	25 788	5
032 Fottøy	3 295	1	1 910	1	3 350	1	4 454	1
04 Bolig, lys og brensel	107 600	29	76 225	33	110 304	30	133 142	28
042 Beregnet husleie	52 940	14	38 122	17	55 448	15	64 425	13
043 Vedlikehold og reparasjon av bolig	23 812	6	12 317	5	22 485	6	34 259	7
044 Andre tjenester knyttet til bolig	4 327	1	2 605	1	5 103	1	5 435	1
045 Elektrisitet og brensel	16 581	5	11 615	5	18 015	5	20 152	4
05 Møbler og husholdningsartikler	23 262	6	16 333	7	25 464	7	28 149	6
051 Møbler, tepper og reparasjoner	8 650	2	7 586	3	8 138	2	9 799	2
052 Boligtekstiler	1 782	0	1 134	0	2 668	1	1 921	0
053 Husholdningsapparater, inkl rep	3 772	1	2 952	1	3 714	1	4 499	1
054 Kjøkkenutstyr, glass, dekketøy	2 101	1	1 370	1	2 293	1	2 635	1
055 Verktøy og utstyr for hus og hage	2 636	1	1 755	1	3 960	1	2 768	1
056 Rengjøring og ettersyn i bolig	4 321	1	1 536	1	4 692	1	6 528	1
06 Helsepleie	9 556	3	6 492	3	14 627	4	9 791	2
061 Legemidler, helseartikler, briller	3 898	1	2 472	1	5 211	1	4 499	1
062 Helsetjenester utenom institusjon	5 300	1	3 837	2	8 903	2	4 857	1
063 Sykehustjenester	358	0	183	0	514	0	435	0
07 Transport	66 991	18	40 258	18	69 112	19	88 841	18
071 Kjøp av egne transportmidler	33 923	9	18 352	8	35 366	9	46 552	10
072 Drift og vedlikehold av transportmidler	22 841	6	12 835	6	25 762	7	30 019	6
073 Transporttjenester	10 227	3	9 071	4	7 984	2	12 270	3
08 Post- og teletjenester	7 921	2	4 756	2	6 380	2	11 349	2
081 Posttjenester	231	0	137	0	296	0	281	0
082 Teleutstyr	971	0	653	0	860	0	1 296	0
083 Teletjenester	6 718	2	3 966	2	5 224	1	9 773	2
09 Kultur og fritid	43 304	12	24 118	11	41 428	11	60 581	13
091 Audiovisuelt utstyr	9 265	3	6 954	3	8 919	2	11 402	2
092 Andre varer, kultur og fritid	4 301	1	109	0	3 356	1	8 329	2
093 Annet utstyr, fritid og hage	8 322	2	2 829	1	8 950	2	12 721	3
094 Tjenester, kultur og fritid	9 698	3	6 233	3	8 001	2	13 457	3
095 Aviser, bøker og skrivemateriell	4 811	1	3 030	1	5 291	1	6 108	1
096 Feriereiser, pakketurer	6 907	2	4 964	2	6 910	2	8 566	2
10 Utdanning	1 044	0	827	0	691	0	1 396	0
101 Før- og barneskole	136	0	-	-	-	-	317	0
102 Ungdomsskole og videregående	195	0	13	0	-	-	442	0
104 Universitet og høyskole	568	0	814	0	318	0	476	0
105 Annen utdanning	145	0	-	-	373	0	161	0
11 Restaurant- og hotelltjenester	12 465	3	10 429	5	11 899	3	14 471	3
111 Restauranttjenester	10 950	3	9 586	4	10 753	3	12 208	3
112 Hotelltjenester	1 515	0	842	0	1 146	0	2 263	0
12 Andre varer og tjenester	22 006	6	9 190	4	16 542	4	35 525	7
121 Personlig pleie	8 109	2	5 533	2	7 388	2	10 648	2
123 Andre personlige varer	2 448	1	922	0	2 064	1	3 933	1
124 Sosiale omsorgstjenester	4 462	1	-	-	-	-	10 372	2
125 Forsikring	6 172	2	2 318	1	6 541	2	9 292	2
126 Finansielle tjenester utenom forsikring	399	0	348	0	216	0	530	0
127 Andre tjenester	415	0	69	0	333	0	750	0

Kilde: Forbruksundersøkelsene på fastlandet 2006. Statistisk sentralbyrå.

Tabell C3. Svalbard. Utgift per husholdning per år i forskjellige typer av husholdninger, etter vare- og tjenestegruppe. 2000-priser i kroner. Etter ny COICOP-standard. Vektet (kategorien: alle husholdninger)

Vare nr.	Vare- og tjenestegruppe	Alle husholdninger	Enperson-husholdninger	Flerperson-husholdninger uten barn	Flerperson-husholdninger med barn
	Forbruksutgifter i alt	286592	225653	358970	401915
C01	Matvarer og alkoholfrie drikkevarer	32589	24257	34602	52776
C011	Matvarer	29467	22090	30589	47709
C012	Alkoholfrie drikkevarer	3122	2167	4013	5067
C02	Alkoholdrikker og tobakk	6297	5124	8338	8156
C021	Alkoholholdige drikkevarer	5149	4203	6346	6898
C022	Tobakk	1148	921	1992	1258
C03	Klær og skotøy	35114	24036	36974	62409
C031	Klær	32946	22581	34801	58419
C032	Fottøy	2168	1455	2173	3990
C04	Bolig, lys og brensel	41436	36942	51747	47152
C041	Betalt husleie	23403	22326	25067	25224
C042	Beregnet husleie	4003	3381	2297	6551
C043	Vedlikehold og reparasjon av bolig	6036	3865	12220	8123
C044	Andre tjenester knyttet til bolig	706	423	1614	921
C045	Elektrisitet og brensel	7288	6947	10549	6333
C05	Møbler og husholdningsartikler	12993	8686	20138	20009
C051	Møbler, tepper og reparasjoner	5651	3857	10491	7528
C052	Boligtekstiler	416	55	1743	595
C053	Husholdningsapparater, inkl rep	2441	1555	2843	4482
C054	Kjøkkenutstyr, glass, dekketøy	1381	1479	1143	1264
C055	Verktøy og utstyr for hus og hage	709	332	2410	723
C056	Rengjøring og ettersyn i bolig	2395	1408	1508	5417
C06	Helsepleie	3816	2509	6387	5719
C061	Legemidler, helseartikler, briller	2882	1987	2952	5132
C062	Helsetjenester utenom institusjon	881	475	3262	587
C063	Sykehustjenester	53	47	173	0
C07	Transport	69584	58932	79641	91192
C071	Kjøp av egne transportmidler	23331	19474	25010	32257
C072	Drift og vedlikehold av transportmidler	17357	13607	23508	23500
C073	Transporttjenester	28896	25851	31123	35435
C08	Post- og teletjenester	7721	6887	7641	9899
C081	Posttjenester	229	82	397	510
C082	Teleutstyr	1154	1298	468	1170
C083	Teletjenester	6338	5507	6776	8219
C09	Kultur og fritid	41299	29291	80799	49877
C091	Audiovisuelt utstyr	11480	10096	13834	13703
C092	Andre varer, kultur og fritid	6118	-675	39077	5019
C093	Annet utstyr, fritid og hage	4469	2457	5688	8930
C094	Tjenester, kultur og fritid	8337	7609	7188	10844
C095	Aviser, bøker og skrivemateriell	5586	4906	9181	5312
C096	Feriereiser, pakketurer	5309	4898	5831	6069
C10	Utdanning	536	246	1371	805
C101	Før- og barneskole	0	0	0	0
C102	Ungdomsskole og videregående	154	42	457	268
C103	Etterutdanning utenom høyere utdanning	0	0	0	0
C104	Universitet og høyskole	308	85	914	537
C105	Annen utdanning	74	119	0	0
C11	Restaurant- og hotelltjenester	15937	17228	11670	15028
C111	Restauranttjenester	15161	16008	11532	15028
C112	Hotelltjenester	776	1220	138	0
C12	Andre varer og tjenester	19270	11515	19662	38893
C121	Personlig pleie	5466	3921	6864	8632
C123	Andre personlige varer	1035	728	752	1982
C124	Sosiale omsorgstjenester	4065	0	1183	16078
C125	Forsikring	8200	6335	10649	11601
C126	Finansielle tjenester utenom forsikring	482	531	90	577
C127	Andre tjenester	22	0	124	23
	TALLET PÅ HUSHOLDNINGER	136	52	41	43
	ANDEL AV HUSHOLDNINGER. PROSENT	100	38	30	32

Kilde: Forbruksundersøkelsen i Longyearbyen 2001. Statistisk sentralbyrå

Tabell C4. Fastlandet. Utgift per husholdning per år i forskjellige typer av husholdninger, etter vare- og tjenestegruppe. Husholdninger hvor hovedperson er under 67 år. 1999-2000. 2000-priser i kroner. Etter ny COICOP-standard. Andeler av årlig forbruk i prosent

Vare nr.	Vare- og tjenestegruppe	Alle hushold.	Andel %	Enperson-hushold.	Andel %	Flerperson-hushold. uten barn	Andel %	Flerperson-hushold. med barn	Andel %	Flerperson-hushold. samlet	Andel %
	Forbruksutgifter i alt	298606	100	202694	100	310014	100	370345	100	348563	100
1	Matvarer og alkoholfrie drikkevarer	35079	11,7	17297	8,5	35217	11,4	49495	13,4	44340	12,7
11	Matvarer	31370	10,5	15429	7,6	31460	10,1	44313	12,0	39673	11,4
12	Alkoholfrie drikkevarer	3709	1,2	1868	0,9	3757	1,2	5182	1,4	4667	1,3
2	Alkoholdrikker og tobakk	8981	3,0	7345	3,6	11066	3,6	9137	2,5	9833	2,8
21	Alkoholholdige drikkevarer	5048	1,7	4129	2,0	6508	2,1	4972	1,3	5526	1,6
22	Tobakk	3933	1,3	3216	1,6	4557	1,5	4165	1,1	4307	1,2
3	Klær og skotøy	18764	6,3	10811	5,3	16964	5,5	26265	7,1	22907	6,6
31	Klær	15748	5,3	8836	4,4	14492	4,7	22093	6,0	19349	5,6
32	Fottøy	3016	1,0	1975	1,0	2472	0,8	4172	1,1	3558	1,0
4	Bolig, lys og brensel	70699	23,7	60752	30,0	73132	23,6	77434	20,9	75881	21,8
41	Betalt husleie	11927	4,0	16618	8,2	9646	3,1	9391	2,5	9483	2,7
42	Beregnet husleie	29809	10,0	24565	12,1	32016	10,3	32838	8,9	32541	9,3
43	Vedlikehold og reparasjon av bolig	13567	4,5	9036	4,5	14462	4,7	16755	4,5	15927	4,6
44	Andre tjenester knyttet til bolig	3700	1,2	2071	1,0	4296	1,4	4691	1,3	4548	1,3
45	Elektrisitet og brensel	11697	3,9	8463	4,2	12712	4,1	13759	3,7	13381	3,8
5	Møbler og husholdningsartikler	18911	6,3	10689	5,3	22139	7,1	23789	6,4	23193	6,7
51	Møbler, tepper og reparasjoner	7387	2,5	5069	2,5	8949	2,9	8394	2,3	8594	2,5
52	Boligtekstiler	1750	0,6	621	0,3	2523	0,8	2234	0,6	2339	0,7
53	Husholdningsapparater, inkl. rep.	3467	1,2	2117	1,0	4237	1,4	4134	1,1	4171	1,2
54	Kjøkkenutstyr, glass, dekketøy	1323	0,4	778	0,4	1375	0,4	1738	0,5	1607	0,5
55	Verktøy og utstyr for hus og hage	1495	0,5	732	0,4	1877	0,6	1901	0,5	1892	0,5
56	Rengjøring og ettersyn i bolig	3489	1,2	1374	0,7	3178	1,0	5388	1,5	4590	1,3
6	Helsepleie	7788	2,6	6122	3,0	10677	3,4	7515	2,0	8656	2,5
61	Legemidler, helseartikler, briller	3275	1,1	1561	0,8	5352	1,7	3498	0,9	4167	1,2
62	Helsetjenester utenom institusjon	4190	1,4	4503	2,2	4346	1,4	3846	1,0	4027	1,2
63	Sykehustjenester	324	0,1	57	0,0	979	0,3	171	0,0	463	0,1
7	Transport	61543	20,6	38110	18,8	69309	22,4	76258	20,6	73749	21,2
71	Kjøp av egne transportmidler	30835	10,3	17096	8,4	37828	12,2	38084	10,3	37992	10,9
72	Drift og vedlikehold av transportmidler	19929	6,7	12104	6,0	20048	6,5	26239	7,1	24004	6,9
73	Transporttjenester	10779	3,6	8910	4,4	11433	3,7	11934	3,2	11753	3,4
8	Post- og teletjenester	6720	2,3	5659	2,8	6339	2,0	7800	2,1	7273	2,1
81	Posttjenester	219	0,1	135	0,1	250	0,1	269	0,1	262	0,1
82	Teleutstyr	596	0,2	548	0,3	444	0,1	721	0,2	621	0,2
83	Teletjenester	5906	2,0	4977	2,5	5645	1,8	6810	1,8	6390	1,8
9	Kultur og fritid	36914	12,4	22751	11,2	38144	12,3	47765	12,9	44292	12,7
91	Audiovisuelt utstyr	8249	2,8	6383	3,1	7792	2,5	10029	2,7	9222	2,6
92	Andre varer, kultur og fritid	2609	0,9	136	0,1	3356	1,1	4202	1,1	3897	1,1
93	Annet utstyr, fritid og hage	5665	1,9	2807	1,4	5479	1,8	8099	2,2	7153	2,1
94	Tjenester, kultur og fritid	8187	2,7	5724	2,8	7523	2,4	10569	2,9	9469	2,7
95	Aviser, bøker og skrivemateriell	5731	1,9	3559	1,8	6165	2,0	7256	2,0	6862	2,0
96	Feriereiser, pakketurer	6474	2,2	4141	2,0	7828	2,5	7610	2,1	7689	2,2
10	Utdanning	1037	0,3	498	0,2	1185	0,4	1393	0,4	1318	0,4
101	Før- og barneskole	22	0,0	-	0,0	-	0,0	53	0,0	-	0,0
102	Ungdomsskole og videregående	205	0,1	-	0,0	166	0,1	393	0,1	311	0,1
104	Universitet og høyskole	642	0,2	318	0,2	880	0,3	772	0,2	811	0,2
105	Annen utdanning	168	0,1	180	0,1	138	0,0	174	0,0	161	0,0
11	Restaurant- og hotelltjenester	12672	4,2	11893	5,9	11428	3,7	14011	3,8	13078	3,8
111	Restauranttjenester	11333	3,8	11317	5,6	9888	3,2	12163	3,3	11341	3,3
112	Hotelltjenester	1339	0,4	576	0,3	1539	0,5	1849	0,5	1737	0,5
12	Andre varer og tjenester	19496	6,5	10766	5,3	14416	4,7	29484	8,0	24044	6,9
121	Personlig pleie	6198	2,1	3784	1,9	5676	1,8	8462	2,3	7456	2,1
123	Andre personlige varer	1544	0,5	783	0,4	1542	0,5	2165	0,6	1940	0,6
124	Sosiale omsorgstjenester	4445	1,5	-	-	-	-	10580	2,9	-	0,0
125	Forsikring	6599	2,2	5725	2,8	6580	2,1	7323	2,0	7055	2,0
126	Finansielle tjenester utenom forsikring	409	0,1	291	0,1	384	0,1	519	0,1	470	0,1
127	Andre tjenester	302	0,1	184	0,1	235	0,1	436	0,1	363	0,1
TALLET PÅ HUSHOLDNINGER		2117	253	36		4		1428		1864	
ANDEL AV HUSHOLDNINGER PROSENT		100		34,2		23,7		42		65,8	
PERSONER PER HUSHOLDNING		2,37		1		2,02		3,7		3,09	

Kilde: Forbruksundersøkelsene på fastlandet 1999 og 2000. Statistisk sentralbyrå

Informasjonsbrev til husholdningene

Oslo, februar 2007

Saksbehandler: Bjørn Are Holth

Seksjon for intervjuundersøkelser

Forbruksundersøkelsen på Svalbard

Statistisk sentralbyrå skal gjennomføre en undersøkelse om private utgifter til mat, klær, bolig og annet forbruk blant husholdninger på Svalbard (Longyearbyen). Undersøkelsen gjennomføres på oppdrag for Longyearbyen Lokalstyre (LL). Liknende undersøkelser ble gjennomført i Longyearbyen i 1990 og 2001. På fastlandet gjennomføres det også løpende Forbruksundersøkelser som dette.

Formålet med undersøkelsen er å lage statistikk over hva slags utgifter folk har. Undersøkelsen er del av en større kartlegging av de økonomiske levekårene på Svalbard - både utviklingen på Svalbard og sammenliknet med fastlandet.

Din husholdning er en av 300 som er trukket tilfeldig fra registeret over bosatte på Svalbard til å delta i undersøkelsen. Det er frivillig å delta, og du kan når som helst trekke din husholdning fra undersøkelsen og kreve opplysninger slettet. Men for at vi skal få gode resultater, er det viktig at alle som er trukket ut blir med. **Vi kan ikke erstatte din husholdning med en annen.**

Intervjuerne og alle andre som arbeider i Statistisk sentralbyrå har taushetsplikt. Undersøkelsen gjennomføres etter lovbestemte regler. SSB har utnevnt eget personvernombud, godkjent av Datatilsynet, som gjennomfører løpende kontroll med at personopplysningslovens regler følges. Vi vil aldri offentliggjøre eller videreformidle opplysninger om hva den enkelte har svart. Intervjuerne viser alltid legitimasjonskort ved besøk. Den som ringer, kan fortelle deg hvordan du får bekreftet at vedkommende arbeider for Statistisk sentralbyrå.

For å gjøre intervjuet kortere og for å få best mulig utbytte av svarene vi får, vil vi i tillegg til opplysninger fra folkeregisteret, benytte opplysninger om utdanning som Statistisk sentralbyrå årlig henter inn fra skoler, fylker og lånekassen og opplysninger om inntekt basert på opplysninger fra skatteetaten og trygdeetaten. Etter at datamaterialet er bearbeidet vil vi fjerne alle navn og adresser, og erstatte personnummer med et kodenummer. Det vil skje senest våren 2008.

Bak på dette brevet kan du lese hva vi ønsker at din husholdning skal gjøre for å bli med.

Husholdninger som deltar blir med i trekkingen av gavekort i Svalbardbutikken (Coop) – ett gavekort til en verdi av 10 000 kroner og ti gavekort til en verdi av 1000 kroner.

Vi håper at du/dere vil delta!

Med vennlig hilsen

Øystein Olsen
adm. direktør

Anne Sundvoll
seksjonssjef

Skjema

Spørreskjema til
Forbruksundersøkelsen på Svalbard -
Longyearbyen
2007

Føring av hefter

Når starter føringsperioden?

FrafGr

Hvorfor blir dette frafall?

FrafSpes

Spesifisering av annen frafallsgrunn.

Husholdning

Forsorgr

Hvem i husholdningen bidrar mest til økonomien?

AnntPers

Vi vil gjerne ha en oversikt over de personer som tilhører husholdningen. Til husholdningen regner vi alle personer som er fast bosatt i boligen, og som har felles matbudsjett. Personer som er fast bosatt i boligen, men som er borte fra hjemmet, f.eks på grunn av arbeid skal regnes med.

For hver person i husholdningen:

Medl

Tilhører denne personen husholdningen?

1. Personen tilhører husholdningen
2. Personen tilhører ikke husholdningen'
3. Personen tilhører husholdningen, men har endret navn

Navn på husholdningsmedlemmet

FodtDato

Kjonn (*kun for nye personer*)

Siv

For alle over 16 år i husholdningen

Er du gift eller samboende?

1. Ja, gift/registrert partner
2. Ja, samboende
3. Nei

Til de som svarer 2. ja, samboende eller 3. Nei:

SivStat

Hva er din sivilstatus?

1. Ugift
2. Gift
3. Enke/enkemann/gjenlevende partner
4. Separert/separert partner
5. Skilt/skilt partner

Slekt

Hvilket familieforhold har <navn> til hovedinntektstaker?

- 1.
2. Ektefelle/registrert partner
3. Samboer
4. Sønn/datter
5. Stesønn/stedatter
6. Søsken/halvsøsken
7. Stesøsken
8. Foreldre
9. Steforeldre

10. Svigerforeldre
11. Svingersønn/-datter
12. Besteforeldre
13. Barnebarn
14. Annen slektning
15. Annen ikke-slektning

Arbeid

Spørsmålene om arbeid stilles til alle over 16 år (15 år på fastlandet vel...?)

Arb005

Utførte <navn> inntektsgivende arbeid av minst 1 times varighet i forrige uke? Regn også med arbeid som familiemedlem uten fast avtalt lønn på gårdsbruk, i forretning og i familiebedrift ellers.

1. Ja • Arb015
2. Nei

Arb010

Har han/hun inntektsgivende arbeid som han/hun var borte fra i forrige uke?

1. Ja
2. Nei • Arb085

Arb015

Hvor mange timer per uke arbeider han/hun vanligvis?

Regn også med betalte overtidstimer, ekstraarbeid hjemme i forbindelse med arbeidet, og arbeid i eventuelt biyrke.

RUND AV TIL NÆRMESTE HELE TIME

Arb040

Hvor arbeidet <navn> hovedsakelig denne uka? Vi ønsker navnet til bedriften
Arbeidsstedets navn:

Arb065

Arbeider han i bedriften som selvstendig, som ansatt eller som familiemedlem uten fast avtalt lønn?

1. SELVSTENDIG
2. ANSATT
3. FAMILIEMEDLEM

Arb020

Hva er <navn> sitt hovedyrke i denne virksomheten?

Arb024

Hvordan kan man kort beskrive de viktigste arbeidsoppgavene til <navn>?

Arb030

Har han/hun ledende stilling?

1. Ja
2. Nei

Arb085

Stilles til de som arbeider mindre enn 10 timer i uka:

Betrakter <navn> seg hovedsakelig som....

1. yrkesaktiv
2. student/skoleelev
4. førtidspensjonist
5. arbeidsufør
6. hjemmearbeidende
7. arbeidsledig

8. vernepliktig eller
9. annet

Har noen vært borte eller kommet til i føringsperioden

Spm1

*Har noen av husholdningsmedlemmene vært borte fra husholdningen mer enn halvparten av føringsperioden?

1. Ja
2. Nei • Spm2

Spm1a

Hvem var borte?

1. [Navn nr 1]
-
-
10. [Navn nr 10]

Spm1b

Hva var grunnen til at <navn> var borte?

1. Arbeid
2. Skole/studium
3. Sykehus / pleiehjem
4. Ferie
5. Militær-/sivilarbeidstjeneste
6. Annet

Spm1c

Hadde <navn>....

1. hovedsakelig medbrakt mat hjemmefra
2. holdt seg hovedsakelig med kosten selv
3. både egen kost og mat hjemmefra
4. ANNET, F.EKS. LOSJI SOM INKL. KOST

Spm1a

Var det flere som var borte, og hvem var i såfall det?

HVIS IKKE TRYKK <ENTER>!

1. |Navn nr 1]
-
-
10. [Navn nr 10]

Spm2

Har andre personer enn husholdningsmedlemmene hatt fast kost i husholdningen i minst halvparten av føringsperioden? Med fast kost menes at de har spist minst ett måltid daglig i husholdningen

1. Ja
2. Nei → FamFast hvis en-person-husholdning

Spm2a

Hvor mange personer 16 år og over?

HVIS INGEN, SKRIV 0

Spm2b

Hvor mange barn under 16 år?

HVIS INGEN, SKRIV 0!

FAMILIE PÅ FASTLANDET

Stilles til en-person-husholdninger (dette håndteres automatisk)

FamFast

Har du ektefelle, samboer eller barn som ikke er fast bosatt på Svalbard?

- 1 Ja, ektefelle/samboer
- 2 Ja, ektefelle/samboer og barn • BarnFast
- 3 Ja, barn • BarnFast
- 4 Nei

BarnFast

Hvor mange barn under 20 år?

Boligen på Svalbard

*Spm3

Så noen spørsmål om boligen på Svalbard.

Hva slags hustype bor dere i?

KAN AVMERKES AV INTERVJUER UTEN SPØRSMÅL

1. Ikke bruk denne
2. Frittliggende hus
3. Rekke- og kjedehus
4. To-, Tre-, firemannsbolig o.l
5. Store hus med mange boliger
6. Kombinert bolig- og næringsbygg

Spm 3a

Er det frittliggende huset et....

1. en frittliggende enebolig, eller
2. et hus som er bygd som enebolig, men med ekstra bolig innredet i kjeller, på loft eller på annen måte

*Spm7

I hvilket år flyttet du/dere inn i boligen?

Oppgis med 4 siffer

Spm9

Så noen spørsmål om boligen på Svalbard.

Eier husholdningen boligen...

1. selv
4. eller leier du/dere boligen eller disponerer leiligheten på annen måte → Spm9a

Spm10

Hvordan ble boligen liknet ved siste skattelikning?

1. Prosentliknet → Spm14
2. Liknet etter regnskap → Spm11

Spm11

Hva er årlig brutto husleieverdi anslått til ifølge siste skattelikning?

→ Spm17

Spm14Har du/dere...

1. kjøpt den, eller
2. overtatt boligen vederlagsfritt

Spm14bHvor store var de totale bygge- og anleggsutgiftene? eller...Hva var kjøpesummen? eller...Hvor mye ville boligen ha kostet ved kjøp da den ble overtatt**Spm15a**

Har du/dere boliglån?

1. Ja → Spm15b
2. Nei → Spm16c

Spm15bHvor stort er gjestående lån? Oppgis i 1000 kroner**Spm16a**Hvor mye har du/dere betalt de siste 12 månedene, altså siden <dato>, renter på lån til boligen? Ta ikke med avdrag på lån her.*Hvis avdrag og renter ikke kan oppgis hver for seg - trykk <Enter> her og skriv samlet beløp i Spm16b. Hvis det ikke er betalt renter, så skriv 0.***Spm16b**Hvor mye har dere betalt de siste 12 månedene i avdrag på lån til boligen?Også renter, hvis dette beløpet ikke er ført i Spm16a**RentAvdr***Stilles til dem som har svart tomt i Spm16a*Er beløpet i Spm16b summen av renter og avdrag?

1. Ja
2. Nei

Spm16cHvor mye har du/dere betalt de siste 12 månedene i festeavgift?*Er det ikke betalt festeavgift - skriv 0***KomAvg**Så noen spørsmål om avgifter knyttet til boligen. Vi ønsker å vite hvor mye du/dere betaler i vann-, kloakk-, og renovasjonsavgift, samt eiendomsskatt og eventuelle andre avgifter knyttet til boligen. Kan disse oppgis hver for seg, eller betales avgiftene uspesifisert under ett?

1. Kan oppgis hver for seg
2. Betales samlet, kan ikke spesifiseres → SamlAvgB

SamlAvgBHvor mye har du/dere betalt i samlede avgifter de siste 12 månedene?*Angi hvilke avgifter det gjelder i neste spørsmål.***SamlAvgS***For de som oppga et beløp i SamlAvgB. Flere svar mulig*Hvilke typer avgifter inngår i dette beløpet?

2. renovasjonsavgift → Spm16e
5. vannavgift → Spm16d1
6. kloakkavgift → Spm16d2
7. eiendomsskatt → Spm16f2
8. andre avgifter knyttet til boligen → Spm16g

Spm16d1

Hvor mye har du/dere betalt de siste 12 månedene i vannavgift?

Spm16d2

Hvor mye har du/dere betalt de siste 12 månedene i kloakkavgift?

Spm16e

Hvor mye har du/dere betalt de siste 12 månedene i renovasjonsavgift?

Spm16f2

Hvor mye har du/dere betalt de siste 12 månedene i eiendomsskatt?

Spm16g

Hvor mye har du/dere betalt de siste 12 månedene i andre avgifter knyttet til boligen?

Spm16h

Hvor mye har ^dudere betalt de siste 12 månedene i forsikringspremie for innbo?

Hvis forsikringen er gjennom fagforeningsmedlemskap, og ikke kan spesifiseres, skriv 0 her.

Hvis forsikringspremie for bolig og innbo ikke kan spesifiseres hver for seg, trykk bare <Enter> her, og før opp den samlede premien i neste spørsmål

Spm16i

Hvor mye har du/dere betalt de siste 12 månedene i forsikringspremie for bolig?

Hvis forsikringspremie for bolig og innbo ikke kan spesifiseres hver for seg, før opp den samlede premien her.

Spm16iA

For dem som har svart blankt på Spm16h

Svar JA her hvis innboforsikringspremie er inkludert i boligforsikringspremien.

1. Ja
2. Nei

Spm16ib

Omfatter premien også driftsbygning eller bedriftslokale?

1. Ja
2. Nei

Spm17

Har du/dere i løpet av de siste 12 månedene hatt utgifter til reparasjoner eller vedlikehold av egen bolig eller uthus, f.eks. vannforsyning, tomt, kloakk eller adkomstvei?

Ta ikke med utgifter til nybygging eller tilbygging.

Ta heller ikke med utgifter til kjøp av tomt, hus eller oppsatt ferdighus.

1. Ja → Spm18a
2. Nei → Spm19

Spm18a

Hvor mye er betalt for arbeid utført av andre inkludert materialkostnader?

Spm18b

Hvor mye er betalt for materialer kjøpt for egen regning?

Spm19

Har du/dere i løpet av siste 12 månedene hatt utgifter til reparasjoner eller utskiftninger av veggfast utstyr i egen bolig eller uthus? Ta ikke med utgifter til første gangs anskaffelser.

Veggfast utstyr er f.eks. badekar, varmtvannstank, fastmonterte ovner og skap e.l.

1. Ja → Spm20a
2. Nei → Spm28d

Spm20a

Hvor mye er betalt for utstyr og tilbehør?

Spm20b

Hvor mye er betalt i frakt og arbeidskostnader ved innsetting eller montering?

Spm28d

Kan du anslå hvor mye du/dere ville få dersom du/dere solgte boligen nå?

***Spm9a**

Stilles til dem som ikke eier boligen i Spm9

Hvilken leieform har du/dere? Er det.....

1. Leieboer med innskudd → Spm9b
2. Leieboer uten innskudd → Spm9b
3. Tjenestebolig → Spm9b
6. Framleie eller lån av bolig → Spm9b
7. Annet spesifiser → Spm9aSPS

Spm9aSPS

Kan du spesifisere hva slags annen leieform

Spm9b

Leier du/dere boligen...

1. møblert
2. umøblert eller
3. delvis møblert

Spm25a2

Hvor mye betaler du/dere i månedlig husleie/fellesutgifter (inklusive eventuelle utgifter til oppvarming, strøm, vann, renovasjon og møbler).

Ta ikke med renter og avdrag på evt. lån til boliginnskudd.

Skriv 0 hvis ikke husholdningen har slike utgifter

- Ved oppgitt beløp → Spm25b1
Ved 0 eller ubesvart → Spm26a

Spm25b1

Inkluderer beløpet oppvarming?

1. Ja → Spm25b2
2. Nei → Spm25b1a

Spm25b1a

Hvor mye er betalt for oppvarming utenom dette?

Spm25b2

Inkluderer beløpet strøm, dvs. summen av abonnement og forbruk?

1. Ja → Spm25b3
2. Nei → Spm25b2a

Spm25b2a

Hvor mye er betalt for strøm, dvs. summen av abonnement og forbruk?

1. Ja
2. Nei

Spm25b3

Inkluderer beløpet vann?

1. Ja
2. Nei

Spm25b4

Inkluderer beløpet renovasjon?

1. Ja
2. Nei

Spm25b5

Inkluderer beløpet møbler?

1. Ja
2. Nei

Spm26a

Har du/dere de siste 12 månedene betalt avgifter av noe slag som ikke er inkludert i eventuell husleie, f.eks. vannavgift, avgift for snørydding o.l.?

1. Ja → Spm26b
2. Nei → Spm27a

Spm26b

Hvor mye er betalt i slike avgifter i alt?

Spm27a

Har du/dere betalt premie til forsikring av innbo eller løsøre i boligen de siste 12 månedene, altså siden <Dato>?

1. Ja • Spm27b
2. Nei • Spm28a

Spm27b

Hvor mye har du/dere betalt i slik forsikring i alt?

Hvis forsikringen er gjennom fagforeningsmedlemskap, og ikke kan spesifiseres, skriv 0 her.

***Spm28a**

Har du/dere bekostet eller utført vedlikeholdsarbeid, reparasjoner eller oppussing av boligen de siste 12 månedene?

1. Ja → Spm28b
2. Nei → BoFa11

***Spm28b**

Hvor mye har du/dere betalt for slikt vedlikeholdsarbeid i alt?

***Spm28c**

Hvor mange timeverk har du/dere anslagsvis utført selv?

Bolig på fastlandet

BoFa11

Har dere bolig på fastlandet?

1. Ja → BoFa12a
2. Nei → Spm28f

BoFa12a

Bor egen familie (ektefelle, barn eller foreldre) i boligen, leies den ut, eller står den tom?

To svar er mulig

1. Familiemedlemmer bor i boligen → BoFa13a
2. Leies ut → BoFa12b
- 3 Står tom → BoFa13a

BoFa12b

Hva tar du/dere i husleie per måned?

BoFa13a

Hvor mye har dere betalt de siste 12 måneder i renter på lån til bolig eller boliginnskudd?

Ta ikke med avdrag.

BoFa13b

Hvor mye har dere betalt de siste 12 måneder i husleie?

BoFa13c

Hvor mye har dere betalt de siste 12 måneder i kommunale avgifter, eiendomsskatt?

BoFa13d

Hvor mye har dere betalt de siste 12 måneder i forsikringer for bolig?

BoFa13e

Hvor mye har dere betalt de siste 12 måneder i forsikringer for innbo?

BoFa13f

Hvor mye har dere betalt de siste 12 måneder i reparasjoner eller vedlikehold av bolig, eller tomt, vannforsyning, kloakk eller adkomstvei?

Ta ikke med utgifter til nybygging eller tilbygging.

BoFa13g

Hvor mye har dere betalt de siste 12 måneder i reparasjoner eller utskiftninger av veggfast utstyr?

Ta ikke med utgifter til første gangs anskaffelse.

BoFa13h

Hvor mye har dere betalt de siste 12 måneder i elektrisitet?

BoFa13i

Hvor mye har dere betalt de siste 12 måneder i utgifter til brensel?

BoFa28d

Kan du anslå hvor mye du/dere ville få dersom du/dere solgte boligen nå?

Spm28f

Eier eller leier du/dere andre boliger til eget bruk?

1. Ja
2. Nei

Fri bolig og strøm

***Spm29a**

Ble du / dere ved siste skattelikning inntektsliknet av fri bolig?

1. Ja → Spm29a2
2. Nei → Spm29b

***Spm29a2**

Hva ble verdien av fri bolig satt til?

Her menes brutto årlig husleieverdi.

***Spm29b**

Ble du/dere ved siste skattelikning inntektsliknet av fri strøm og brensel?

1. Ja → Spm29b2
2. Nei → Spm30a

***Spm29b2**

Hva ble verdien av fri strøm og brensel satt til?

Fritidsbolig på Svalbard

*Spm30a

Eier du/dere fritidsbolig på Svalbard, f.eks. hytte, landsted, eller har du/dere andel i en eller flere fritidsboliger (på Svalbard)?

1. Ja → FriBo16a
2. Nei → FriBo17

FriBo16a

Vi vil nå gjerne vite hvilke utgifter du/dere eventuelt har hatt i forbindelse med fritidshuset på Svalbard. Hvor store utgifter har du/dere hatt de siste 12 måneder til renter på lån?

FriBo16b

Hvor store utgifter har du/dere hatt de siste 12 måneder til grunnleie eller avgifter?

FriBo16c

Hvor store utgifter har du/dere hatt de siste 12 måneder til forsikringspremie for fritidshus eller innbo?

FriBo16d

Hvor store utgifter har du/dere hatt de siste 12 måneder til lys og brensel?

FriBo16e

Hvor store utgifter har du/dere hatt de siste 12 måneder til reparasjoner, vedlikehold eller utskifting av veggfast utstyr, inklusive reparasjon, utskifting av aggregat, vindmøller e.l.?

FriBo16f

Har du/dere hatt andre utgifter til fritidsbolig på Svalbard?

1. Ja → FriBo16g
2. Nei → FriBo17

FriBo16g

Hvor store var disse andre utgiftene?

FriBo17

Eier du/dere fritidshus utenom Svalbard, f.eks. hytte eller landsted, eller har dere andel i ett eller flere fritidshus?

1. Ja → FriBo18a
2. Nei → FriBo19a

FriBo18a

Vi vil nå gjerne vite hvilke utgifter du/dere eventuelt har hatt i forbindelse med fritidshus utenom Svalbard. Hvor store utgifter har du/dere hatt de siste 12 måneder til renter på lån?

FriBo18b

Hvor store utgifter har du/dere hatt de siste 12 måneder til grunnleie eller avgifter?

FriBo18c

Hvor store utgifter har du/dere hatt de siste 12 måneder til forsikringspremie for fritidshus eller innbo?

FriBo18d

Hvor store utgifter har du/dere hatt de siste 12 måneder til lys og brensel?

FriBo18e

Hvor store utgifter har du/dere hatt de siste 12 måneder til reparasjoner, vedlikehold eller utskifting av veggfast utstyr?

FriBo18f

Har du/dere hatt andre utgifter til fritidsbolig utenom Svalbard?

1. Ja → FriBo18g
2. Nei → FriBo19a

FriBo18g

Hvor store var disse andre utgiftene?

FriBo19a

Har du/dere leid hytte, hus eller værelse i bolighus til opphold i ferier siste 12 måneder?

1. Ja → FriBo19b
2. Nei → LeieBilA

FriBo19b

Hva er betalt i leie i alt?

LeieBilA

Har du/dere leid bil til bruk i ferier siste 12 mnd.?

1. Ja → LeieBilB
2. Nei → LeieScoA

LeieBilB

Hva er betalt i leie for bil i alt?

LeieScoA

Har dere leid snøscooter til bruk i ferier siste 12 mnd.?

1. Ja → LeieScoB
2. Nei → Media21

LeieScoB

Hva er betalt i leie for scooter i alt?

TV, AVISER, TELEFON M.V.

Media21

Abonnerer dere på noen aviser?

Inntil 10 abonnementer kan registreres

1. Ja, en → AboVarig
2. Ja, flere → AboVarig
3. Nei → Media23

AboVarig

Betaler du/dere dette abonnementet per...

1. måned
2. kvartal
3. halvår
4. år

AboPris

Hva var prisen for dette abonnementet per <år, måned etc.>

AboFler

Abonnerer dere på flere aviser?

1. Ja → AboVarig (inntil 10 ganger)
2. Nei → Media23

Media23

Abonnerer dere på noen blader eller tidsskrifter?

Inntil 10 abonnementer kan registreres.

1. Ja, en → AboVarig
2. Ja, flere → AboVarig
3. Nei → Media23

AboVarig**AboPris****AboFler****Tlf23a**

Har du/dere fasttelefon?

1. Ja → Tlf23b
2. Nei → Tlf23c

Tlf23b

Hva var beløpet på siste kvartals telefonregning (3 mnd.)?

Tlf23c

Har du/dere en eller flere mobiltelefoner?

1. Ja, en → Tlf23d
2. Ja, flere → Tlf23d
3. Nei, ingen mobiltelefoner → Spm40a

Tlf23d

Inntil 7 kostnader kan registreres

Kan du/dere anslå hvor store kostnader du/dere har til bruk av mobiltelefonen i løpet av siste 12 mnd. (fastabonnement, kontantkort og / eller tellerskritt)?

Spm40a

Så noen spørsmål om bilhold.

Eier dere privat bil som dere benytter her på Svalbard?

1. Ja → Spm40_1
2. Nei → Spm41a

Spm40_1

Hvor mange biler eier du/dere?

Spm40b

Spm40b - Spm40i stilles for hver bil (inntil 7)

Hvem er den registrert på?

Spm40c

Ble den kjøpt kontant, på avbetaling, med kredittkort eller ble den mottatt som arv, gave eller gevinst?

1. Kontant
2. Avbetaling
3. Kredittkort
4. Arv, gave, gevinst

Spm40d

I hvilket år ble bilen kjøpt/mottatt?

Oppgis med 4 siffer.

Spm40d2

Ble den kjøpt på Svalbard, importert fra fastlandet eller importert fra utlandet?

1. Svalbard
2. Fastlandet
3. Utlandet

Spm40e

Er den kjøpt/mottatt i løpet av de siste 12 månedene, altså etter <dato>?

1. Ja
2. Nei

Spm40f

Hvilken årsmodell er den?

Oppgis med 4 siffer.

Spm40g

Hva kostet bilen? - *Ta med registreringsavgift.*

Spm40h1

Stilles til dem som har svart 'Nei' på Spm40e

Hvor mange kilometer har du/dere kjørt med bilen de siste 12 månedene?

→ Spm40i

Spm40h2

Stilles til dem som har svart 'Ja' på Spm40e

Hvor mange kilometer har du/dere kjørt med bilen siden du/dere kjøpte den?

Spm40i

Hvor mye av dette var yrkesmessig kjøring?

Bil26a

Hva var samlede utgifter siste 12 måneder til bensin og olje?

Bil26b

Hva var samlede utgifter siste 12 måneder til reparasjoner og vedlikehold?

Bil26c

Hva var samlede utgifter siste 12 måneder til reservedeler og tilbehør?

Bil26d

Hva var samlede utgifter siste 12 måneder til forsikringspremier?

Spm41a

Har dere solgt eller byttet inn bil i løpet@/av de siste 12 månedene?

1. Ja, solgt → Spm41b
2. Ja, byttet inn → Spm41b
3. Ja, både solgt og byttet inn → Spm41b
4. Nei → Spm42a

Spm41b

Hvor mange biler har du/dere solgt/byttet inn?

Spm41c

Stilles for hver bil (inntil 7)

Hva ble bilen verdsatt til/solgt for?

Spm42a

Disponerer dere tjenestebil til privat kjøring?

1. Ja → Spm42b
2. Nei → Bil27a

Spm42b

Hvor mange kilometer ble tjenestebilen brukt til privatkjøring

Bil27a

Mottar noen i husholdningen bilgodtgjørelse fra arbeidsgiver?

1. Ja → Bil27b
2. Nei → Bil28a

Bil27b

Hvor mye mottas samlet i slik godtgjøring i året?

Bil28a

Har dere i løpet av de siste 12 måneder hatt utgifter i forbindelse med transport av privat bil mellom Svalbard og fastlandet /utlandet?

1. Ja → Bil28b
2. Nei → BFa40a

Bil28b

Hvor store var fraktutgiftene i alt?

Bil28c

Hvor mye ble betalt i toll og avgifter i alt?

BFa40a

Eier dere privat bil på fastlandet?

1. Ja → BFa40_1
2. Nei → SnSc33a

BFa40_1

Hvor mange biler eier du/dere på fastlandet?

BFa40b

BFa40b - BFa40g stilles for hver bil (inntil 7)

Hvem er den registrert på?

BFa40c

Ble den kjøpt kontant, på avbetaling, med kredittkort eller ble den mottatt som arv, gave eller gevinst?

1. Kontant
2. Avbetaling
3. Kredittkort
4. Arv, gave, gevinst

BFa40d

I hvilket år ble bilen kjøpt/mottatt?

Oppgis med 4 siffer.

BFa40e

Er den kjøpt/mottatt i løpet av de siste 12 månedene, altså etter <dato>?

1. Ja
2. Nei

BFa40f

Hvilken årsmodell er den?

Oppgis med 4 siffer.

BFa40g

Hva kostet bilen?

BiF26a

Hva var samlede utgifter siste 12 måneder til bensin og olje?

BiF26b

Hva var samlede utgifter siste 12 måneder til reparasjoner og vedlikehold?

BiF26c

Hva var samlede utgifter siste 12 måneder til reservedeler og tilbehør?

BiF26d

Hva var samlede utgifter siste 12 måneder til forsikringspremier?

*Større gjenstander***SnSc33a**

Har du/dere snøscooter?

1. Ja → SnSc33b
2. Nei → SnSc36a

SnSc33b

Hvor mange snøscootere har du/dere?

Ssc34a

Ssc34a - Ssc34e stilles for hver snøscooter (inntil 7)

Er snøscooteren kjøpt eller mottatt i løpet av siste 12 mnd., altså etter <dato>?

1. Ja → SSc34b
2. Nei → SSc34a eller SnSc35a

Ssc34b

Hva slags merke, type og årsmodell er det?

Ssc34c

Var snøscooteren kjøpt ny eller brukt?

1. Ny
2. Brukt

Ssc34d

Ble den kjøpt her eller fra fastlandet / utlandet?

1. Kjøpt her
2. Kjøpt fra fastlandet / utlandet

Ssc34e

Hva kostet scooteren?

SnSc35a

Hvor mye har du/dere betalt samlet siste 12 mnd. for drivstoff og olje?

SnSc35b

Hvor mye har du/dere betalt samlet siste 12 mnd. for reparasjoner og vedlikehold?

SnSc35c

Hvor mye har du/dere betalt samlet siste 12 mnd. for reservedeler og tilbehør (slede, hjelmer men ikke scooterdresser)?

SnSc35d

Hvor mye har du/dere betalt samlet siste 12 mnd. for forsikringer?

SnSc36a

Har du/dere solgt eller byttet inn snøscooter siste 12 mnd., altså siden <dato>?

1. Ja → SnSc36b
2. Nei → Spm43

SnSc36b

Hvor mange snøscootere har du/dere solgt eller byttet inn?

Ssc36c

Stilles for hver snøscooter som er solgt (inntil 7)

Hva ble snøscooteren solgt for, eller hva ble den verdsatt til ved innbytte?

Andre gjenstander

<ting> = Campingvogn (643), firehjuls motorsykkle (???), motorsykkle (645), (motorbåt, seilbåt eller båtmotor over 10 hk) (704), seilbrett (713), datamaskin (719), fjernsyn (684), video-/DVD-spiller (688), videokamera (702), oppvaskmaskin (563)

Det spørres om opp til 10 eksemplarer av hver <ting>

Spm43

Eier husholdningen <ting>

1. Ja → Kode
2. Nei → Baat41 eller Spm43 (neste ting)

Kode

Kodes automatisk

Varekode

Spm43a

Er den/det kjøpt/mottatt etter <dato>?

1. Ja → Spm43b
2. Nei → Baat41 eller Spm43 (neste ting)

Spm43b

Ble <ting> kjøpt, eller mottatt som gave, arv eller gevinst?

1. Kjøpt
2. Gave, arv, gevinst

Spm43c

Hva kostet eller ville den/det kostet?

MrkTyAar

Stilles til dem som har anskaffet firehjuls motorsykkle, motorsykkle og motorbåt

Hva slags merke, type og årmodell er den/det?

NyBrukt

Stilles til dem som har anskaffet firehjuls motorsykkle, motorsykkle og motorbåt

Ble <ting> kjøpt ny eller brukt?

1. Ny
2. Brukt

SvalFast

Stilles til dem som har anskaffet firehjuls motorsykkle, motorsykkle og motorbåt

Ble <ting> kjøpt her eller fra fastlandet / utlandet?

1. Kjøpt her
2. Kjøpt fra fastlandet / utlandet

BetDrivs

Stilles til dem som har anskaffet motorbåt

Hvor mye har du/dere betalt siste 12 måneder for drivstoff og olje til båt?

BetUtsty

Stilles til dem som har anskaffet motorbåt

Hvor mye har du/dere betalt siste 12 måneder for utstyr, tilbehør og reparasjoner til båt?

Annet

Stilles til dem som har anskaffet motorbåt

Hvor mye har du/dere betalt siste 12 måneder for andre ting til båt?

AnnetSPS

Stilles til dem som har anskaffet motorbåt

Hva slags andre ting er det betalt for?

Baat41Har dere solgt eller byttet inn båt siste 12 mnd.?

1. Ja → BaatPris
2. Nei → Spm44

BaatPrisHva ble båten(e) solgt for (eller verdsatt til ved innbytte)?

<ting> = Vaskemaskin (549), kombinert kjøle- og fryseskap (552), separat kjøleskap (553), (fryseboks eller fryseskap) (554), komfyr (543), microbølgeovn (548), symaskin (557), (tørketrommel eller tørkeskap) (562)
 Det spørres om opp til 10 eksemplarer av hver <ting>

***Spm44**Eier husholdningen <ting>?

1. Ja → Kode
2. Nei → Spm45 eller Spm44 (neste ting)

Kode*Kodes automatisk*Varekode**Spm44a**Er den/det kjøpt, eller mottatt etter <dato>?

1. Ja → Spm44b
2. Nei → Spm45 eller Spm44 (neste ting)

Spm44bBle <ting> kjøpt, eller mottatt som gave, arv eller gevinst?

1. Kjøpt
2. Gave, arv, gevinst

Spm44cHva kostet eller ville den/det ha kostet?**SvalFast**Ble <ting> kjøpt her eller fra fastlandet / utlandet?

1. Kjøpt her
2. Kjøpt fra fastlandet / utlandet

Nå følger spørsmål om anskaffelse av noen større forbruksvarer i løpet av siste 12 mnd., eller etter at dere flyttet til Svalbard hvis dere ikke har vært her i 12 mnd.

<ting> = Moped (646), sykkel (647), (robåt, kajakk, kano eller påhengsmotor under 10 hk) (705), våpen (???), fotoapparat (???), (piano, flygel eller orgel) (696), varmeovn som ikke er fastmontert (560), støvsuger (547), (bilstereo eller bilradio) (691), (andre radioapparater eller musikkanlegg av noe slag)(???)
 Det spørres om opp til 10 eksemplarer av hver <ting>

Spm45Har du/dere i løpet av de siste 12 månedene kjøpt eller mottatt <ting>

1. Ja → Kode
2. Nei → Spm46a eller Spm45 (neste ting)

Kode*Kodes automatisk*Varekode

RadioSp

Stilles til dem som har anskaffet radio

Hva slags utstyr er anskaffet?

1. Et helt musikkanlegg
2. Radio
3. Platespiller, cd-spiller
4. Kassettpiller
5. Høytaler

Spm45a

Ble <ting> kjøpt, eller mottatt som gave, arv eller gevinst?

1. Kjøpt
2. Gave, arv, gevinst

Spm45b

Hva kostet eller ville den/det ha kostet?

SvalFast

Ble <ting> kjøpt her eller fra fastlandet / utlandet?

1. Kjøpt her
2. Kjøpt fra fastlandet / utlandet

Salg siste 12 mnd

<ting> = Campingvogn (643), motorsykkel (645), seilbåt (704), motorbåt (704).

Spm46a

Har du/dere i løpet av de siste 12 månedene solgt eller byttet inn <ting>?

1. Ja → Kode
2. Nei → Spm47a eller Spm46a (neste ting)

Kode

Kodes automatisk

Varekode

Spm46b

Hva ble den solgt for, eller hva ble verdien satt til ved innbytte?

<ting> = Møbler til oppholdsrom (511), møbler til soverom (512), (møbler til kjøkken, hage eller veranda) (513), møbler til fritidshus (514), gulvtepper (518), (malerier eller grafikk som enkeltvis kostet minst 1000 kroner, inkludert ramme) (537)

Spm47a

Har du/dere i løpet av de siste 12 månedene kjøpt <ting>

1. Ja → Kode
2. Nei → Spm47 eller Spm47a (neste ting)

Kode

Kodes automatisk

Varekode

Spm47b

Hva kostet disse i alt?

SvalFast

Ble <ting> kjøpt her eller fra fastlandet / utlandet?

1. Kjøpt her
2. Kjøpt fra fastlandet / utlandet

Spm47

Har du/dere etter <dato> mottatt møbler, gulvtepper, malerier eller grafikk som gave, arv eller gevinst?

1. Ja → Spm47b
2. Nei → Klaer45a

Spm47b

Hva slags ting har du/dere mottatt?

Flere svar mulig

1. Møbler til oppholdsrom
2. Møbler til soverom
3. Møbler til kjøkken, hage, veranda
4. Møbler til fritidshus
5. Gulvtepper
6. Malerier eller grafikk, med verdi over 1000 kroner

<ting> = de ting som er oppgitt i Spm47b

Kode

Kodes automaisk

Varekode

Spm47v

Hvilken verdi ville disse <ting> anslagsvis hatt ved kjøp?

Klær

Nå følger noen spørsmål om kjøp av klær og sko. Regn også med verdien av eventuelle klær eller sko som er mottatt som gave, arv eller gevinst.

Klaer45a - Klaer47h stilles til de husholdningene som tilfredstiller kravene til kjønn og alder som er nevnt i spørsmålsformuleringen

Klaer45a

De første spørsmål gjelder menn eller gutter i husholdningen som er 14 år eller eldre.

Omtrent hvor store utgifter har du/dere hatt siste 12 måneder til sammen til scooterdresser?

Klaer45b

Omtrent hvor store utgifter har du/dere hatt siste 12 måneder til sammen til annet yttertøy av stoff?

Klaer45c

Omtrent hvor store utgifter har du/dere hatt siste 12 måneder til sammen til regntøy?

Klaer45d

Omtrent hvor store utgifter har du/dere hatt siste 12 måneder til sammen til klær av ekte skinn og lær?

Klaer45e

Omtrent hvor store utgifter har du/dere hatt siste 12 måneder til sammen til sportsklær?

Klaer45f

Omtrent hvor store utgifter har du/dere hatt siste 12 måneder til sammen til andre klær slik som dresser, jakker, bukser, jeans, gensere, vester, skjorter; men ikke undertøy eller nattøy?

Klaer45g

Omtrent hvor store utgifter har du/dere hatt siste 12 måneder til sammen til sko og fottøy til bruk ute?

Klaer45h

Omtrent hvor store utgifter har du/dere hatt siste 12 måneder til sammen til sko og fottøy til bruk inne?

Klaer46a

De neste spørsmål gjelder kvinner eller jenter i husholdningen som er 14 år eller eldre.
Omtrent hvor store utgifter har du/dere hatt siste 12 måneder til sammen til scooterdresser?

Klaer46b

Omtrent hvor store utgifter har du/dere hatt siste 12 måneder til sammen til annet yttertøy av stoff?

Klaer46c

Omtrent hvor store utgifter har du/dere hatt siste 12 måneder til sammen til regntøy?

Klaer46d

Omtrent hvor store utgifter har du/dere hatt siste 12 måneder til sammen til klær av ekte skinn og lær?

Klaer46e

Omtrent hvor store utgifter har du/dere hatt siste 12 måneder til sammen til sportsklær?

Klaer46f

Omtrent hvor store utgifter har du/dere hatt siste 12 måneder til sammen til andre klær slik som drakter, kjoler, skjørt, bukser, jeans, gensere, vester, skjorter; men ikke undertøy eller nattøy?

Klaer46g

Omtrent hvor store utgifter har du/dere hatt siste 12 måneder til sammen til sko og fottøy til bruk ute?

Klaer46h

Omtrent hvor store utgifter har du/dere hatt siste 12 måneder til sammen til sko og fottøy til bruk inne?

Klaer47a

De neste spørsmål gjelder barn i husholdningen under 14 år.
Omtrent hvor store utgifter har du/dere hatt siste 12 måneder til sammen til scooterdresser?

Klaer47b

Omtrent hvor store utgifter har du/dere hatt siste 12 måneder til sammen til annet yttertøy av stoff?

Klaer47c

Omtrent hvor store utgifter har du/dere hatt siste 12 måneder til sammen til regntøy?

Klaer47d

Omtrent hvor store utgifter har du/dere hatt siste 12 måneder til sammen til klær av ekte skinn og lær?

Klaer47e

Omtrent hvor store utgifter har du/dere hatt siste 12 måneder til sammen til sportsklær?

Klaer47f

Omtrent hvor store utgifter har du/dere hatt siste 12 måneder til sammen til andre klær slik som bukser, kjoler, skjørt, vester, skjorter, gensere; men ikke undertøy eller nattøy?

Klaer47g

Omtrent hvor store utgifter har du/dere hatt siste 12 måneder til sammen til sko og fottøy til bruk ute?

Klaer47h

Omtrent hvor store utgifter har du/dere hatt siste 12 måneder til sammen til sko og fottøy til bruk inne?

DIREKTE IMPORT AV MATVARER, KLÆR MM.

Så har vi noen spørsmål om direkte import av noen vareslag, dvs. kjøp av varer fra fastlandet eller utlandet som ikke går via omsetningsledd på Svalbard.

DImp48a

Er det noen typer matvarer der dere til vanlig kjøper mer enn en femtedel som direkte import?

1. Ja → VareNavn
2. Nei → DImp49a

Spørsmålene VareNavn - Forretni kan gjentas inntil 10 ganger.

VareNavn

Hva slags typer matvarer gjelder dette?

Andel

Kan du anslå hvor stor andel i prosent av matvarer som importeres direkte?

FastUtla

Kjøpes denne varen hovedsakelig på fastlandet eller i utlandet?

1. Fastlandet → Forretni
2. Utlandet → LandNavn

LandNavn

Hvilket land ble denne varen hovedsakelig kjøpt fra?

Forretni

Kan du oppgi navn på forretning, forhandler, grossist, firma e.l. som ofte brukes?

DImp49a

Hender det at dere kjøper klær eller sko på postordre, ved ferier eller besøk på fastlandet, i utlandet eller importerer direkte på annen måte?

1. Ja → VareNavn
2. Nei → DImp50a

Spørsmålene VareNavn - Forretni kan gjentas inntil 10 ganger.

VareNavn

Andel

FastUtla

LandNavn

Forretni

DImp50a

Er det noen andre typer varer der dere vanligvis kjøper mer enn en femtedel som direkte import, f.eks. tobakksvarer, drikkevarer, garn, gardiner, bleier, verktøy, hobbyartikler - men ikke større kapitalvarer?

1. Ja → VareNavn
2. Nei → Reis2

Spørsmålene VareNavn - Forretni kan gjentas inntil 10 ganger.

VareNavn

Andel

FastUtla

LandNavn

Forretni

REISER TIL OG FRA SVALBARD

Reis2

Har du/dere i løpet av siste 12 måneder, altså siden <dato>, fått fri reise til eller fra Svalbard?

1. Ja → Reis3a
2. Nei → Reis4a

Reis3a

Hadde du/dere egne billettutgifter i tilknytning til denne reisen, f.eks. reise mellom flyplass og hjemsted eller bestemmelsessted?

1. Ja → TransMdl
2. Nei → Reis4a

Spørsmålene TransMdl og Utgift kan gjentas inntil 10 ganger.

TransMdl

Hva slags transportmidler ble brukt?

Utgift

Hva var samlet utgift til reiser med dette transportmiddelet?

Reis4a

Har du/dere i løpet av siste 12 måneder, altså siden <dato>, foretatt reiser til/fra Svalbard der du/dere har dekket utgiftene selv?

1. Ja → Reis4b
2. Nei → Reis5a

Reis4b

Hva var samlede utgifter til flybilletter?

Spørsmålene TransMdl og Utgift kan gjentas inntil 10 ganger.

TransMdl**Utgift****Reis5a**

Har dere hatt utgifter til selskapsreiser eller gruppereiser siste 12 måneder?

1. Ja → NorgUtl
2. Nei → Reis6a

Spørsmålene NorgeUtl - Utgift kan gjentas inntil 10 ganger.

NorgeUtl

Føregikk denne reisen i Norge eller utenlands?

1. Norge
2. Utenlands

OpNavn

Hva var navnet på turoperatøren eller reiseselskapet?

Utgift

Hvor mye ble betalt for reise og opphold?

Reis6a

Har dere fått selskapsreiser eller gruppereiser som gave eller gevinst siste 12 måneder?

1. Ja → NorgUtl
2. Nei → Spm54b

Spørsmålene NorgeUtl - Utgift kan gjentas inntil 10 ganger:

NorgeUtl**OpNavn****Utgift**

Hva var verdien av reise og opphold?

Andre ytelser

Spm54b

Har du/noen av dere de siste 12 månedene, altså etter <dato> fått andre frie reiser medregnet evt. opphold? Gratis reise sammen med en annen på tjenestereise og bonusreiser tas med.

1. Ja
2. Nei → Spm54c

Spm54bVrd

Hva var verdien av frie reiser, medregnet eventuelt opphold?

***Spm54c**

Har du/noen av dere de siste 12 månedene, altså siden <dato>, mottatt dagpenger og forsørgerpenger til vernepliktige og sivilarbeidere? Gjelder også for repetisjonsøvelser.

1. Ja
2. Nei → Spm56a

Spørsmålene HHmedl og Beloep kan gjentas inntil to ganger.

HHmedl

Hvem mottok denne ytelsen

1. [NAVN1]
-
-
10. [NAVN10]

Beloep

Hva var samlet beløp av dagpenger, forsørgerpenger til vernepliktige og sivilarbeidere til <navn>?

*Tilsyn av barn****Spm57**

Stilles til husholdninger med barn under 11 år

Så kommer noen spørsmål om utgifter til barnetilsyn for barn under 11 år. Har barnet/barna deres regelmessig tilsyn av andre enn foreldre/foresatte?

Regn også med fritidshjem, fritidsordninger på skolen, heldagsskole e.l.

1. Ja → HarNoen
2. Nei → Spm59

Spørsmålene HarNoen - UtgSkFri stilles for hvert barn.

<barn> = barnets navn.

HarNoen

Har noen passet <barn>?

1. Ja → B_RefNr
2. Nei → Spm59

B_RefNr

Barnets ref.nummer i husholdning.

Kodes automatisk.

PassetAv

Har <barn> blitt passet av...?

Flere svar mulig

1. slektninger	→ UtgSlekt
2. hushjelp eller praktikant	→ UtgPrakt
3. dagmamma	→ UtgDagma
4. barnepark	→ UtgBPark
5. fritidshjem	→ UtgFriHj
6. familiebarnehage eller kommunal dagmamma	→ UtgFBhag
7. barnehage som er åpen 6 timer eller mer pr dag	→ UtgBH6mr
8. barnehage som er åpen mindre enn 6 timer pr dag, eller	→ UtgBH6mn
9. skolefritidsordning eller heldagsskole	→ UtgSkFri

UtgSlekt

Hvor store utgifter hadde du/dere siste måned til slektninger?

Hvis utgiften til barnepass betales kvartalsvis / halvårig el, må utgiften regnes om til månedlig, og skrives inn her.

Hadde husholdningen ingen utgifter, skriv 0.

UtgPrakt

Hvor store utgifter hadde du/dere siste måned til hushjelp eller praktikant?

UtgDagma

Hvor store utgifter hadde du/dere siste måned til dagmamma?

UtgBPark

Hvor store utgifter hadde du/dere siste måned til barnepark?

UtgFriHj

Hvor store utgifter hadde du/dere siste måned til fritidshjem?

UtgFBhag

Hvor store utgifter hadde du/dere siste måned til familiebarnehage eller kommunal dagmamma?

UtgBH6mr

Hvor store utgifter hadde du/dere siste måned til barnehage som er åpen 6 timer eller mer pr dag?

UtgBH6mn

Hvor store utgifter hadde du/dere siste måned til barnehage som er åpen mindre enn 6 timer pr dag?

UtgSkFri

Hvor store utgifter hadde du/dere siste måned til skolefritidsordning eller heldagsskole?

*Skolepenger****Spm59**

Så går vi over til noen spørsmål om skolepenger.

Har du/dere i løpet av de siste 12 månedene betalt skolepenger for noen i husholdningen?

1. Ja → Spm60
2. Nei → Spm70

***Spm60**

For hvem i husholdningen har du/dere betalt skolepenger?

1. [Navn1]
-
-
10. [Navn10]

Spørsmålene Spm61a - Spm61b stilles til alle det betales skolepenger for:

Spm61a

Går <navn> på...

1. grunnskole → Spm61b
2. videregående skole → Spm61b
3. universitet eller høyskole → Spm61b
4. ANNET, SPESIFISER → Spm61SPS

Spm61SPS

Spesifiser hva slags skoletype det er betalt skolepenger til.

Spm61b

Hvor mye har du/dere betalt i skolepenger for <navn> de siste 12 månedene?

Livs- og pensjonsforsikring

Spm70

Så skal vi over på noen spørsmål om livs- og pensjonsforsikring.

Har du/dere i løpet av de siste 12 månedene betalt premie for livs- og/eller pensjonsforsikring?

1. Ja → Spm71
2. Nei → NyForAEndr

Spm71

Hvor mye har du/dere betalt i slik premie de siste 12 månedene?

Intervju

Hvem er størstedelen av avslutningsintervjuet foretatt med?

1. [NAVN1]

NyAdrTlf

Har du opplysninger om endringer i IOs adresse og/eller telefonnummer

1. Ja, jeg vil rette adresse og/eller telefonnummer
2. Adresse og telefonnummer er riktig
3. Jeg vet at telefonnummeret er feil, men jeg kjenner ikke den riktige
4. Jeg vet at adressen er feil, men jeg kjenner ikke den riktige
5. Jeg vet at adressen og telefonnummeret er feil, men jeg kjenner ikke den riktige

IntSlutt_1

Marker type kontakt for innledningsintervjuet

1. Telefonkontakt
2. Besøk/forsøk på besøk
3. Ingen kontakt

Avslutt

Intervjutid for denne intervjuøkta (til nå) er: <tid>

Samlet intervjutid for dette intervjuet (til nå) er: <tid>